



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

**MANUAL**  
***EXPERT ACCESARE***  
***FONDURI STRUCTURALE***  
***ȘI DE COEZIUNE 2014-2020***



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## CUPRINS

### **1. Politica UE de coeziune 2014 - 2020**

- 1.1 Regulamente europene privind fondurile structurale și de investiții
- 1.2 Tipurile de fonduri și programele finanțate de acestea
- 1.3 Categoriile de regiuni eligibile - NUTS
- 1.4 Obiectivele tematice și prioritățile de investiții

### **2. Cadrul programatic și instituțional al instrumentelor structurale din România - abordare 2007 – 2013 și 2014 - 2020;**

- 2.1 Documentele de programare la nivel național privind fondurile structurale în România
- 2.2 Programele operaționale, Autoritățile de Management și Organismele Intermediare
- 2.3 Alocarea financiară 2014 - 2020 la nivel național și la nivel de programe

### **3. Noțiuni și concepte de bază privind proiectele**

- 3.1 Caracteristicile proiectelor
- 3.2 Tipuri de proiecte în funcție de obiective strategice și obiective specifice
- 3.3 Ciclul de viață al unui proiect

### **4. De la idee la proiect: etapa de analiză**

- 4.1 Analiza de nevoi și a factorilor emergenți ai proiectelor (SWOT, Arbore Problemă)
- 4.2 Identificarea, definirea și prioritizarea ideilor de proiect
- 4.3 Stabilirea scopului și obiectivelor proiectului – Arborele Obiectiv
- 4.4 Stabilirea grupului țintă și a rezultatelor așteptate
- 4.5 Integrarea strategică a inițiativelor ideii de proiect – justificarea și relevanța proiectului
- 4.6 Identificarea factorilor interesați (Matricea Lindberg/Crosby)
- 4.7 Identificarea schemei de finanțare
- 4.8 Identificare principalelor limitări și obstacole ale proiectului

### **5. Analiza Ghidului Solicitantului și stabilirea elementelor cheie de urmărit**

- 5.1 Criteriile de eligibilitate (solicitant, activități, grup țintă-beneficiar)
- 5.2 Condițiile de finanțare prevăzute de ghid – cheltuieli eligibile, cofinanțare
- 5.3 Formatul cererii de finanțare (*template*)



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **6. Etapa de planificare și dezvoltare a ideii de proiect**

6.1 Schema generală a proiectului

6.2 Estimarea realistă a necesarului de resurse

6.3 Documentație de fundamentare a planificării proiectului (Studiu de fezabilitate, Plan de afaceri)

6.4 Planificarea activităților din cadrul proiectului în raport cu obiectivele stabilite (diagrama Gantt, drumul critic –diagrama Pert)

6.5 Întocmirea bugetului proiectului (analiza cost/beneficiu, P&L)

6.6 Planificarea achizițiilor estimate

6.7 Recunoașterea și identificarea riscurilor - planul de contingență

6.8 Planul de comunicare

6.9 Principii transversale și sustenabilitate

## **7. De la ideea de proiect la cererea de finanțare - Completarea cererii de finanțare și a anexelor aferente**

7.1 Dosarul de finanțare conform cu cerințele finanțatorului

7.2 Asigurarea logicii intervenției pentru întregul proiect prin corelarea secțiunilor din cererea de finanțare

7.3 Metoda autoevaluării proiectelor - succesul predefinit

## **8. Selecția proiectelor**

8.1 Principalele criterii de evaluare tehnică și financiară

8.2 Formularea unei contestații, dacă este cazul

## **9. Contractul de finanțare**

## **10. Greșeli frecvente în scrierea de proiecte și factorii critici de succes ai unui proiect;**

10.1 Caracteristicile unei bune propuneri de finanțare

10.2 Lipsa de corelare a cererii de finanțare cu cerințele ghidului



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## 1. POLITICA UE DE COEZIUNE 2014 – 2020

### Ce este politica de coeziune a UE?

- este o politică a solidarității;
- reprezintă o sumă de intervenții la nivel comunitar, incluzând atât *politica de dezvoltare regională* (orientată, în principal, către reducerea disparităților teritoriale, regenerarea zonelor industriale în declin), cât și anumite aspecte ale *politicii sociale* (precum combaterea șomajului pe termen lung, sprijinirea procesului educațional și de formare continuă, încurajarea acțiunilor ce vizează creșterea adaptabilității și a incluziunii sociale);
- reprezintă cadrul politic menit să contribuie la creșterea solidarității la nivel european prin finanțarea unei game largi de proiecte cu scopul de a reduce disparitățile dintre regiunile Europei, consolidând coeziunea economică, socială și teritorială;

### Politica de coeziune a fost concepută pentru:

- sprijinirea regiunilor rămase în urmă să recupereze decalajul economic și social față de cele mai dezvoltate regiuni ale Uniunii;
- diversificarea economică a regiunilor confruntate cu probleme de restructurare economică;
- revitalizarea zonelor urbane aflate în declin;
- crearea de noi locuri de muncă.

### Etapele politicii, prezentate pas cu pas<sup>1</sup>:

Politica regională influențează toate părțile UE și la toate nivelurile – de la scară UE și națională la regiunile și comunitățile locale ale Europei. Aceasta face parte din politica de coeziune a UE, strategia Uniunii Europene de promovare și de sprijinire a dezvoltării globale armonioase a statelor sale membre și a regiunilor sale. Politica este pusă în aplicare de organismele naționale și regionale în parteneriat cu Comisia Europeană.

<sup>1</sup> [http://ec.europa.eu/regional\\_policy/how/index\\_ro.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/how/index_ro.cfm)



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Cadrul politicii de coeziune este stabilit pentru o perioadă de 7 ani. Perioada curentă acoperă anii 2014-2020.

### ***Etapele punerii în aplicare a politicii sunt:***

*Bugetul politicii și normele de utilizare a acestuia* sunt stabilite de comun acord de Consiliul European și de Parlamentul European pe baza unei propuneri a Comisiei. Pe lângă normele comune pentru fondurile structurale și de investiții europene (FEDR, FSE, FC, FEADR și FEPAM) există norme specifice pentru fiecare fond.

*Principiile și prioritățile politicii de coeziune* sunt create printr-un proces de consultare între Comisie și țările UE. Fiecare stat membru elaborează un proiect de Acord de parteneriat care evidențiază strategia țării și propune o listă de programe. Pe lângă acesta, statele membre prezintă proiecte de programe operaționale (PO) care acoperă toate statele membre și/sau regiunile.

Vor exista, de asemenea, programe de cooperare care implică mai multe țări.

*Comisia negociază cu autoritățile naționale asupra conținutului final al Acordului de parteneriat*, precum și asupra fiecărui program. Programele prezintă prioritățile țării și/sau ale regiunilor sau domeniul de cooperare vizat. Lucrătorii, angajatorii și organismele societății civile pot participa la programarea și la gestionarea programelor operaționale.

*Programele sunt puse în aplicare de statele membre și de regiunile acestora.* Aceasta presupune selectarea, monitorizarea și evaluarea a sute de mii de proiecte. Această activitate este organizată de „autoritățile de gestionare” din fiecare țară și/sau regiune.

Comisia *alocă fondurile* (pentru a permite țărilor să înceapă efectuarea cheltuielilor pentru programele proprii).

Comisia plătește cheltuielile autorizate pentru fiecare țară.

Comisia *monitorizează fiecare program*, împreună cu țara vizată.

*Comisia și statele membre depun rapoarte* pe perioada de programare.

### **Care sunt principalele schimbări pentru 2014 -2020?**

Comisia europeană a propus mai multe schimbări importante ale modului în care politica de coeziune este concepută și pusă în aplicare, și anume:

- concentrarea asupra priorităților Strategiei Europa 2020 de *creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii*;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- recompensarea performanțelor;
- sprijinirea programării integrate - maximizarea impactului finanțării UE;
- accentul pus pe rezultate - monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor convenite;
- consolidarea coeziunii teritoriale; și
- simplificarea aplicării.

sau altfel spus, în 2014 – 2020 concentrarea este pe **Consolidarea eficacității și performanței, ceea ce presupune:**

#### **Accent pus pe rezultate**

- Indicatori comuni și specifici programelor, raportare, monitorizare și evaluare

#### **Cadru de performanță pentru toate programele**

- Etape și obiective clare și măsurabile

#### **Rezervă de performanță**

- 6 % din alocările naționale (la nivel de stat membru, fond sau categorie de regiune)

#### **Condiționalități ex - ante**

- Asigurarea existenței unor condiții pentru investiții eficiente

##### *Condiționalități ex ante tematice*

Legate de obiectivele tematice și prioritățile de investiții ale politicii de coeziune și aplicate în legătură cu investițiile în zona tematică specifică: precondiții strategice, de reglementare, instituționale, capacitate administrativă.

##### *Condiționalități ex ante generale*

Legate de aspectele orizontale ale implementării programelor și aplicabile la nivelul tuturor fondurilor ESI: politică de combatere a discriminării, politică a egalității de gen.

#### **Condiționalitate macroeconomică**

- Aliniere la noua guvernare economică

**Schimbarea orientării politicii de coeziune a UE pentru maximizarea impactului asupra creșterii și locurilor de muncă: reforma în 10 puncte**



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

***Investiții în toate regiunile UE*** și adaptarea nivelului asistenței și al contribuției naționale (nivelul ratei de cofinanțare) la nivelul de dezvoltare al fiecărei regiuni.

***Orientarea resurselor înspre principalele sectoare de creștere.*** Investițiile din Fondul european de dezvoltare regională (FEDER) se vor concentra înspre 4 domenii prioritare: inovare și cercetare, agenda digitală, sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM) și o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în funcție de tipul de regiune (mai puțin dezvoltate: 50 %, de tranziție: 60 % și mai dezvoltate: 80 %). Circa 100 de miliarde EUR vor fi dedicate acestor sectoare, dintre care cel puțin 23 de miliarde EUR pentru sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon (pentru eficiență energetică și pentru energie din surse regenerabile). Pentru acest sector, există obligații separate legate de utilizarea resurselor FEDER (pentru regiuni mai puțin dezvoltate: 12 %, de tranziție: 15 %, mai dezvoltate: 20 %).

Circa 66 de miliarde EUR vor fi direcționate cu prioritate înspre proiecte pentru legături transeuropene în domeniul transporturilor și respectiv de infrastructuri de mediu de bază, prin Fondul de coeziune.

Prin Fondul social european (FSE), politica de coeziune va contribui în mod semnificativ la realizarea priorităților UE în domeniul educației, de exemplu prin formare și învățarea pe tot parcursul vieții, prin educație și prin incluziune socială (cel puțin 20 % din finanțarea prin FSE din fiecare stat membru va trebui utilizată pentru sprijinirea acestui obiectiv). Alocarea FSE se va stabili conform nevoilor fiecărui stat membru, cu un minimum definit de la bun început și un total de cel puțin 70 de miliarde EUR. Noua inițiativă „Locuri de muncă pentru tineri”, legată de FSE și care are o valoare de cel puțin 6 miliarde EUR, va oferi susținere pentru punerea în aplicare a garanției pentru tineret.

***Stabilirea unor scopuri și obiective clare, transparente și măsurabile pentru asumarea responsabilității și urmărirea rezultatelor.*** Țările și regiunile vor trebui să anunțe de la bun început obiectivele urmărite cu resursele pe care le au la dispoziție și să identifice cu precizie modul în care vor urmări progresele înregistrate în urmărirea obiectivelor. Acest lucru va permite monitorizarea regulată și discutarea modului în care sunt folosite resursele financiare. Ceea ce va însemna că, spre sfârșitul perioadei, programele cu rezultatele cele mai bune vor putea primi fonduri suplimentare (dintr-o așa-numită „rezervă de performanță”).





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

***Introducerea de condiții înainte de accesarea fondurilor, pentru asigurarea unor investiții mai eficiente.*** Condiții prealabile necesare pot fi, de exemplu, strategiile de „specializare inteligentă” pentru identificarea potențialului și a atuurilor specifice, strategia de reformă privind administrația publică, reformele în favoarea mediului de afaceri, strategiile de transport, măsurile de îmbunătățire a sistemului de achiziții publice, conformarea la legislația în domeniul mediului, strategiile de combatere a șomajului în rândul tinerilor și a abandonului școlar timpuriu și măsurile de promovare a egalității între sexe și a nediscriminării.

***Stabilirea unei strategii comune pentru o mai bună coordonare și mai puțină suprapunere a eforturilor.*** Cadrul strategic comun oferă baza pentru o mai bună coordonare între fondurile structurale și de investiții europene (FEDER, Fondul de coeziune și FSE, cele trei fonduri din cadrul politicii de coeziune, precum și fondurile pentru dezvoltare rurală și pentru pescuit). Acesta asigură, de asemenea, o mai bună legătură cu alte instrumente ale UE, precum Orizont 2020, mecanismul Conectând Europa sau Programul pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială.

***Reducerea birocrăției și simplificarea utilizării investițiilor UE printr-un set de reguli comune pentru toate fondurile structurale și de investiții europene,*** precum și prin norme contabile mai simple, cerințe de raportare mai precise și o utilizare sporită a tehnologiilor digitale („e-coeziune”).

***Accentuarea dimensiunii urbane a politicii,*** prin rezervarea unei cantități minime de resurse din cadrul FEDER pentru proiecte integrate în orașe, pe lângă alte cheltuieli în zonele urbane.

***Consolidarea cooperării transfrontaliere*** și simplificarea creării de proiecte care depășesc granițele. Ar trebui asigurată și susținerea strategiilor macroregionale, precum cea a Dunării și cea a Mării Baltice, prin programe naționale și regionale.

***Asigurarea unei mai bune legături între politica de coeziune și guvernarea economică a UE în ansamblu.*** Programele vor trebui să fie coerente cu programele naționale de reformă și ar trebui să se ocupe de reformele relevante identificate prin recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european. Dacă este cazul, Comisia le poate cere statelor membre, în cadrul așa-numitei „clauze de condiționalitate macroeconomică”, să modifice programele menționate astfel încât să susțină





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

reforme structurale importante. În ultimă instanță, Comisia poate inclusiv să suspende fondurile dacă recomandările economice sunt încălcate în mod grav și repetat.

***Încurajarea utilizării mai intense a instrumentelor financiare pentru susținerea IMM-urilor și facilitarea accesului acestora la credite.*** Împrumuturile, garanțiile și capitalul de investiții/de risc vor fi sprijinite, prin intermediul fondurilor UE, prin reguli comune, prin extinderea domeniului lor de utilizare și prin oferirea de stimulente (de exemplu, rate mai mari de cofinanțare). Accentul pus pe împrumuturi mai curând decât pe subvenții ar trebui să încurajeze calitatea proiectelor și să descurajeze dependența de subvenții.

La aceste elemente cheie se adaugă ***și Creșterea rolului partenerilor în etapele de planificare și implementare*** - are la bază Codul european de conduită privind parteneriatele, care presupune următoarele:

- Un set comun de standarde pentru îmbunătățirea consultării, participării și a dialogului cu partenerii în cursul etapelor de planificare, implementare, monitorizare și evaluare a proiectelor finanțate din oricare din fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI).
- Parteneri: autorități publice, sindicate, angajatori și ONG-uri, precum și organisme responsabile de promovarea incluziunii sociale, egalității de gen și nediscriminării.
- Obligatorii prin lege.

### **1.1. Regulamente europene privind fondurile structurale și de investiții**

Noile norme și noua legislație care reglementează următoarea rundă de investiții din cadrul politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 au fost aprobate de Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, la propunerea Comisiei Europene în luna decembrie 2013<sup>2</sup>.

#### **Arhitectura legislativă a politicii de coeziune cuprinde:**

- un regulament general de stabilire a unor dispoziții comune referitoare la Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE), Fondul de coeziune, Fondul

<sup>2</sup> [http://ec.europa.eu/regional\\_policy/sources/docgener/informat/2014/visibilitily\\_ro.pdf](http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/visibilitily_ro.pdf)



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind FEDR, FSE și Fondul de coeziune;

- regulamente specifice privind FEDR, FSE și Fondul de coeziune, FEADR, FEPAM; și
- regulamente privind obiectivul de cooperare teritorială europeană, Gruparea europeană de cooperare teritorială (GECT)

### Regulamentul comun (general) este organizat în două părți:

Prima parte stabilește o serie de dispoziții comune referitoare la cele cinci fonduri structurale care intră sub incidența cadrului strategic comun (FEDR, FSE, Fondul de coeziune, FEADR și FEPAM). În acest context, sunt prezentate elementele comune privind planificarea strategică și programarea, obiectivele tematice legate de Europa 2020, care vor constitui temeiul fondurilor, precum și dispozițiile privind cadrul strategic comun și contractele de parteneriat cu fiecare stat membru. Normele comune se referă de asemenea la eligibilitate, instrumente financiare și principii de gestiune și control.

A doua parte stabilește dispoziții specifice privind FEDR, FSE și Fondul de coeziune. Acestea se referă la misiunea și obiectivele politicii de coeziune, cadrul financiar, modalitățile specifice de programare și raportare, proiectele majore și planurile de acțiune comune. De asemenea, sunt stabilite cerințele detaliate în materie de gestiune și control din cadrul politicii de coeziune și modalitățile specifice de gestiune financiară.

Reglementările specifice fondurilor includ dispoziții specifice fiecărui fond, în special în ceea ce privește sfera de aplicare a fondurilor, prioritățile de investiții și indicatorii.

Regulamentul general stabilește **norme comune** aplicabile Fondului european de dezvoltare regională (FEDR), Fondului social european (FSE), Fondului de coeziune, Fondului european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și Fondului european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), care funcționează în temeiul unui cadru comun („fondurile structurale și de investiții europene” – „fondurile ESI”). De asemenea, Regulamentul stabilește dispozițiile necesare pentru asigurarea eficacității fondurilor ESI și coordonarea între acestea și cu alte instrumente ale Uniunii.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013


Regulamentul comun include o secțiune separată privind instrumentele financiare - Titlul IV (articolele 37-46), pentru a permite o prezentare mai clară a specificităților instrumentelor și cerințelor de reglementare. Mai mult decât atât, detaliile de implementare sunt prevăzute în legislația secundară aferentă (acte delegate și acte de implementare).

Prin urmare, va fi un set unic de norme de reglementare a instrumentelor financiare pentru toate cele cinci fonduri ESI, asigurând coerența cu dispozițiile Regulamentului financiar.

#### Principalele principii generale conținute se referă la:

- sprijinul oferit de fondurile ESI, prin programe multianuale, în completarea intervențiilor de la nivel național, regional și local, pentru a îndeplini strategia Uniunii pentru creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Sprijinul din partea fondurilor ESI este aplicat în strânsă cooperare între Comisie și statele membre, în conformitate cu principiului subsidiarității;
- responsabilitatea statelor membre, pentru pregătirea și implementarea programelor și îndeplinirea sarcinilor care le revin, în conformitate cu prezentul regulament și cu normele specifice fondurilor;
- coordonarea de către Comisie și/sau statele membre între fondurile ESI, precum și dintre acestea și alte politici, strategii și instrumente relevante ale Uniunii, inclusiv cele din cadrul acțiunii externe a Uniunii;
- respectarea principiilor bunei gestiuni financiare, a eficacității fondurilor ESI și reducerea sarcinii administrative a beneficiarilor.

Astfel, Regulamentele – direct aplicabile celor 28 de state membre - și alte acte normative care reglementează politica de coeziune a Uniunii Europene sunt:

- [Regulamentul \(UE\) nr. 1297/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#)  de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului în ceea ce privește anumite dispoziții referitoare la gestiunea financiară pentru anumite state membre care sunt afectate sau amenințate de dificultăți grave cu privire la stabilitatea lor financiară, la normele privind dezangajarea pentru anumite state membre și la normele privind plata soldului final



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- [Regulamentul \(UE\) nr. 1298/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#) de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului în ceea ce privește alocarea financiară din Fondul social european pentru anumite state membre
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1299/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#) privind dispoziții specifice pentru sprijinul din partea Fondului european de dezvoltare regională pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1300/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#) privind Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1084/2006
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#) privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1302/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#) de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1082/2006 privind o grupare europeană de cooperare teritorială (GECT) în ceea ce privește clarificarea, simplificarea și îmbunătățirea constituirii și funcționării unor astfel de grupări
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#) de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- [Regulamentul \(UE\) nr. 1304/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#)  privind Fondul social european și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1081/2006 al Consiliului
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#)  privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#)  privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#)  de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/2008 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1287/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#)  de instituire a unui program pentru competitivitatea întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (COSME) (2014 – 2020) și de abrogare a Deciziei nr. 1639/2006/CE (1)
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1288/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#)  de instituire a acțiunii „Erasmus +”: Programul Uniunii pentru educație, formare, tineret și sport și de abrogare a Deciziilor nr. 1719/2006/CE, nr. 1720/2006/CE și nr. 1298/2008/CE (1)
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1290/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#)  de stabilire a normelor de participare și diseminare pentru „Programul-cadru



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

pentru cercetare și inovare (2014-2020) – „Orizont 2020” și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1906/2006 (1)

- [Regulamentul \(UE\) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#)  de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (1)
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1292/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#)  de modificare a Regulamentului (CE) nr. 294/2008 de înființare a Institutului European de Inovare și Tehnologie (1)
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1293/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#)  privind instituirea unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 614/2007 (1)
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1295/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#)  privind instituirea programului „Europa creativă” (2014-2020) și de abrogare a Deciziilor nr. 1718/2006/CE, nr. 1855/2006/CE și nr. 1041/2009/CE (1)
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1296/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013](#)  privind Programul Uniunii Europene pentru ocuparea forței de muncă și inovare socială („EaSI”) și de abrogare a Deciziei nr. 283/2010/UE de instituire a unui instrument european de microfinanțare Progress pentru ocuparea forței de muncă și incluziune socială (1)
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1308/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#)  de instituire a unei organizări comune a piețelor produselor agricole și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 922/72, (CEE) nr. 234/79, (CE) nr. 1037/2001 și (CE) nr. 1234/2007 ale Consiliului
- [Regulamentul \(UE\) nr. 1310/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013](#)  de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul pentru





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește resursele și repartizarea acestora pentru anul 2014 și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului și a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013, (UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește aplicarea acestora în anul 2014

- [Regulamentul \(UE, Euratom\) nr. 1311/2013 al Consiliului din 2 decembrie 2013](#) de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2014 - 2020

## **1.2. Tipurile de fonduri și programele finanțate de acestea**

Fondurile Structurale și de Investiție Europene (fondurile ESI) sau Instrumentele Structurale reprezintă suportul de *punere în aplicare a Politicii de coeziune a Uniunii Europene*.

*Fondurile ESI* sunt instrumente financiare prin care Uniunea Europeană acționează pentru reducerea disparităților economice și sociale între regiuni.

Tipurile de fonduri sunt :

- Fondul european de dezvoltare regională
- Fondul social european
- Fondul de coeziune
- Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime
- Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală

Investițiile UE își propun să atenueze șomajul și să stimuleze competitivitatea și creșterea economică prin sprijinul acordat inovării, formării profesionale și învățământului în orașe și în zonele rurale. De asemenea, investițiile promovează spiritul antreprenorial, combat excluziunea socială și vor contribui la dezvoltarea unei economii ecologice, în care resursele sunt utilizate eficient.

**Fondul de Coeziune (FC)** - Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) Fondul de Coeziune contribuie la proiecte de infrastructură foarte mari, cum ar fi *construcția culoarelor transeuropene de transport (TEN-T)* și *investiții la scară largă în sectorul protecției mediului* (adaptarea la schimbările



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

climatice și prevenirea riscurilor, sectoarele apei și deșeurilor, biodiversitatea, inclusiv prin infrastructuri ecologice, mediul urban, economia cu emisii reduse de dioxid de carbon);

**Fondul european de dezvoltare regională (FEDR)** – Programul Operațional Regional (POR), Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM), Programul Operațional Competitivitate (POC); FEDR sprijină investițiile în diferite tipuri de infrastructură, premise pentru noi afaceri, dezvoltarea turismului, regenerare urbană, unități medicale, unități de învățământ, îmbunătățirea calității mediului, precum și dezvoltarea rețelelor locale și regionale de transport și a mijloacelor de transport în comun etc., de tip sprijin financiar și consultanță pentru IMM-uri, cercetare și dezvoltare, inițiative de transfer tehnologic;

FEDR urmărește consolidarea coeziunii economice și sociale în cadrul Uniunii Europene prin corectarea dezechilibrelor existente între regiunile acesteia.

FEDR își concentrează investițiile asupra mai multor domenii prioritare cheie. Această abordare este cunoscută sub denumirea de „concentrare tematică”:

- Inovare și cercetare;
- Agenda digitală;
- Sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri);
- Economie cu emisii reduse de carbon.

Resursele FEDR alocate acestor priorități depind de categoria regiunii.

- În regiunile mai dezvoltate, cel puțin 80% din fonduri trebuie să se concentreze pe cel puțin două dintre aceste priorități;
- În regiunile de tranziție, concentrarea este de 60% din fonduri;
- Concentrarea este de 50% în regiunile mai puțin dezvoltate.

În plus, unele resurse FEDR trebuie să fie canalizate în mod specific spre proiectele legate de o economie cu emisii reduse de carbon:

- Regiunile mai dezvoltate: 20%;
- Regiunile de tranziție: 15%; și
- Regiunile mai puțin dezvoltate: 12%.

### ***Cooperarea teritorială europeană***

În cadrul programelor de cooperare teritorială europeană, cel puțin 80% din fonduri se vor concentra asupra celor patru domenii prioritare menționate mai sus.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### ***Caracteristici teritoriale specifice***

FEDR acordă, de asemenea, o atenție deosebită caracteristicilor teritoriale specifice. Acțiunile FEDR vizează reducerea problemelor economice, de mediu și sociale în zonele urbane, punându-se un accent special pe dezvoltarea urbană durabilă. Cel puțin 5% din resursele FEDR sunt rezervate pentru acest sector, prin intermediul „acțiunilor integrate” gestionate de orașe.

Zonele dezavantajate în mod natural din punct de vedere geografic (zone izolate, muntoase sau slab populate) beneficiază de tratament special. În cele din urmă, zonele ultraperiferice beneficiază, de asemenea, de asistență specifică de la FEDR pentru abordarea potențialelor dezavantaje cauzate de gradul de izolare a acestora.

**Fondul social european (FSE)** – Programul Operațional Capital Uman (POCU), Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA);

FSE este unul dintre cele cinci fonduri europene structurale și de investiții (FESI). Din 2014, acestea au un cadru de funcționare comun și urmăresc obiective politice complementare. Ele reprezintă principala sursă de investiții la nivelul UE pentru a ajuta statele membre să restabilească și să continue procesul de creștere, asigurând o redresare cu multe locuri de muncă în condițiile unei dezvoltări durabile, conform obiectivelor Europa 2020.

### ***Care sunt principalele modificări pentru FSE?***

Începând din 2014, rolul FSE va fi consolidat:

- Se va asigura o masă critică de capital uman printr-o cotă minimă garantată din FSE în cadrul finanțării politicii de coeziune în fiecare stat membru. Împreună cu alocarea specială de 3 miliarde € pentru Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, se va ajunge la investiții de peste 80 de miliarde € destinate europenilor în următorii 7 ani.
- Alocarea a cel puțin 20 % din Fond pentru incluziunea socială va asigura un sprijin sporit persoanelor aflate în dificultate și celor care fac parte din grupuri defavorizate, astfel încât aceste persoane să se bucure de aceleași oportunități de integrare în societate de care beneficiază și ceilalți.
- Promovarea egalității dintre femei și bărbați și a oportunităților egale pentru toți, fără nicio discriminare, va fi integrată în toate acțiunile și susținută prin inițiative specifice.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Se pune accent sporit pe combaterea șomajului în rândul tinerilor. Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor se va adresa regiunilor în care șomajul în rândul tinerilor depășește 25 %, venind în ajutorul tinerilor care nu sunt nici încadrați în muncă, nici înscriși într-un program de învățământ sau de formare. Cel puțin 6,4 miliarde € vor fi alocate pentru a susține eforturile statelor membre de a-și pune în practică planurile de implementare a garanției pentru tineret.
- Concentrarea fondurilor pentru obținerea de rezultate: FSE își va axa intervențiile pe un număr limitat de priorități, astfel încât să asigure o masă critică de finanțare suficientă pentru a avea un impact real în rezolvarea provocărilor-cheie cu care se confruntă statele membre.
- Se va sprijini mai puternic inovația socială, adică testarea și creșterea amplitudinii soluțiilor inovatoare ca răspuns la nevoile sociale și la cele privind ocuparea forței de muncă și educația.
- Pe tot parcursul ciclului de program, FSE va fi implementat într-o strânsă colaborare între autoritățile publice, partenerii sociali și organismele care reprezintă societatea civilă la nivel național, regional și local.
- Fondul social european va fi în prim-planul normelor de gestionare inovatoare, pentru a simplifica implementarea proiectelor. Comisia ajută statele membre să simplifice implementarea FSE, pentru a se concentra mai mult pe rezultate și a face din FSE un instrument mai simplu și mai sigur pentru beneficiari.

FSE sprijină o gamă largă de investiții în dezvoltarea resurselor umane și în formare Prin *Fondul social european (FSE), politica de coeziune va contribui în mod semnificativ la realizarea priorităților UE în domeniul educației*, de exemplu prin formare și învățarea pe tot parcursul vieții, prin educație și prin incluziune socială (cel puțin 20 % din finanțarea prin FSE din fiecare stat membru va trebui utilizată pentru sprijinirea acestui obiectiv). Alocarea FSE se va stabili conform nevoilor fiecărui stat membru, cu un minimum definit de la bun început și un total de cel puțin 70 de miliarde EUR. Noua inițiativă „Locuri de muncă pentru tineri” (YEI), legată de FSE și care are o valoare de cel puțin 6 miliarde EUR, va oferi susținere pentru punerea în aplicare a garanției pentru tineret.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### ***Care sunt obiectivele FSE pentru perioada 2014-2020?***

**Ocuparea forței de muncă:** FSE va sprijini organizațiile din întreaga UE să implementeze proiecte având drept obiectiv formarea profesională și facilitarea angajării. Se vor finanța, de asemenea, inițiative de susținere a întreprinzătorilor prin finanțare inițială, precum și inițiative de sprijinire a companiilor care se confruntă cu restructurări sau cu un număr insuficient de lucrători calificați. **Sprijinirea accesului tinerilor pe piața muncii** va fi o prioritate pentru FSE în toate țările UE.

**Incluziunea socială:** ocuparea forței de muncă este modalitatea cea mai eficace de a le oferi oamenilor independență, siguranță financiară și un sentiment al apartenenței. FSE va finanța în continuare mii și mii de proiecte care îi ajută pe cei aflați în dificultate și pe cei proveniți din grupuri defavorizate să obțină competențe și locuri de muncă și să se bucure de aceleași oportunități ca și ceilalți.

**Creșterea calității educației:** FSE finanțează în întreaga UE activități pentru creșterea calității învățământului și formării și pentru a se asigura că tinerii își încheie studiile și dobândesc competențele de care au nevoie pentru a fi mai competitivi pe piața muncii. Reducerea abandonului școlar este o prioritate în acest sens, alături de îmbunătățirea oportunităților de învățământ vocațional și superior.

**O administrație publică mai puternică:** FSE va sprijini eforturile statelor membre de a spori *calitatea administrației și a guvernării publice*, susținând astfel reformele structurale ale statelor prin punerea la dispoziție a capacităților administrative și instituționale necesare

**Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR)** – Programul Național pentru Dezvoltare Rurală (PNDR);

FEADR are ca scop creșterea competitivității în sectorul agricol, dezvoltarea mediului rural și îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale, prin promovarea diversificării activităților economice și prin acțiuni specifice destinate protecției mediului înconjurător.

**Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM)** – Programul Operațional pentru Pescuit (POP);

FEPAM investește în dezvoltarea resurselor acvatice vii, în modernizarea ambarcațiunilor de pescuit și în îmbunătățirea prelucrării și comercializării produselor piscicole.

**Fondul European de Ajutor pentru cele mai Defavorizate Persoane (FEAD)** – finanțat din alocarea FSE.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Tipurile de fonduri și programele aferente

FC	FEDR			FSE		FEADR	FEPAM	FEAD
POIM	POR	POIM	POC	POCU	POCA	PNDR	POP	cotă din FSE

<b>Arhitectura Politicii de coeziune</b>				
<b>2007 - 2013</b>		<b>2014 - 2020</b>		
<b>Obiective</b>	<b>Fonduri</b>	<b>Tinte</b>	<b>Categoriile de regiuni</b>	<b>Fonduri</b>
Convergență	FEDR FSE FC	Investitii pentru dezvoltare și locuri de muncă	- Regiuni mai puțin dezvoltate; - Regiuni în tranziție.	FEDR FSE FC
Competivitate și ocuparea forței de muncă	FEDR FSE		- Regiuni mai dezvoltate.	FEDR FSE
Cooperare teritorială europeană	FEDR	Cooperare teritorială europeană		FEDR

### **1.3. Categoriile de regiuni eligibile – NUTS**

În cadrul bugetului 2014-2020, politica de coeziune va investi 325 de miliarde EUR în statele membre, în orașele și în regiunile Europei, pentru atingerea unor obiective comune la nivelul UE legate de creșterea economică și de locurile de muncă, precum și pentru combaterea schimbărilor climatice, a dependenței energetice și a excluziunii sociale. Luând în considerare contribuția națională a statelor membre și efectul de pârghie al instrumentelor financiare, impactul global estimat va ajunge probabil la peste 500 de miliarde EUR. Reforma politicii de coeziune va asigura un efect maxim acestor investiții, care vor fi adaptate la nevoile individuale ale regiunilor și orașelor.





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### *Ce regiuni intră sub incidența politicii de coeziune?*

Politica de coeziune vizează fiecare regiune din UE. Totuși, cea mai mare parte a fondurilor este direcționată către regiunile care au mai multă nevoie de ele: regiunile în care PIB-ul pe cap de locuitor se situează sub 75% din media la nivelul UE.

Cum sunt definite regiunile? Politica de coeziune utilizează sistemul NUTS, care împarte fiecare țară pe trei niveluri de unități statistice (regiuni NUTS), în funcție de dimensiunea populației. În prezent, UE este împărțită în 274 de regiuni de „nivel 2”, toate intrând sub incidența acoperite politicii de coeziune.

Praguri demografice pentru NUTS:

Nivel	Minim	Maxim
NUTS 1	3 milioane	7 milioane
NUTS 2:	800 000	3 milioane
NUTS 3:	150 000	800 000

Având în vedere faptul că Fondul european de dezvoltare regională și Fondul social european sprijină îndeplinirea obiectivului „*investiții pentru creștere și locuri de muncă*” în toate regiunile care corespund nivelului 2 din nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică (denumit în continuare „nivelul NUTS 2”) instituit prin Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului, Comisia a stabilit o listă a regiunilor care îndeplinesc criteriile aferente fiecărei din cele 3 categorii de regiuni (regiuni mai puțin dezvoltate, regiuni de tranziție și regiuni mai dezvoltate).

Conform Regulamentului (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului<sup>3</sup>, există 3 categorii de regiuni:

- regiuni mai puțin dezvoltate (PIB < 75 % din media UE-27);

<sup>3</sup> Regulamentul (CE) nr. 105/2007 al Comisiei din 1 februarie 2007 de modificare a anexelor la Regulamentul (CE) nr. 1059/2003 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unei nomenclaturi comune a unităților teritoriale de statistică (NUTS) (JO L 39, 10.2.2007, p. 1).



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- regiuni de tranziție (PIB între 75 % și 90 % din media UE-27);
- regiuni mai dezvoltate (PIB > 90 % din media UE-27).

Lista regiunilor eligibile pentru finanțare din Fondul european de dezvoltare regională și din Fondul social european și a statelor membre eligibile pentru finanțare din Fondul de coeziune pentru perioada 2014-2020 a fost stabilită prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei nr. 2014/99/UE din 18 februarie 2014 [notificată cu numărul C(2014) 974]<sup>4</sup>.

Așadar, Eurostat a creat o clasificare a unităților teritoriale de statistică (NUTS), iar *Politica de coeziune* vizează *regiunile NUTS 2*, cu o populație cuprinse *între 800 000 și 3 000 000 de locuitori*. În prezent, la nivelul UE există *274 de regiuni NUTS 2*.

<sup>4</sup> <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32014D0099>



UNIUNEA EUROPEANĂ



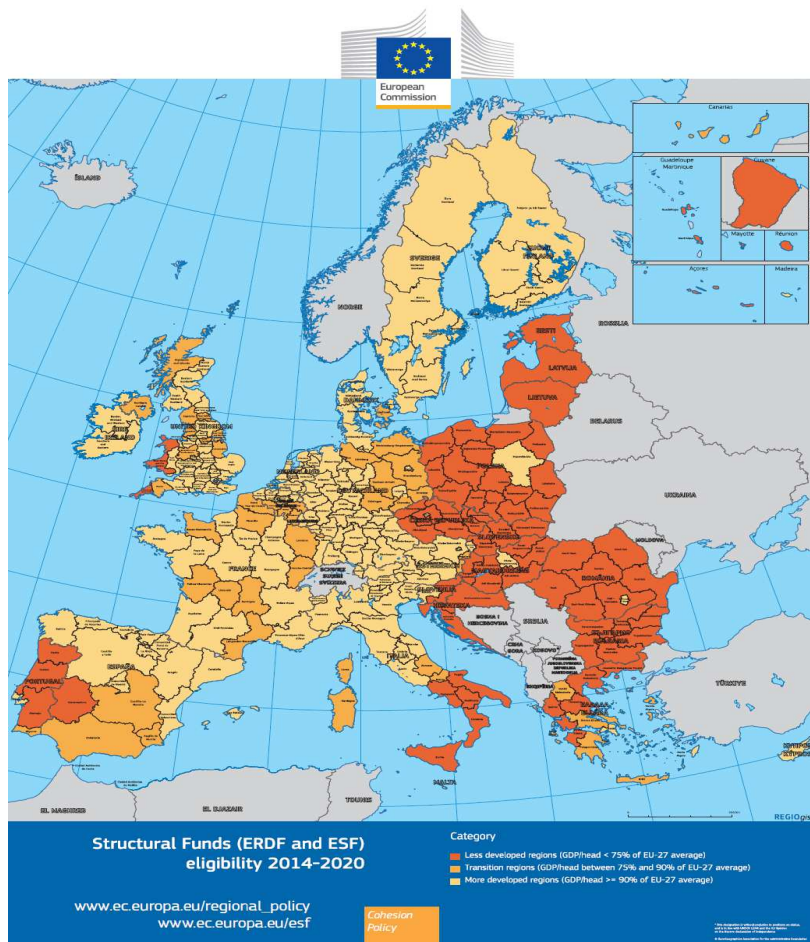
GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013



Legendă: Categoriile de regiuni eligibile 2014 – 2020:

- regiuni mai puțin dezvoltate (PIB < 75 % din media UE-27);
- regiuni de tranziție (PIB între 75 % și 90 % din media UE-27);
- regiuni mai dezvoltate (PIB > 90 % din media UE-27).

Investițiile vor fi în toate regiunile UE, iar nivelul asistenței și al contribuției naționale (nivelul ratei de cofinanțare) va fi adaptat la nivelul de dezvoltare al fiecărei regiuni.

România se încadrează în categoria regiunilor “mai dezvoltate” pentru regiunea de dezvoltare București Ilfov și în categoria “mai puțin dezvoltate” pentru celelalte 7 regiuni de dezvoltare.

Lista pentru categoriile de regiuni din România este prezentată în Anexa nr. 1.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **1.4. Obiectivele tematice și prioritățile de investiții**

Europa 2020 este strategia pe zece ani prin care Uniunea Europeană își propune să sprijine creșterea economică și ocuparea forței de muncă, lansată în 2010. Obiectivul ei este mai mult decât de a depăși criza din care economiile noastre își revin acum treptat. Strategia își propune să elimine deficiențele modelului autohton de dezvoltare și să creeze condiții favorabile pentru o *creștere economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii*.

Pentru a realiza acest lucru până la sfârșitul anului 2020, UE și-a fixat cinci obiective esențiale referitoare la:

1. ocuparea forței de muncă,
2. cercetare și dezvoltare,
3. schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei,
4. educație,
5. incluziune socială și reducerea sărăciei.

Cele cinci obiective sunt sprijinite de sapte initiative emblematice, ce oferă un cadru prin care UE și autoritățile naționale își susțin reciproc eforturile în domenii prioritare pentru Strategia Europa 2020: cum ar fi inovarea, economia digitală, ocuparea forței de muncă, tineretul, politica industrială, combaterea sărăciei și eficiența energetică.

### Creștere inteligentă

- O agendă digitală pentru Europa
- O Uniune a inovării
- Tineretul în mișcare

### Creștere durabilă

- O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor
- O politică industrială pentru era globalizării

### Creștere favorabilă incluziunii

- O agendă pentru noi competențe și noi locuri de muncă
- O platformă europeană pentru combaterea sărăciei



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

În cadrul fiecărei inițiative, autoritățile europene și cele naționale trebuie să-și coordoneze eforturile pentru a se sprijini reciproc.

Pentru a contribui la strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii și la misiunile specifice fondului în temeiul obiectivelor bazate pe tratate, inclusiv coeziunea economică, socială și teritorială, fondurile ESI își direcționează sprijinul către un număr limitat de *obiective tematice comune*.

### Obiectivele Tematice (OT):

1. Consolidarea cercetării, a dezvoltării tehnologice și a inovării;
2. Îmbunătățirea accesului, utilizării și creșterea calității tehnologiilor informatice și de comunicare;
3. Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (FEPAM);
4. Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele;
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor;
6. Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor;
7. Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor din cadrul rețelelor de infrastructura majore;
8. Promovarea sustenabilității și calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității forței de muncă;
9. Promovarea incluziunii sociale, combaterea sărăciei și discriminării;
10. Investiții în educație, formare, și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții;
11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă;

### Concentrare Tematică

Dispozițiile privind concentrarea tematică și prioritățile de investiții constituie un element nou în cadrul propunerilor pentru perioada 2014-2020. Proiectele de regulamente specifice fondurilor propun concentrarea investițiilor pentru a realiza un impact maxim al implementării programelor, acestea cuprinzând o listă priorități de investiții obligatorii.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Pentru a se asigura concentrarea investițiilor la nivelul UE pentru anumite priorități, se stabilesc alocări minime pe categorii de regiuni. Spre exemplu, regiunile mai puțin dezvoltate trebuie să dispună de o paletă mai largă de priorități de investiții, totuși acestea vor trebui să aloce cel puțin 50% din resursele FEDR pentru eficiență energetică și energii regenerabile, inovare și sprijin pentru IMM-uri. Astfel, resursele rămase vor fi orientate către intervențiile cele mai adecvate prin care se răspunde nevoilor din zonele respective.

### Obiectiv tematic 1: consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării

#### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Sprijinirea investițiilor private de CDI și parteneriate de cercetare între întreprinderi și organizații de cercetare, în scopul de a favoriza transferul de cunoștințe, tehnologie și personal cu CDI abilitați avansate și pentru a permite dezvoltarea CDI pe baza de produse și servicii în sectoarele economice cu potențial de creștere;
- Promovarea instrumentelor financiare menite să susțină riscul de investiții private în cercetare și inovare și pentru a stimula start-up-uri și spin-off-uri inovatoare;
- Dezvoltarea infrastructurii publice și private în cercetare, atât ca parte din grupuri / în curs de dezvoltare existente, centre de excelență și alte tipuri de structuri de cercetare (național / regional / UE), și în anumite zone identificate ca fiind prioritare, pe baza potențialului existent și / sau avantaj competitiv, cum ar fi sănătatea;
- Valorificarea potențialului de excelență în cercetare și inovare prin crearea de sinergii cu acțiunile CDI ale programului Orizont 2020;
- Crearea și dezvoltarea infrastructurii de susținere a inovării și de transfer tehnologic în sectoarele public și privat, în special în regiunile mai puțin dezvoltate ale României, informate de principiile de specializare inteligentă;
- Servicii de consultanță pentru agricultori, în scopul de a îmbunătăți performanțele economice și de mediu;
- Încurajarea cooperării dintre agricultură / agro-business, silvic și alimentară, educație, consultanță și cercetare în scopul de a utiliza rezultatele în ceea ce privește proiectele-pilot, dezvoltarea de noi produse, practici, procese și tehnologii, precum soluțiile aplicate de cercetare și inovare;





UNIUNEA EUROPEANĂ



GVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Adaptarea activităților de cercetare la nevoile fermierilor și facilitarea accesului acestora la servicii de cercetare, inovare și rezultate de consultanță de calitate;
- Înființarea grupurilor operaționale (fermieri, cercetători, consilieri), care vor face parte din Parteneriatul european pentru inovare pentru productivitatea și durabilitatea agriculturii;
- Stabilirea și utilizarea serviciilor de consiliere pentru sectorul pescuitului;olaborarea între pescicultori / fermieri și oameni de știință de acvacultură.

### Obiectiv tematic 2 - Îmbunătățirea accesului la/ și utilizarea și calitatea informațiilor și tehnologii de comunicare

#### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Acțiuni de promovare a adoptării TIC de afaceri, inclusiv aplicații de e-commerce și inovare;
- Acțiuni de dezvoltare a instrumentelor de e-guvernare pentru întreprinderi și cetățeni de e-guvernare 2.0);
- Acțiuni pentru a dezvolta “cloud computing” și tehnologii de colaborare de social media;
- Acțiuni de a furniza servicii publice online moderne, care să asigure interoperabilitatea diferite sisteme neintegrate, pe sectoare, regiuni și la nivel național, și accesul la standarde deschise pentru creșterea transparenței și eficienței administrative (coordonarea și eficiența resurselor publice pentru a fi promovate crescut);
- Acțiuni pentru a asigura rețele și sisteme sigure;
- Acțiuni de modernizare vamală, prin îmbunătățirea sistemelor și echipamentelor IT;
- Implementarea Open Data la nivelul tuturor instituțiilor publice, în scopul de a îmbunătăți de colaborare on-line și a sistemelor electronice;
- Creșterea gradului de utilizare a instrumentelor de e-guvernare (inclusiv formare pentru funcționarii publici);
- Creșterea e-incluziunea și utilizarea TIC în educație și sănătate
- Educație îmbunătățirea prin intermediul IT curricular bazat și activități extra-curriculare, cu utilizarea de instrumente de acces deschise, cum ar fi OER și instrumente sociale Web 2.0;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Asigurarea interoperabilității sistemelor informatice medicale și introducerea de sisteme de telemedicină accesibile care vor fi utilizate în relațiile medic-pacient;
- Dezvoltarea asistenței-e sociale (modernizare a sistemului SAFIR + modernizarea sau dezvoltarea a două componente (publică și limitat) din registrul de furnizori de servicii) contribuțiile TIC (software, hardware) pentru îmbunătățirea procesului de colectare a datelor, monitorizare și evaluare în domeniul de asistență socială.
- Infrastructură rapidă și ultrarapidă de bandă largă;
- Promovarea conexiuni de tip NGN - pentru asigurarea accesului la Internet pentru echipamente TIC high-tech, precum și utilizarea serviciilor publice on-line cele mai sofisticate, într-un mod uniform din punct de vedere geografic.

### Obiectivul tematic. 3 - Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol și a sectorului pescuitului și acvaculturii

#### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Acțiuni de îmbunătățire a productivității IMM-urilor și pentru a oferi oportunități de creștere a și inovare, inclusiv sprijinirea investițiilor tehnologice avansate, aplicarea de proiectare și alte aptitudini creative, îmbunătățirea suportului cu privire la accesul în planificarea afacerii, la consultanță tehnică pe piețele internaționale;
- Acțiuni de îmbunătățire a accesului la finanțare, inclusiv prin asigurarea unui număr corespunzător de instrumente financiare;
- Acțiuni de afaceri de rețea pentru a spori diseminarea cunoștințelor și a facilita participarea acestora la lanțurile de aprovizionare, inclusiv cele de nivel internațional;
- Acțiuni integrate - site-uri, abilitati, sprijin pentru investiții - pentru a atrage investiții în regiunile mai puțin dezvoltate ale României;
- Acțiuni pentru a îmbunătăți performanța economică a fermelor (inclusiv livezi), pentru a facilita restructurarea și modernizarea exploatațiilor agricole, creșterea participării pe piața și orientare, precum și diversificarea în sectorul agricol, cu accent special pe inovare și o mai mare valoare adăugată (de exemplu, utilizarea energie din surse regenerabile la ferme) ;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Acțiuni pentru a facilita schimbarea între generații, inclusiv încurajarea stabilirii tinerilor fermieri calificați;
- Acțiuni de îmbunătățire și adaptare a infrastructurii agricole și forestiere, cum ar fi drumurile de acces pentru exploatarea agricole și forestiere;
- Acțiuni de îmbunătățirea a accesului tinerilor cu formarea corespunzătoare în sectorul agricol;
- Acțiuni pentru a crește valoarea adăugată generată de sectorul pomicol, printr-o abordare integrată a lungul lanțului valoric;
- Acțiuni pentru îmbunătățirea performanțelor economice ale producătorilor primari de mai bine integrarea lor în lanțul agro-alimentar și circuitelor scurte de aprovizionare;
- Acțiuni de sprijinire pentru ferme în prevenirea riscurilor și management, inclusiv prin intermediul fondurilor mutuale;
- Acțiuni pentru a sprijini creșterea și modernizarea industriei agroalimentare, îmbunătățirea capacității sale în creșterea valorii adăugate a produselor agricole în atingerea standardelor europene și așteptările consumatorilor;
- Acțiuni de susținere locală de prelucrare și comercializare a produselor agricole;
- Acțiuni pentru a facilita accesul la finanțare, printr-o gamă adecvată de instrumente financiare;
- Investiții în acvacultură: noi unități, modernizarea unităților existente, diversificarea speciilor cu potențial de piață demonstrat, îmbunătățirea potențialului de site-uri despre acvacultură;
- Promovarea unor noi surse de venituri complementare pentru sectorul piscicol (mediu, turism, activități de educație);
- Investiții în porturi de pescuit, adăposturi, locuri de debarcare și site-uri de primă vânzare;
- Îmbunătățirea condițiilor de muncă legate de sănătatea și securitatea la bordul navelor de pescuit în apele interioare și maritime;
- Sprijin pentru înființarea, organizarea și funcționarea procesului privind producătorii;
- activități de consolidare a capacităților pentru punerea în aplicare a cadru privind strategia pentru mediul marin, gestionarea integrată a zonelor de coastă și amenajarea spațiului maritim în contextul special de exploatare durabilă a apelor marine și a zonelor de coastă în Marea Neagră



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

#### Obiectiv tematic. 4 - Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele

##### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Promovarea producția și distribuția de energie electrică și termică din surse regenerabile de energie (biomasă, geotermală, micro hidro);
- Îmbunătățirea eficienței energetice în întreprinderi de înaltă eficiență, sisteme de cogenerare de mică putere nominală mai mică de 8 MW;
- Implementarea de sisteme de joasă și medie tensiune de distribuție a energiei inteligente;
- Dezvoltarea sistemelor de monitorizare a energiei de energie electrică și termică în zonele industriale, în scopul de a spori eficiența energetică;
- Îmbunătățirea eficienței energetice a stocului rezidențial, și pentru clădirile publice (anvelopă a clădirii, alimentare cu energie termică / rețea, fulger, contorizarea inteligentă, etc), pentru a fi prioritizate pe baza unor evaluări sistematice, ținând seama de reducerea costurilor eficiente a emisiilor de GES și sociale beneficii, inclusiv abordarea sărăciei energetice, finanțat, după caz, prin instrumente financiare și / sau a contractelor de performanță energetică;
- Promovarea investițiilor pentru sistemele de transport public pentru principalele municipii din România, în cadrul unor planuri de mobilitate urbană durabilă, care contribuie la calitatea aerului și a eficienței energetice;
- Înlocuirea / îmbunătățirea sistemelor de iluminat în domeniul public, în special în zonele urbane finanțate, acolo unde este cazul;
- Îmbunătățirea sustenabilității sistemelor municipale de termoficare în cazul în care acestea sunt în mod demonstrabil punct de vedere financiar corelat la izolarea termică renovare a clădirilor respective;
- Facilitarea furnizarea și utilizarea surselor regenerabile de energie în sectorul agricol și forestier (subproduse, deșeuri, reziduuri și alte materii prime non-food);
- Creșterea eficienței energetice prin reducerea consumului de energie primară în agricultură, silvicultură și industria alimentară;
- Creșterea sechestrarea carbonului prin: împădurire, de gestionare a pădurilor ecologic, practici agro-mediu;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Reducerea emisiilor de gaze în agricultură prin: practici de agro-mediu și agricultura ecologică (prin utilizarea mai mici de îngrășăminte cu azot, rotația culturilor ecologic, practici, etc), o mai bună gestionare a șeptelului și tratament a deșeurilor de origine animală;
- Promovarea investițiilor în atenuarea schimbărilor climatice / îmbunătățirea eficienței energetice a navelor de pescuit și unităților de procesare

### Obiectivul tematic 5 - Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirii riscurilor și managementului

#### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Măsuri structurale și nestructurale, în scopul de a reduce riscurile și daunele bazate pe evaluarea riscului și, în special inundații, secetă și eroziune (inclusiv eroziunii costiere);
- Configurarea și îmbunătățirea sistemelor de monitorizare și de prevenire a riscurilor în ceea ce privește riscurile identificate;
- Cooperare transnațională în cadrul măsurilor de strategie și de sensibilizare a populației macro-regionale Dunăre;
- Consolidarea capacității tehnice a IGSU;
- Completarea sistemului național de identificare a riscurilor și de management în cadrul Evaluării Nationale a Riscului;
- Practici agricole de combatere a schimbărilor climatice prin zonele de stocare a apei pentru ferme, utilizarea eficientă a apei și zone forestiere de protecție împotriva eroziunii;
- Promovarea eficienței în utilizarea apei în agricultură prin investiții în sisteme de irigații mai eficiente;
- Conservarea solului și a stocului de carbon prin practici de gestionare a terenurilor, cum ar fi de cultivare scăzut, culturile de iarnă și împădurire;
- Menținerea diversității genetice prin sprijinirea soiurilor de culturi locale și raselor de animale care au potențial de adaptare la schimbările climatice



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## Obiectiv tematic 6 - Conservarea și protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor

### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Extinderea și modernizarea rețelelor de apă potabilă și canalizări de ape uzate și sisteme de tratare, de conectare a populației la sistemele de alimentare cu apă și tratare a apelor uzate potabilă (inclusiv în mediul rural), de monitorizare a calității apei potabile; modernizare a laboratoarelor, în scopul de a îmbunătăți substanțe de monitorizare evacuate în apele, în substanțe periculoase prioritare special;
- Dezvoltarea infrastructurii și a serviciilor bazate pe ierarhia deșeurilor deșeurilor; investiții noi / modernizate pentru a se conforma cu directiva privind depozitele de deșeuri (inclusiv tratament) majorarea ratei de reciclare a deșeurilor, precum și promovarea unei utilizări mai eficiente a resurselor;
- Protecția biodiversității prin dezvoltarea și punerea în aplicare a planurilor de management și a investițiilor în acțiuni de restaurare și conservare;
- Dezvoltarea și îmbunătățirea Național de Evaluare a calității aerului în conformitate cu cerințele Directivei 2008/50 / CE și ale Directivei INSPIRE;
- Reabilitarea a abandonat și a siturilor poluate, inclusiv pregătirea pentru decontaminare economic re-utilizarea lor;
- Conservarea și consolidarea ecosistemelor dependente de agricultură și silvicultură prin agricultura ecologică, acțiuni de mediu și climatice, de pe terenurile agricole și forestiere, inclusiv naturală ridicată agricultura valoare;
- măsuri pentru a aborda cauzele abandonului activităților agricole prin plăți acordate agricultorilor din zonele care se confruntă cu constrângeri naturale specifice sau alte (pentru a compensa fermierii pentru costurile suplimentare și pierderea de venituri generate de constrângerile pentru producția agricolă în zona în cauză) de punere în aplicare , măsuri care vor contribui, de asemenea, la conservarea solului, sechestrarea carbonului sau alte beneficii de mediu.





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Restaurare și conservare a biodiversității marine și apele interioare în cadrul unui pescuit durabil și acvacultură, de a promova activitățile de pescuit durabile în apele maritime și interioare; activități durabile în fermele de acvacultură; de colectare a datelor și activități de inspecție și control;
- Protejarea și valorificarea durabilă a siturilor naturale, inclusiv a măsurilor de mediu urban, prin reabilitarea unor spații și clădiri publice neutilizate și / sau degradate;
- Dezvoltarea și implementarea Mediului schimb de informații comun - CISE - la Marea Neagră prin intermediul EMFF.
- Restaurarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural și turism a resurselor naturale, inclusiv valorificarea potențialului local specific turismului, reabilitarea zonelor istorice (urbane), valorificarea durabilă a patrimoniului cultural, măsuri pentru mediul urban (inclusiv reabilitarea neutilizate și / sau spații degradate publice și clădiri, infrastructură sport / centre culturale multifuncționale);
- Acțiuni pentru a spori dezvoltarea locală, pe baza de produse și servicii culturale locale, inclusiv prin intermediul instrumentelor de e-cultural

### Obiectiv tematic 7 - Promovarea sistemelor de transport durabile și eliminarea blocajelor în cadrul infrastructurilor rețelelor majore

#### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Dezvoltarea infrastructurii rutiere pe bază și rețeaua globală TEN-T;
- Dezvoltarea infrastructurii feroviare pe bază și rețeaua TEN-T complete, inclusiv echipamente ERTMS și achiziției de material rulant, în special prin finalizarea pe coridoarele TEN-T;
- Sprijinirea dezvoltării transportului durabil, prin siguranța traficului și îmbunătățirea securității în rețeaua TEN-T, pentru toate modurile de transport;
- Modernizarea și dezvoltarea transportului inter-modal, având în vedere fluidizarea fluxurilor de mărfuri care tranzitează România și reducerea emisiilor de carbon în zonele urbane;
- Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii maritime și pe căi navigabile pe Dunăre și canalele navigabile, având în vedere promovarea unui sistem de transport ecologic și



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

potențialul transportului pe căile navigabile interioare ca un sector de creștere albastră. România va avea în vedere măsuri de consolidare a rolului transportului pe apele interioare în cadrul rețelei TEN-T;

- Dezvoltarea aeroporturilor în care acest lucru este justificat, pentru îmbunătățirea conectivității și sprijinirea mobilității regionale;
- Modernizarea vamale, acolo unde este cazul, prin îmbunătățirea infrastructurii vamale, inclusiv sisteme și echipamente IT, pentru a elimina blocajele și tranzit timpul de așteptare;
- Creșterea accesibilității zonelor aflate în imediata apropiere a rețelei TEN-T, prin construcție, reabilitare și modernizare a conexiunilor secundare și terțiare la rețeaua, inclusiv by-pass, având în vedere blocajele eliminarea și de fluidizare a traficului;
- Dezvoltarea sistemelor de transport al energiei electrice inteligente, în scopul de a prelua energia SRE;
- Dezvoltarea sistemelor de transport al gazelor inteligente;
- Creșterea mobilității și a serviciilor urbane de pasageri prin dezvoltarea transportului urban în București-Ilfov, cu un accent pe lanțul de metrou.

### Obiectiv tematic 8 - Promovarea ocupării forței de muncă durabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă

#### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Elaborarea unei abordări multi-dimensionale (de exemplu, proiectarea carierei, consiliere, oferirea de servicii personalizate, training-uri, ucenicii / stagii, mecanisme de căutare de locuri de muncă, locuri de muncă pentru profilul etc) pentru a sprijini re-integrare a tinerilor care nu au educație, ocuparea forței de muncă sau de formare (NEET), cu educație, formare profesională și oportunități de angajare;
- Acțiuni pentru stimularea ocupării forței de muncă în rândul tinerilor, acordând prioritate regiunilor cu șomajul, în special în rândul tinerilor, inclusiv bonus de mobilitate, stimulente financiare, orientare profesională și consiliere de întreprindere;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- O combinație de țintă și acțiunile de integrare pentru a îmbunătăți accesul la piața forței de muncă a șomerilor de lungă durată, inactive, femeile, lucrătorii în vârstă, persoane de etnie romă, persoanele cu handicap și persoanele cu un nivel scăzut de educație și calificare, inclusiv a celor din mediul rural;
- Configurarea măsurii active și preventive pe piața muncii prin luarea în considerare a disparităților regionale și teritoriale specifice;
- Acțiuni pentru a spori mobilitatea forței de muncă;
- Sprijinirea acțiunilor de angajare, cum ar fi consiliere individuală, de formare la locul de muncă, și încurajarea spiritului antreprenorial, ținând cont de structura distinctivă a ocupării forței de muncă din România;
- Suport pentru măsuri de îmbătrânire activă;
- Suport pentru mecanismul de locuri de muncă de căutare și un cadru pentru angajare al persoanelor afectate de restructurarea industrială și, în special, a celor din comunitățile agricole și de pescuit afectate de reducerea ocupării forței de muncă, care este probabil să însoțească creșterea competitivității;
- Livrarea ocupării forței de muncă și dezvoltarea forței de muncă (FN 185- În cadrul măsurilor LA nr. 8 măsuri care urmează să fie finanțate de dezvoltare a forței de muncă vizate de șomeri pe termen lung / inactiv în timp ce în LA nr. 10 (LLL), urmează să fie finanțate pentru cei angajați) servicii bazate pe nevoile în schimbare ale pieței forței de muncă, cu un accent special pe sectoarele de creștere competitivă și / sau sectoarele tradiționale cu potențial să crească, dar și pe potențialul de creștere regională / locale (evidențiate în planurile de dezvoltare regională);
- sprijinirea acțiunilor de auto-ocuparea forței de muncă, antreprenariat și înființare de întreprinderi, inclusiv prin intermediul instrumentelor financiare;
- Crearea de noi unități de prelucrare a alimentelor;
- Crearea de noi întreprinderi mici prin afaceri ajutorul la înființare pentru non-agricol microîntreprinderi și întreprinderi mici și dezvoltarea de activități non-agricole în mediul rural;
- Diversificarea sectorului pescuitului și acvaculturii, prin sprijinirea creării de noi întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă în domeniu;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Promovarea unor noi surse de venit în zonele de pescuit, altele decât activitatea de bază (mediu, turism, activități de educație);
- Întărirea capacității SPO de a furniza / ocuparea forței de muncă personalizate (cum ar fi calea de carieră, consiliere, mentorat, training, căutare de locuri de muncă, locuri de muncă de potrivire, etc) și măsuri de ocupare preventive, inclusiv printr-o abordare de parteneriat

### Obiectiv tematic. 9 - Promovarea incluziunii sociale, combaterii sărăciei și discriminării

#### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Dezvoltarea unei beneficii echitabile, durabile, la prețuri accesibile și sistemul de asistență socială de înaltă calitate, și servicii sociale pentru toate grupurile vulnerabile, inclusiv tipurile de prevenire, integrate și inovatoare de servicii, în scopul de a aborda problemele sărăciei și incluziunea socială, care acoperă dezvoltarea tehnică și îmbunătățirea aptitudinilor și competențelor de profesioniști și practicieni în administrația locală, în alte agenții publice și ONG-uri;
- acțiuni integrate pentru a răspunde nevoilor de persoane vulnerabile, grupuri și comunități, inclusiv acțiuni de îmbunătățire a participării lor de învățământ, integrarea lor pe piața muncii, accesul la locuințe, sociale, de sănătate și servicii culturale, precum și acțiuni de combatere a discriminării;
- Consolidarea capacității furnizorilor de servicii publice și private pentru a furniza servicii de îngrijire pe bază de comunitate de calitate pentru copii, persoane cu dizabilități, persoane cu probleme psihice și persoanele în vârstă (în special în zonele mai puțin dezvoltate);
- Exploatarea potențialului inovator al modelelor de economie socială (inclusiv locuri de muncă protejate pentru persoanele vulnerabile), pentru a aborda provocările societale și / sau pentru a sprijini integrarea pe piața muncii și incluziunea socială a grupurilor vulnerabile și tranziția către modelele de afaceri, dezvoltarea de servicii locale în cazul în care pe piață modelele nu reușesc să livreze, creând astfel locuri de muncă și incluziune socială;
- Dezvoltarea unei pro-activ, orientat voluntar și cultură participativă în cadrul persoanelor generale publice și sociale asistate și încurajarea unor abordări bazate pe parteneriat în combaterea sărăciei;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Îmbunătățirea accesului la calitatea de îngrijire și tratamente medicale, inclusiv asistența de urgență, asistența primară, dezvoltarea de servicii integrate de asistență medicală și socială, inclusiv la nivel de comunitate, cu accent pe serviciile oferite în ambulatoriu și în curs de dezvoltare integrate de asistență medicală primară cu telemedicina suport;
- Furnizarea programelor de screening pentru principalele patologii (de exemplu: cancer, boli cardiovasculare, diabet zaharat, boli mintale, boli rare, tuberculoza);
- Consolidarea sensibilizării a opiniei publice, informare și educație pe probleme de sănătate și sociale, inclusiv a discriminării împotriva romilor, prevenirea violenței în familie, abuz de substanțe și traficului de ființe umane;
- Consolidarea cunoștințelor și abilităților pentru profesioniștii din domeniul sănătății (FN 186-de ex. lucrători sociali, medici de familie și asistente medicale, personalul care lucrează în serviciile specializate de ambulator / ambulatoriu, servicii de îngrijire de urgență, spitale de urgență a ghidurilor și protocoalelor clinice, etc, precum și de gestionare a registrului pacientului, cardul de asigurare electronic, TIC, telemedicina etc), ca o condiție prealabilă pentru creșterea calității serviciilor;
- Promovarea responsabilității sociale prin consolidarea conștientizării opiniei publice, diseminarea de informații și de bune practici;
- Dezvoltarea infrastructurii serviciilor sociale, având în vedere infrastructura bazate pe comunitate;
- Sprijinirea tranziției de la instituțională la servicii de îngrijire în comunitate (de exemplu: locuințe protejate, case de tip familial, îngrijire la domiciliu, centre de zi, servicii integrate comunitare sociale și de sănătate, centre de respiro, etc), livrate de public și privat furnizorilor de servicii sociale, inclusiv sprijin direcționat pentru infrastructură necesare pentru centrele de asistență integrată comunitate;
- Investițiile în spitale și alte infrastructuri de sănătate publică (de exemplu, servicii ambulatorii / ambulatorii, centre multifuncționale);
- Suport pentru regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate din zonele urbane, inclusiv în cadrul dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității, inclusiv sprijin pentru economia socială;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Promovarea dezvoltării locale în zonele rurale prin investiții în toate tipurile de infrastructură la scară mică, inclusiv (de exemplu, drumurile locale, de alimentare cu apă și infrastructura de canalizare - complementare cu OP mari de infrastructură), și în înființarea / îmbunătățirea serviciilor de bază locale pentru mediul rural Populația (de exemplu, infrastructura socială și educațională, inclusiv cele din domeniul agricol și investițiile asociate cu conservarea patrimoniului cultural). Mic infrastructura la scară legate de drumuri va fi orientată pe îmbunătățirea conectivității la rețeaua de drumuri principale și legate de un potențial de dezvoltare economică, în scopul de a reduce sărăcia din mediul rural;
- Promovarea dezvoltării locale și o mai bună guvernare în zonele rurale prin intermediul LEADER a strategiilor locale de dezvoltare la nivelul comunității (prin GAL, FLAG)

### Obiectiv tematic 10 - Investiții în educație, instruire și formare profesională pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții

#### Prioritățile propuse pentru finanțare:

- Creșterea participării, accesibilității și calității în educația timpurie și îngrijirii (0-6 ani), în special în grupa de vârstă 0-3 ani, mai ales pentru grupurile cu risc crescut de ESL, cu accent pe zonele rurale și de romi;
- Punerea în aplicare a măsurilor de prevenire, intervenție și compensare pentru reducerea ESL, inclusiv sprijin individualizat pentru elevii cu risc de ESL; includerea egalității de șanse și a măsurilor de incluziune, care integrează totul, pentru a asigura eficacitatea;
- Oferind cai alternative de educație, cum ar fi "a doua șansă" educație și formare profesională, cu accent pe zonele rurale și de romi; sprijinirea măsurilor de intervenție pentru a răspunde nevoilor educaționale individuale, a grupurilor cu risc crescut de ESL;
- Îmbunătățirea competențelor personalului didactic în ceea ce privește asigurarea calității, metode de predare inovative și personalizate;
- mai bună corelare inițială și formare profesională cu nevoile LM continuă, asigurând relevanța ofertei de formare, inclusiv prin învățare la locul de muncă, acordând prioritate sectoarelor de creștere competitive și / sau sectoarele tradiționale cu potențial să crească, dar, de asemenea, pe





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

creșterea regional / local potentiale (subliniat în cadrul planurilor de Dezvoltare Regională), promovarea parteneriatelor între părțile interesate pentru a asigura o mai bună tranziție de la școală la locul de muncă;

- Consolidarea curriculum și o mai bună integrare a TIC pentru a face procesul de învățare atractiv în școli și formarea profesională inițială, oferind oportunități pentru tinerii înscriși în învățământul obligatoriu a se familiariza cu viitoarele locuri de muncă;
- Sprijinirea studenții non-tradiționale, în special a celor din mediul rural, romi și alte grupuri dezavantajate, precum și adulții în prezent cu vârste cuprinse între 23 și 27 de acces, participa și de a reuși în învățământul superior;
- Îmbunătățirea guvernantei și managementul instituțiilor de învățământ superior pentru a îmbunătăți calitatea procesului de predare și de cercetare; creșterea relevanței programelor de învățământ superior pentru nevoile LM și consolidarea parteneriatelor între universități, întreprinderi și cercetare;
- Modernizarea învățământului superior prin elaborarea de studii post-universitare și sprijinirea internaționalizării învățământului superior, inclusiv de cercetare avansată și mobilitate;
- Măsuri de sprijin pentru a promova calitatea și accesibilitatea educației și formării profesionale, consolidarea capacității de FPI și FPC furnizorii pentru a oferi programe de educație și formare profesională corelate cu cerințele LM;
- Încurajarea și facilitarea participării angajatorilor în dezvoltarea forței de muncă, inclusiv prin implicarea acestora în organizarea, implementarea și evaluarea etapelor practice / trainingships pentru studenți;
- Dezvoltarea resurselor umane în instituțiile de cercetare-dezvoltare publice și de învățământ superior pe bază de; sprijinirea nivel de dezvoltare mai ridicat competențe în IMM-uri;
- Dezvoltarea serviciilor LLL, de formare profesională și educație în competențele de bază și transversale, inclusiv competențe digitale, de consiliere și de validare a învățării anterioare, axate pe competențe mici și zonele rurale, inclusiv prin validarea învățării non-formale și informale;
- Sprijin pentru informare, formare profesională (pe termen scurt / formare inițială) și abilități de achiziții pentru agricultori și pentru cei implicați în sectorul alimentar;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Sprijin pentru activitățile demonstrative la transferul de cunoștințe cu privire la noi practici în sectorul agro-alimentar;
- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și a resurselor educaționale în ECEC, învățământul primar și secundar, în special a celor din zonele defavorizate;
- Sprijinirea infrastructurii și a resurselor dezvoltarea educațională a învățământului terțiar, în special cele care vor asigura o mai bună legătură cu cercetarea și / sau cooperarea cu sectorul de afaceri;
- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii și a resurselor educaționale de IVET, concentrându-se în special pe sectoarele de creștere competitive și / sau sectoarele tradiționale cu potențial să crească, dar, de asemenea, cu privire la potențialul de creștere regională / locale (subliniat în cadrul Planurilor de Dezvoltare Regională).

*Obiectiv tematic 11 - Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și părților interesate precum și o administrație publică eficientă*

**Prioritățile propuse pentru finanțare:**

- Sprijinirea dezvoltării și punerii în aplicare a sistemelor și procedurilor documentelor strategice și coordonarea politicilor, cu un accent special asupra strategiilor și politicilor naționale;
- Creșterea capacității administrației locale de a formula și sprijini politicile publice locale;
- Sprijinirea dezvoltării de mecanisme de monitorizare și evaluare pentru strategiile și politicile puse în aplicare;
- Dezvoltarea abilităților în domeniul planificării strategice și programării bugetare, evaluarea impactului și de monitorizare și evaluare (de exemplu, de formare și metodologii, baze de date pe indicatori);
- Consolidarea dimensiunii participative, dezvoltarea de mecanisme de consultare și de participare la luarea deciziilor;
- Dezvoltarea, introducerea și susținerea utilizării noțiunilor de management, sisteme și instrumente de monitorizare și evaluare pentru o mai bună performanță de servicii instituționale și publice și schimbarea culturii organizaționale;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Crearea și implementarea unui cadru strategic integrat pentru managementul resurselor umane în sectorul public și creșterea profesionalismului și a atractivității administrației publice;
- Suport pentru măsurarea sarcinii administrative, transferul de know-how și bune practici;
- Acțiuni de raționalizare, creșterea calității reglementărilor și pentru a reduce povara birocrăției pentru întreprinderi și cetățeni;
- Creșterea capacității administrației publice de a introduce sisteme și mecanisme de management a performanței, monitorizare și evaluare a serviciilor publice de livrare, inclusiv pentru cei subcontractate;
- Promovarea de bune practici cu privire la furnizarea de servicii publice și încurajarea schimbului de experiență / de rețele între entități publice și private care furnizează servicii publice, inclusiv a părților interesate;
- Consolidarea mecanismelor de participare la furnizarea de servicii publice eficiente la nivel local (de exemplu, diversificarea furnizării de servicii prin intermediul cooperării cu organisme non-guvernamentale, mecanismele de cooperare inter-comunitare pentru cetățenii care verifică performanța de furnizare a serviciului public);
- Dezvoltarea sistemelor moderne de management și instrumente pentru creșterea performanței în instituțiile publice de la toate nivelurile (de exemplu Elaborarea și implementarea managementului calității în instituțiile publice; management fiscal și financiar în scopul de a spori eficiența cheltuielilor publice; Obiective și programe de management bazat. Inovarea în administrația publică );
- Sprijin pentru consolidarea integrității și transparenței în administrația publică, prin analize bazate pe risc și adaptate programelor de prevenție;
- Asigurarea unui management strategic al performanței a sistemului judiciar;
- Mai mult sprijin pentru consolidarea capacității de toate instituțiile-cheie de justiție pentru o punere în aplicare corectă a noilor coduri și a noii legislații, inclusiv a acquis-ului european, inclusiv a serviciilor de probațiune și a administrației penitenciare;
- programe de formare continuă, în scopul de a îmbunătăți abilitățile profesionale și manageriale ale personalului din justiție;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Suport măsuri inovatoare pentru a facilita și mai mult accesul la justiție și îmbunătățirea calității justiției, inclusiv echipamente de măsurare a încrederii publice (folosind diverse instrumente, cum ar fi sondaje și sondaje de opinie, campanii publice de informare, dar, de asemenea, publicarea hotărârilor judecătorești și accesul publicului la acestea);
- Investițiile în infrastructura fizică și IT a sistemului judiciar, în scopul de a se conforma cu obiectivele principale ale strategiei de dezvoltare a nevoilor menționate mai sus;
- Sprijin pentru îmbunătățirea capacității de anti-corupție sistem național administrativ și mecanisme de monitorizare și de evaluare independente;
- Sprijin pentru consolidarea integrității în sistemul judiciar, prin analize și adaptate de risc bazat făcut programe de prevenire;
- Consolidarea eficiența globală a sistemului național pentru urmărirea, gestionarea și recuperarea bunurilor provenite din infracțiuni;
- Dezvoltarea și utilizarea instrumentelor IT și aplicații pentru a îmbunătăți capacitatea instituțională și eficienței la toate nivelurile administrației publice;
- Dezvoltarea unui sistem național de cadastru pentru a oferi certitudine din titlu, promovarea reformei agrare și consolidarea terenurilor eficiente, în sprijinul obiectivelor de dezvoltare ale României;
- Construirea capacității administrative a profesioniștilor care lucrează în sectorul de educație, atât la nivel central și local în ceea ce privește asigurarea calității, a sistemelor de monitorizare și evaluare;
- Construirea capacității factorilor de decizie la nivel național și local, în elaborarea și implementarea politicilor bazate pe dovezi, având în vedere progresul reformei sănătății și procesul de descentralizare

Sprijinul din fondurile ESI va contribui în mod substanțial la promovarea capacității României de a realiza obiectivele prioritare cheie de dezvoltare de la nivel național și comunitar, *printre care*:

#### Obligații care decurg din Tratatul de aderare

- continuarea dezvoltării serviciilor de apă și apă uzată, în acest sens fiind alocate peste 3 miliarde € în cadrul OT6, asigurându-se conformitatea cu standardele a aglomerațiilor cu



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

peste 10 000 de locuitori și contribuindu-se în mod substanțial la modernizarea aglomerațiilor mai mari de 2 000 de locuitori;

### Stimularea competitivității naționale:

- continuarea dezvoltării rețelei naționale de servicii în bandă largă și a accesului de generație viitoare (NGA), prin intermediul OT2 și a LEADER, cu o viteză de minimum 30 Mbps, în special în zonele rurale, abordând în paralel problema ratei scăzute de abonare prin măsuri corespunzătoare (formare, e-servicii, e-guvernare) la nivelul tuturor priorităților;
- creșterea productivității și a valorii adăugate din sectoarele agriculturii, pescuitului și acvaculturii, stimulând participarea tinerilor fermieri și pescari;
- creșterea competitivității operatorilor economici și a ratelor de supraviețuire a IMM-urilor tinere, prin sprijin direct și scheme de inginerie financiară, în cadrul OT3;
- continuarea consolidării dotărilor și a fiabilității rețelei de transport, fiind alocate în acest sens 20 % din fondurile ESI în cadrul OT7, în scopul măririi accesibilității regiunilor și a atractivității investițiilor industriale;
- soluționarea deficiențelor administrative prin reforme sistemice la nivelul guvernancei și administrației, în acest sens fiind alocate 800 milioane €.

## **2. CADRUL PROGRAMATIC SI INSTITUTIONAL AL INSTRUMENTELOR STRUCTURALE DIN ROMANIA (abordare comparativă 2007 – 2013 și 2014 – 2020)**

### **2.1. Documentele de programare la nivel național privind fondurile structurale în România**

#### **Programare 2007 – 2013 vs Programare 2014 - 2020**

<b>Cadrul Strategic Național de Referință</b> (FEDR, FC, FSE)	<b>Acordul de Parteneriat</b> (FEDR, FC, FSE, FEADR, FEPAM)
--	--



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Orientare strategică și de programare – linii directoare CE privind coeziunea economică, socială și teritorială, ținând seama de politicile comunitare relevante	Strategia Europa 2020 Document de Poziție al serviciilor CE Condiționalități ex-ante pentru accesarea fondurilor europene 2014-2020 în România Recomandări specifice de țară
Rezerva de performanță, 3% la latitudinea SM	Rezerva de performanță, 6% obligatorie
Indicatori de rezultat și de realizare imediată (output) stabiliți pe baza unor linii orientative CE (comunicate pe parcursul implementării)	Indicatori comuni stabiliți prin Regulamentele de fond : - De output (FEDR, FSE, FC, FEADR) - De rezultat (FSE)
Concentrare tematică - nu	Concentrare tematică – 11 Obiective tematice; alocări financiare condiționate prin Regulamentele specifice ale FEDR/FSE
Priorități/fond	Priorități de investiții/fond/obiectiv tematic
Instrumente de dezvoltare teritorială - nu	ITI (Investiție Teritoriale Integrate) CLLD
Condiționare finanțare - nu	Condiționalități ex-ante

### Documente de programare 2007 – 2013

- i. **Cadrul Strategic Național de Referință (CNSR)** reprezintă strategia globală de utilizare a Fondurilor Structurale și de Coeziune pentru 2007 – 2013,
- ii. **Programul Național de Dezvoltare 2007 - 2013**
- iii. **Programele Operaționale**
- iv. **Documentele cadru de implementare**





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

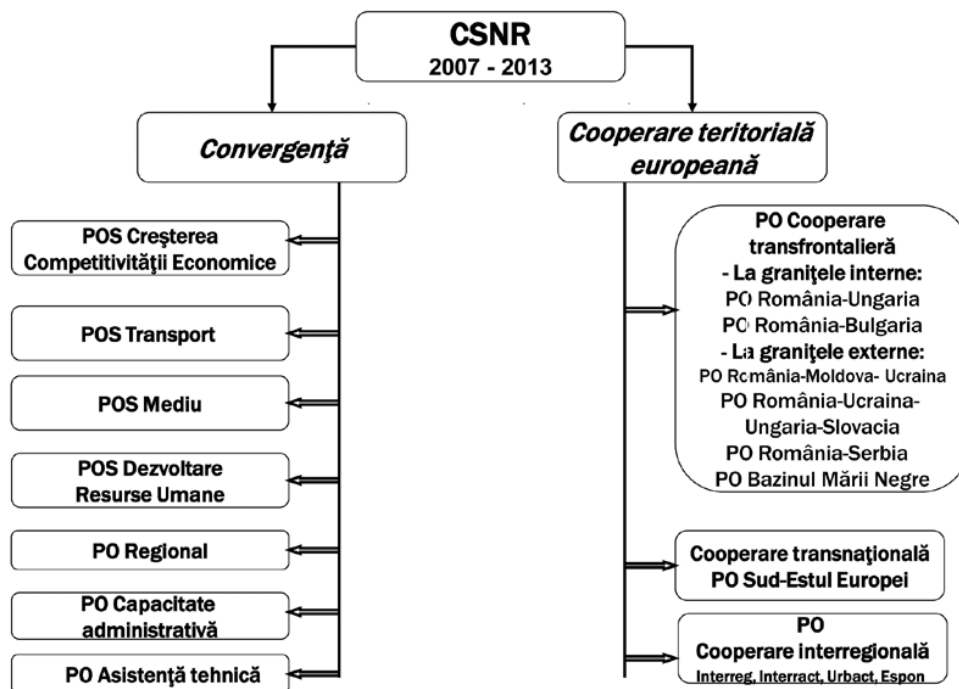
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### Documente programare 2014 - 2020

- v. **Acordul de Parteneriat 2014-2020** - reprezintă strategia la nivel național privind fondurile structurale în România, document ce a fost aprobat de CE în data de 6 august 2014
- vi. **Conditionalități ex-ante pentru accesarea fondurilor europene 2014-2020 în România**
- vii. **Programul Național de Reformă** (Recomandările specifice de țară)
- viii. **Document de Poziție al serviciilor CE**
- ix. **Programele Operaționale** reprezintă instrumentele prin care se realizează prevederile Acordului de Parteneriat (inclusiv Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 -2020)

### 2.2. Programele operaționale, Autoritățile de Management și Organismele Intermediare

#### Configurație Cadru Programatic 2007-2013



### Arhitectura programelor 2014 - 2020

Obiectivele politicii de coeziune vor fi realizate prin intermediul a 8 programe operaționale (OP), deci cu 1 program mai puțin în comparație cu perioada 2007-2013:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

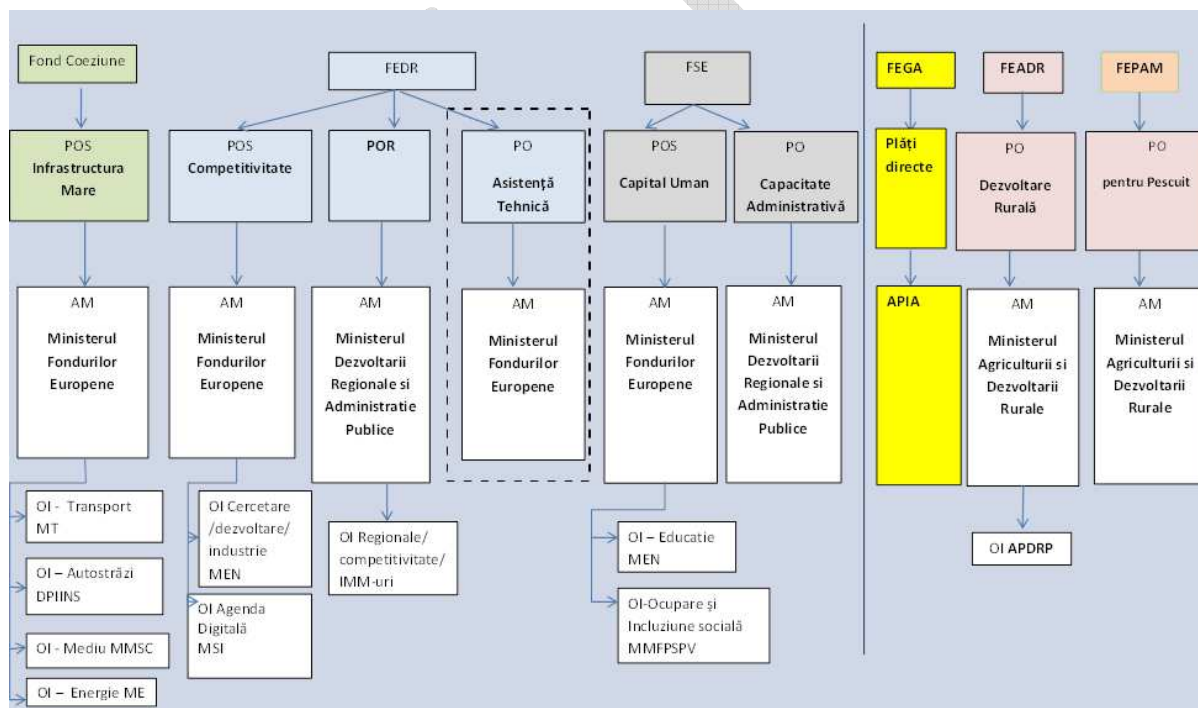
Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Programul pentru competitivitate (FEDR), vizând obiectivele tematice 1 și 2;
- Programul privind infrastructura de anvergură (transport, mediu și energie), finanțat din FEDR și din Fondul de coeziune, în cadrul obiectivelor tematice 6 și 7;
- Programul regional (FEDR), care se adresează nevoilor regionale și locale (în cadrul obiectivelor tematice 1, 3, 4, 6, 8 și 9);
- Programul privind asistența tehnică (FEDR), care sprijină gestionarea fondurilor ESI;
- Programul privind capitalul uman (FSE), în cadrul obiectivelor tematice 8, 9 și 10, care abordează prioritățile din domeniul ocupării forței de muncă, al educației și al incluziunii sociale;
- Programul privind capacitatea administrativă (FSE), în cadrul obiectivului tematic 11, care abordează reforma administrativă și sprijinul pentru instituțiile publice;

În ceea ce privește perioada 2014-2020 la nivel național va exista un singur program de dezvoltare rurală (finanțat din FEADR) și un program pentru pescuit și afaceri maritime (finanțat din EMFF).

### Configurație Cadru Programatic 2014-2020



Programele Operaționale sunt gestionate de către Autorități de Management și, după caz, de Organismele Intermediare.

Sistemul de implementare a fondurilor europene va fi mult mai bine coordonat și mai eficient în perioada 2014-2020, datorită simplificării structurii instituționale. Astfel, în România, pentru perioada



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

2014-2020 are o structură concentrată/centralizată, fiind stabilite atribuții de autoritate de management numai la nivelul a trei ministere, în ceea ce privește gestionarea FESI, după cum urmează:

**Ministerul Fondurilor Europene** va fi autoritate de management pentru: Programul Operațional Infrastructura Mare, Programul Operațional Capital Uman, Programul Operațional Competitivitate și Programul Operațional Asistență Tehnică;

**Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice** va fi autoritate de management pentru: Programul Operațional Regional, Programul Operațional Capacitate Administrativă, respectiv pentru programele de cooperare teritorială europeană;

**Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale** va fi autoritate de management pentru Programul Național pentru Dezvoltare Rurală, respectiv Programul Operațional pentru Pescuit.

Cu excepția PO CA, POP și PO AT, toate celelalte Programe Operaționale au Organisme Intermediare.

Pentru România și în perioada 2014-2020 fondurile europene vor reprezenta unul dintre cele mai importante instrumente investiționale ce vor fi utilizate pentru reducerea disparităților regionale, precum și pentru promovarea creșterii economice la nivel regional și local, consolidarea competitivității și creșterea ocupării forței de muncă, obiective de referință la nivelul Uniunii Europene.

Este recunoscut faptul că îndeplinirea acestor obiective este posibilă prin asigurarea unui mediu favorabil investițiilor, înființarea de noi companii sau dezvoltarea celor existente contribuind semnificativ la crearea de noi locuri de muncă și generarea de valoare adăugată.

Mare parte a schimbărilor aduse cadrului de implementare a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții (FESI) au urmărit simplificarea programelor și a procedurilor de finanțare. Angajamentul Comisiei Europene privind noua perspectivă financiară este acela de a facilita accesul la fondurile europene, mai mulți beneficiari fiind astfel încurajați să pregătească proiecte pentru utilizarea acestor resurse, precum și de a îmbunătăți mecanismele de punere în aplicare a politicilor UE și de a asigura un nivel adecvat de control.

[Programele Operaționale – Axe prioritare și obiective specifice](#)



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Programele Operaționale 2014 - 2020 sunt structurate pe obiective tematice, priorități de investiții, axe prioritare, obiective specifice, acțiuni, indicatori de realizare, indicatori de rezultat precum și rezultate. În continuare vor fi prezentate axele prioritare și obiectivele specifice ale acestora, ca principale elemente care le caracterizează :

### **Programul Operațional Competitivitate (POC)**

- *Axe prioritare și obiective specifice:*

**AP: Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor**

OS 1.1 Creșterea investițiilor private în CDI

OS 1.2 Creșterea transferului de cunoștințe, tehnologie și personal cu competențe CDI între mediul public și cel privat

OS 1.3 Creșterea capacității științifice ca motor al inovării

OS 1.4 Creșterea participării cercetării românești în cercetarea la nivel UE

**AP 2: Tehnologia Informației și Comunicațiilor (TIC) pentru o economie digitală competitivă**

OS 2.1 Creșterea utilizării sistemelor de e-guvernare

OS 2.2 Dezvoltarea infrastructurii și sistemelor TIC, precum și a competențelor digitale pentru susținerea e-educației, e-sănătății, a culturii online și a incluziunii digitale

OS 2.3 Creșterea integrării pe verticală a soluțiilor TIC în economie

OS 2.4 Extinderea și dezvoltarea infrastructurii de comunicații în bandă largă de mare viteză

### **Programul Operațional Capital Uman (PO CU)**

- *Axe prioritare și obiective specifice:*

**AP 1: Inițiativa „Locuri de muncă pentru tineri”**

OS 1.1 Creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (Centru, Sud-Est și Sud Muntenia)

OS 1.2 Îmbunătățirea competențelor tinerilor NEETs șomeri, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (Centru, Sud-Est și Sud Muntenia)

**AP 2: Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs**



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- OS 2.1 Creșterea ocupării tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia)
- OS 2.2 Îmbunătățirea competențelor tinerilor NEETs șomeri cu vârsta între 16 - 24 ani, înregistrați la Serviciul Public de Ocupare și cu rezidența în regiunile eligibile (București-Ilfov, Nord-Est, Nord-Vest, Vest, Sud-Vest Oltenia)
- OS 2.3 Funcționarea mecanismului național integrat de sprijin care vizează identificarea și înregistrarea la PES a tinerilor din categoria NEETs

### **AP 3: Locuri de muncă pentru toți**

- OS 3.1 Creșterea ocupării șomerilor și a persoanelor inactive, cu accent pe șomerii pe termen lung, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanele din randul minorității române, persoanele cu dizabilități, persoanele cu nivel redus de educație, persoanele din mediul rural în special cele din agricultura de subzistență și semisubzistență
- OS 3.2 Îmbunătățirea competențelor șomerilor și a persoanelor inactive, cu accent pe șomerii pe termen lung, lucrătorii vârstnici (55-64 ani), persoanele din randul minorității române, persoanele cu dizabilități, persoanele cu nivel redus de educație, persoanele din mediul rural în special cele din agricultura de subzistență și semisubzistență
- OS 3.2 Creșterea ocupării prin încurajarea antreprenoriatului și a înființării de întreprinderi
- OS 3.3 Actualizarea cunoștințelor, competențelor și a aptitudinilor angajaților din întreprinderile din sectoarele prioritare cu potențial competitiv identificate conform SNC și SNCDI
- OS 3.4. Susținerea întreprinderilor, pentru a se adapta schimbărilor mediului de afaceri, cu accent pe sectoarele prioritare cu potențial competitiv identificate conform SNC și SNCDI
- OS 3.5. Creșterea calității, diversității și gradului de cuprindere a serviciilor oferite de SPO, inclusiv prin externalizarea unora dintre servicii către furnizori privați

### **AP 4: Incluziunea socială și combaterea sărăciei**

- OS 4.1 Reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate
- OS 4.1 Creșterea incluziunii sociale a grupurilor vulnerabile
- OS 4.2 Dezvoltarea economiei sociale și promovarea antreprenoriatului social



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

OS 4.3.1 Îmbunătățirea calității și accesului la servicii sociale

OS 4.3.2 Îmbunătățirea calității și accesului la servicii de asistență medicală

OS 4.3.3 Asigurarea tranziției de la sistemul de îngrijire de tip instituționalizat către servicii oferite la nivelul comunități

**AP 5: Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității**

OS 5.1 Reducerea numărului persoanelor aflate în risc de sărăcie și excluziune socială, prin implementarea de măsuri integrate, cu accent pe comunitățile marginalizate

**AP 6: Educație și competențe**

OS 6.1.1 Creșterea accesului și participării la învățământul ante-preșcolar și preșcolar de calitate, în special pentru categoriile dezavantajate de copii.

OS 6.1.2 Dezvoltarea măsurilor de stimulare a accesului și participării la învățământul primar și secundar de calitate și de prevenire a abandonului școlar, în special pentru categoriile dezavantajate de copii/elevi.

OS 6.1.3 Diversificarea oportunităților de revenire în sistemul educațional a copiilor/ tinerilor care au părăsit prematur școala prin extinderea programelor de tip a doua șansă și asigurarea accesului la programe de calificare profesională.

OS 6.1.4. Dezvoltarea măsurilor de stimulare a accesului și participării la învățământul primar și secundar de calitate și de prevenire a abandonului școlar, în special pentru categoriile dezavantajate de copii/elevi

OS 6.2 Creșterea accesului și participării la învățământul terțiar, în special pentru persoane cu oportunități reduse (categorii netradiționale de studenți, persoane din mediul rural, persoane cu CES, persoane de etnie romă, persoane provenite din medii socio-economice defavorizate etc.).

OS 6.2.1 Îmbunătățirea calității învățământului terțiar la nivel de sistem și instituții de învățământ în concordanță cu cerințele pieței muncii.

OS 6.3. Îmbunătățirea eficienței învățământului terțiar la nivel de sistem și instituții de învățământ în concordanță cu cerințele pieței muncii, în special în sectoare economice cu potențial de creștere





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

OS 6.3.1 Creșterea accesului și participării la programele de învățare pe tot parcursul vieții, în special în rândul persoanelor necalificate, cu un nivel scăzut de educație și calificare, inclusiv din categorii dezavantajate.

OS 6.3.2. Consolidarea capacității sistemului de educație și formare profesională în vederea asigurării calității și relevanței programelor VET și a celor de ÎPV pentru piața muncii

OS 6.3.3 Consolidarea capacității furnizorilor de educație și formare pentru a dezvolta și implementa programe de calitate, relevante pentru piața muncii

### ***AP 7: Asistență Tehnică***

Îmbunătățirea capacității Autorității de Management, Organismelor Intermediare și a beneficiarilor PO CU de a gestiona și implementa în mod eficient și eficace POCU

### **Programul Operațional de Asistență Tehnică (PO AT)**

- *Axe prioritare și obiective specifice:*

***API Întărirea capacității beneficiarilor de a pregăti și implementa proiecte finanțate din fondurile ESI și diseminarea informațiilor privind aceste fonduri***

OS 1.1 Întărirea capacității beneficiarilor de proiecte finanțate din fondurile ESI de a pregăti și de a implementa proiecte mature.

OS 1.2 Creșterea transparenței și a eficienței comunicării privind fondurile ESI și rolul Politicii de Coeziune a UE și dezvoltarea culturii parteneriale

***AP 2: Sprijin pentru coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor ESI***

OS 2.1 Îmbunătățirea cadrului de reglementare, strategic și procedural pentru coordonarea și implementarea fondurilor ESI

OS 2.2 Asigurarea expertizei și condițiilor adecvate pentru funcționarea corectă și eficientă a sistemului de coordonare, gestionare și control al fondurilor ESI

OS 2.3 Dezvoltarea și menținerea unui sistem informatic funcțional și eficient în vederea îmbunătățirii managementului corect al informației necesare coordonării și controlului fondurilor ESI.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### ***AP 3: Creșterea eficienței resurselor umane implicate în sistemul de coordonare, gestionare și control al fondurilor ESI în România***

OS 3.1 Asigurarea stabilității, calificării și motivării corespunzătoare a personalului din cadrul structurilor responsabile cu coordonarea, gestionarea și controlul fondurilor ESI

#### **Programul Operațional Capacitate Administrativă (PO CA)**

- *Axe prioritare și obiective specifice:*

##### ***AP 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente***

OS 1.1 Adaptarea sistemelor, structurilor și optimizarea proceselor pentru creșterea eficienței autorităților și instituțiilor publice centrale

OS 1.2 Dezvoltarea și implementarea de politici și instrumente moderne de management al resurselor umane

OS 1.3 Îmbunătățirea eficienței sistemului judiciar

##### ***AP 2: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente***

OS 2.1 Modernizarea structurilor și proceselor autorităților și instituțiilor publice locale pentru oferirea de servicii publice de calitate

OS 2.2 Creșterea transparenței, eticii și integrității la nivelul autorităților și instituțiilor publice

OS 2.3 Îmbunătățirea accesului și a calității serviciilor furnizate de sistemul judiciar, inclusiv prin asigurarea unei transparențe și integrități sporite la nivelul

##### ***AP: Asistență tehnică***

O.S 3.1 Sprijin pentru implementarea eficientă și transparentă a PO CA 2014 – 2020 **Programul**

#### **Infrastructură Mare (POIM)**

- *Axe prioritare și obiective specifice:*

##### ***AP 1: Dezvoltarea rețelei TEN-T pe teritoriul României***

OS 1.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii rutiere pe rețeaua TEN-T

OS 1.2 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii feroviare pe rețeaua TEN-T inclusiv prin realizarea coridorului de cale ferată de mare viteză și prin acțiuni de creștere a calității serviciilor.

OS 1.3 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii de transport naval pe rețeaua TEN-T

##### ***AP 2: Creșterea mobilității regionale prin conectarea la TEN-T***



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

OS 2.1. Stimularea mobilității regionale prin conectarea la infrastructura rutieră a TEN-T

OS 2.2. Stimularea mobilității regionale prin conectarea la infrastructura feroviară a TEN-T

OS 2.3 Stimularea mobilității regionale prin modernizarea porturilor

OS 2.4 Stimularea mobilității prin modernizarea aeroporturilor

***AP 3: Dezvoltarea unui sistem de transport sigur și prietenos cu mediul***

OS 3.1. Creșterea capacității transportului intermodal pentru stimularea utilizării modurilor de transport sustenabil.

OS 3.2. Creșterea gradului de siguranță și securitate pe toate modurile de transport și reducerea impactului transporturilor asupra mediului

OS 3.3. Fluidizarea traficului în punctele de trecere a frontierei

OS 3.4 Creșterea eficienței sistemelor de transport

***AP 4: Protecția mediului și promovarea utilizării eficiente a resurselor***

OS 4.1. Creșterea nivelului de colectare și epurare a apelor uzate urbane și creșterea gradului de asigurare a alimentării cu apă potabilă a populației

OS 4.2. Creșterea capacității sistemelor de management integrat al deșeurilor și a gradului de reutilizare, reciclare a acestora

***AP 5: Protejarea și conservarea biodiversității, decontaminarea solurilor poluate istoric și monitorizarea calității aerului***

OS 5.1. Îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor de importanță comunitară, fie la nivel național, fie la nivel de sit

OS 5.2. Creșterea capacității de evaluare a calității aerului la nivel național, inclusiv pentru monitorizarea calității aerului

OS 5.3. Reducerea suprafețelor poluate istoric

***AP 6: Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor***

OS 6.1. Reducerea daunelor economice cauzate de riscurile exacerbate de schimbările climatice

OS 6.2. Reducerea timpului de răspuns la urgențe, prin întărirea capacității de intervenție la dezastre a autorităților implicate în managementul situațiilor de criză

***AP 7: Energie curată și eficiență energetică***

OS 7.1. Creșterea capacității instalate bazate pe resurse regenerabile pentru producerea energiei electrice și termice



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- OS 7.2. Creșterea eficienței energetice la întreprinderi prin sisteme de cogenerare de înaltă eficiență
- OS 7.3. Creșterea eficienței energetice prin implementarea distribuției inteligente de energie electrică la joasă tensiune
- OS 7.4. Creșterea eficienței energetice prin monitorizarea distribuției energiei la nivelul unor zone industriale

#### ***AP 8: Sisteme inteligente și sustenabile de transport al energiei electrice și gazelor naturale***

- OS 8.1. Extinderea și consolidarea rețelei electrice de transport pentru asigurarea stabilității Sistemului Energetic Național
- OS 8.2 Creșterea flexibilității Sistemului Național de Transport al gazelor naturale din România în vederea eficientizării serviciilor furnizate

#### ***AP 9: Dezvoltarea infrastructurii urbane în regiunea București –Ilfov***

- OS 9.1. Creșterea eficienței energetice prin modernizarea sistemului centralizat de furnizare a energiei termice în Municipiul București
- OS 9.2. Creșterea mobilității urbane și îmbunătățirea calității a serviciilor pentru călători prin dezvoltarea transportului urban cu metroul în Regiunea București- Ilfov

### **Programul Operațional Regional (POR)**

- *Axe prioritare și obiective specifice:*

#### ***AP 1: Promovarea transferului tehnologic***

- O.S 1.1: Creșterea utilizării inovării prin susținerea entităților de inovare și transfer tehnologic

#### ***AP 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii***

- O.S 2.1: Consolidarea poziției pe piață a start-up-urilor
- O. S 2.2: Creșterea competitivității economice prin sprijinirea IMM-urilor

#### ***AP 3: Sprijinirea creșterii eficienței energetice în clădiri publice***

- O.S 3.1: Creșterea eficienței energetice în clădirile publice

#### ***AP 4: Sprijinirea dezvoltării urbane durabile***

- O.S 4.1: Implementarea planurilor sustenabile de mobilitate urbană în vederea reducerii emisiilor de carbon în municipii în special prin investiții în transportul public urban



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

O.S 4.2: Promovarea de măsuri pentru reducerea emisiilor de carbon în orașele de dimensiuni medii și mici, în special prin investiții în infrastructura destinată deplasărilor nemotorizate și traficului de tranzit

O. S 4.3: Creșterea calității spațiilor publice în zonele urbane

O.S 4.4 : Creșterea eficienței energetice în clădirile rezidențiale și sistemele de iluminat public

***AP 5: Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural***

O.S 5.1: Conservarea, protejarea și valorificarea patrimoniului cultural în vederea consolidării identității culturale și utilizării eficiente a acestuia

***AP 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională și locală***

O.S 6.1: Creșterea gradului de accesibilitate a zonelor rurale și urbane situate în proximitatea rețelei TEN-T prin reabilitarea și modernizarea drumurilor județene care asigură conexiunile secundare și terțiare la rețea, în scopul reducerii timpului de deplasare, fluidizării traficului și creșterii siguranței traficului

***AP 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului***

O.S 7.1: Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă prin turism și domenii conexe acestuia

***AP 8: Dezvoltarea infrastructurii de sănătate și sociale***

O.S 8.1: Creșterea speranței de viață prin sporirea accesibilității serviciilor medicale și sociale acordate și prin îmbunătățirea calității acestora

***AP 9: Sprijinirea regenerării economice și sociale a comunităților defavorizate din mediul urban***

O. S 9.1: Reducerea concentrării spațiale a sărăciei, prin asigurarea unor condiții proprii de locuit pentru comunitățile defavorizate, precum și prin asigurarea acestora cu servicii de bază - medicale, educaționale, sociale în vederea creșterii gradului de ocupare și incluziune socială a acestora

***AP10: Îmbunătățirea infrastructurii educaționale***

O.S 10.1: Creșterea gradului de participare în sistemul educațional

***AP 11: Îmbunătățirea activității cadastrale***

O.S 11.1: Creșterea gradului de acoperire geografică și incluziune a înregistrării proprietăților în Sistemul Integrat de Cadastru și Carte Funciară

***AP 12: Asistență tehnică***

O.S 12.1: Sprijinirea implementării transparente și eficiente a Programului Operațional Regional



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014 - 2020**

PNDR (finanțat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală) susține dezvoltarea strategică spațiului rural prin abordarea strategică a următoarelor obiective:

O.S.1 Restructurarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole (P2+P3)

O.S.2 Gestionarea durabilă a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice (P4 +P5)

O.S.3 Diversificarea activităților economice, crearea de locuri de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor pentru îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale (P6)

Îndeplinirea obiectivelor strategice din PNDR 2014-2020 se va realiza prin cele 6 priorități de dezvoltare rurală:

P1 Încurajarea transferului de cunoștințe și a inovării în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale

P2 Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovative și a gestionării durabile a pădurilor

P3 Promovarea organizării lanțului alimentar, inclusiv procesarea și comercializarea produselor agricole, a bună stării animalelor și a gestionării riscurilor în agricultură

P4 Refacerea, conservarea și consolidarea ecosistemelor care sunt legate de agricultură și silvicultură

P5 Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și rezilientă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic

P6 Promovarea incluziunii sociale, reducerea sărăciei și dezvoltare economică în zonele rurale

*Măsuri de investiții în sectorul agricol*, în întreprinderi rurale și infrastructură rurală

*M4 Investiții în active fizice*

sM 4.1 Investiții în exploatații agricole – contribuție OT 3 și OT 4

sM 4.2 Investiții pentru procesarea/marketingul produselor agricole –contribuție OT 3 și OT 8

sM 4.3 Investiții pentru dezvoltarea,modernizarea

și adaptarea infrastructurii agricole și forestiere –contribuție OT 3 și OT 5

*M6 Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor*

sM 6.1 Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri –contribuție OT 3

sM 6.2 Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale -contribuție OT 8





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

sM 6.3 Sprijin pentru dezvoltarea fermelor mici – contribuție OT 3

sM 6.4 Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole –contribuție OT 4 și OT 8

sM 6.5 Plăți pentru fermierii eligibili în cadrul schemei pentru micii fermieri care-și transferă definitiv exploatarea altui fermier - contribuție OT 3

*M7 Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale –*

sM 7.2 Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică–contribuție OT9

sM 7.6 Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural –contribuție OT 9

## **2.2 Alocarea financiară 2014 - 2020 la nivel de țară și la nivel de fonduri**

*Principiul UE vizează orientarea resurselor înspre principalele sectoare de creștere. Investițiile din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) se vor concentra în 4 domenii prioritare: inovare și cercetare, agenda digitală, sprijin pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM) și o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Sprijinul financiar va fi următorul în funcție de tipul de regiune (mai puțin dezvoltate: 50 %, de tranziție: 60 % și mai dezvoltate: 80 %). Circa 100 de miliarde EUR vor fi dedicate acestor sectoare, dintre care cel puțin 23 de miliarde EUR pentru sprijinirea unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon (pentru eficiență energetică și pentru energie din surse regenerabile). Pentru acest sector, există obligații separate legate de utilizarea resurselor FEDER (pentru regiuni mai puțin dezvoltate: 12 %, de tranziție: 15 %, mai dezvoltate: 20 %).*



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale” - Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### Alocarea totală a FESI 2014-2020\* (mil., prețuri curente)<sup>5</sup>

Țară	FC	Regiuni mai puțin dezvoltate	Regiuni de tranziție	Regiuni mai dezvoltate	Regiunile ultraperiferice și nordice slab populate	Cooperare teritorială Europeană		Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (alocare suplimentară)	Subtotal cu excepția Dezvoltării Rurale and FEPAM	Dezvoltare Rurală	FEPAM	Total
						Cooperare trans-frontalieră	Cooperare transnațională					
BE	-	-	1.039,7	938,6	-	219,0	44,2	42,4	2.283,9	551,8	41,7	2.877,5
BG	2.278,3	5.089,3	-	-	-	134,2	31,5	55,2	7.588,4	2.338,8	88,1	10.015,3
CZ	6.258,9	15.282,5	-	88,2	-	296,7	43,0	13,6	21.982,9	2.170,3	31,1	24.184,3
DK	-	-	71,4	255,1	-	204,2	22,7	-	553,4	629,4	208,4	1.391,1
DE	-	-	9.771,5	8.498,0	-	626,7	338,7	-	19.234,9	629,4	219,6	20.083,8
EE	1.073,3	2.461,2	-	-	-	49,9	5,5	-	3.590,0	725,9	101,0	4.416,8
IE	-	-	-	951,6	-	150,5	18,3	68,1	1.188,6	2.190,0	147,6	3.526,1
EL	3.250,2	7.034,2	2.306,1	2.528,2	-	185,3	46,4	171,5	15.521,9	4.196,0	388,8	20.106,6
ES	-	2.040,4	13.399,5	11.074,4	484,1	430,0	187,6	943,5	28.559,5	8.290,8	1.161,6	38.011,9

<sup>5</sup> [http://ec.europa.eu/regional\\_policy/what/future/eligibility/index\\_ro.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/eligibility/index_ro.cfm)



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale” - Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

FR	-	3.407,8	4.253,3	6.348,5	443,3	824,7	264,6	310,2	15.852,5	9.909,7	588,0	26.350,2
HR	2.559,5	5.837,5	-	-	-	127,8	18,3	66,2	8.609,4	2.325,2	252,6	11.187,2
IT	-	22.324,6	1.102,0	7.692,2	-	890,0	246,7	567,5	32.823,0	10.429,7	537,3	43.790,0
CY	269,5	-	-	421,8	-	29,5	3,3	11,6	735,6	132,2	39,7	907,6
LV	1.349,4	3.039,8	-	-	-	84,3	9,3	29,0	4.511,8	969,0	139,8	5.620,6
LT	2.048,9	4.628,7	-	-	-	99,9	13,9	31,8	6.823,1	1.613,1	63,4	8.499,6
LU	-	-	-	39,6	-	18,2	2,0	-	59,7	100,6	-	160,3
HU	6.025,4	15.005,2	-	463,7	-	320,4	41,4	49,8	21.905,9	3.455,3	39,1	25.400,3
MT	217,7	-	490,2	-	-	15,3	1,7	-	725,0	99,0	22,6	846,6
NL	-	-	-	1.014,6	-	321,8	67,9	-	1.404,3	607,3	101,5	2.113,1
AT	-	-	72,3	906,0	-	222,9	34,4	-	1.235,6	3.937,6	7,0	5.180,2
PL	23.208,0	51.163,6	-	2.242,4	-	543,2	157,3	252,4	77.567,0	10.941,2	531,2	89.039,4
PT	2.861,7	16.671,2	257,6	1.275,5	115,7	78,6	43,8	160,8	21.465,0	4.057,8	392,5	25.915,3
RO	6.935,0	15.058,8	-	441,3	-	364,0	88,7	106,0	22.993,8	8.015,7	168,4	31.177,9
SI	895,4	1.260,0	-	847,3	-	54,5	8,4	9,2	3.074,8	837,8	24,8	3.937,4
SK	4.168,3	9.483,7	-	44,2	-	201,1	22,3	72,2	13.991,7	1.890,2	15,8	15.897,7
FI	-	-	-	999,1	305,3	139,4	21,9	-	1.465,8	2.380,4	74,4	3.920,6
SE	-	-	-	1.512,4	206,9	304,2	38,1	44,2	2.105,8	1.745,3	120,2	3.971,2



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale” - Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

UK	-	2.383,2	2.617,4	5.767,6	-	612,3	253,3	206,1	11.839,9	2.580,2	243,1	14.663,2
Cooperare Interregională									571,6			571,6
Acțiuni de inovare urbană									371,9			371,9
Asistență tehnică									1.217,6	238,9		1.456,5
<b>EU28</b>	<b>63.399,7</b>	<b>182.171,8</b>	<b>35.381,1</b>	<b>54.350,5</b>	<b>1.555,4</b>	<b>7.548,4</b>	<b>2.075,0</b>	<b>3.211,2</b>	<b>351.854,2</b>	<b>95.577,1</b>	<b>5.749,3</b>	<b>453.180,6</b>

\* defalcare pe categorii de alocații care fac obiectul unor transferuri între categorii, la cererea statelor membre

Notă: totaluri cu excepția transferurilor către Facilitatea de Conectare a Europei și a Fondului de ajutor european pentru persoanele cele mai defavorizate



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

În perioada 2014-2020, fondurile alocate României sunt de aproximativ 22,4 miliarde € în cadrul politicii de coeziune (FEDR, FSE, Fondul de coeziune), la care se adaugă încă 106 milioane € din Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (YEI) (alături de o alocare identică din FSE). Fondurile alocate pentru dezvoltarea sectorului agricol și a zonelor rurale vor primi 8 miliarde € din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR). Alocarea pentru Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM) se ridică la aproximativ 168 milioane €. Detaliile privind alocarea sunt prezentate în tabelul de mai jos.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

**Alocare: defalcare pe obiective tematice și fonduri (cu excepția cooperării teritoriale).**

	FEDR	FSE	FC	FEADR	EMFF	TOTAL
1.Consolidarea cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării	973,404,255	-	-	93,523,400	-	1,066,927,655
2.Îmbunătățirea accesului la tehnologiile informației și comunicațiilor, precum și îmbunătățirea utilizării și a calității acestora	531,914,894	-	-	-	-	531,914,894
3.Sporirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii, a sectorului agricol (pentru FEADR) și a sectorului pescuitului și acvaculturii (pentru EMFF)	744,680,851	-	-	2,287,993,961	84,210,685	3,116,885,497
4. Sprijinirea trecerii la o economie cu emisii reduse de carbon în toate sectoarele	3,248,063,830	-	159,574,468	486,179,372	3,368,427	3,897,186,096
5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, precum și a prevenirii și gestionării riscurilor	-	-	478,723,404	1,536,222,695	-	2,014,946,099
6. Conservarea și protejarea mediului și promovarea eficienței resurselor	926,404,255	-	2,892,443,785	1,115,224,800	37,052,701	4,971,125,541
7. Promovarea unui transport durabil și eliminarea blocajelor din cadrul infrastructurilor rețelelor majore	2,728,208,359	-	3,404,255,320	-	-	6,132,463,679





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

	FEDR	FSE	FC	FEADR	EMFF	TOTAL
8. Promovarea sustenabilității și a calității locurilor de muncă și sprijinirea mobilității lucrătorilor	101,063,830	1,563,930,485	-	529,921,367	33,684,278	2,228,599,960
9. Promovarea incluziunii sociale, precum și combaterea sărăciei și a oricărei forme de discriminare	521,276,596	1,133,855,426	-	1,752,959,222	-	3,408,091,244
10. Investiții în educație, instruire și învățământ vocațional pentru competențe și învățare pe tot parcursul vieții	361,702,128	1,257,101,071	-	35,270,500	-	1,654,073,699
11. Consolidarea capacității instituționale a autorităților publice și a părților interesate și o administrație publică eficientă	265,957,447	531,063,830	-	-	-	797,021,277
Asistență tehnică	323,404,255	288,085,106	-	178,368,085	10,105,280	799,962,726
<b>TOTAL</b>	<b>10,726,080,699</b>	<b>4,774,035,918</b>	<b>6,934,996,977</b>	<b>8,015,663,402</b>	<b>168,421,371</b>	<b>30,619,198,367</b>

Sursa: Acordul de Parteneriat pentru România, aprobat de CE la data de 6 august 2014

Având în vedere sfera largă a provocărilor cu care se confruntă România, toate obiectivele tematice vor beneficia de sprijin. Totuși, România va direcționa 51,2 % din fondurile FEDR către C&D (OT1), TIC (OT2), competitivitate (OT3) și economia cu emisii reduse de carbon (OT4), cu 5,5 miliarde € peste pragul minim impus. În mod similar, resurse semnificative sunt direcționate către OT4, în acest sens fiind rezervate 3,25 miliarde € reprezentând 30 % din alocarea FEDR și mult peste pragul minim impus, provenind în mare parte din sprijinul preconizat pentru reabilitarea termică a clădirilor.

Cota FSE din fondurile structurale (FEDR și FSE) se ridică la 30,8 %, adică aproximativ 4,8 miliarde €, potrivit cotei minime impuse, o cotă de 23 % fiind alocată pentru incluziune socială și combaterea sărăciei, peste pragul minim impus de 20 %.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Resursele FEADR (39 % din totalul alocărilor) sunt direcționate într-o măsură semnificativă către biodiversitate, gestionarea durabilă a terenurilor și către atenuarea schimbărilor climatice în sectorul agricol și forestier și adaptarea la acestea (în cadrul OT 4, 5 și 6), precum și către competitivitate în sectorul agricol și în cel al procesării alimentelor (29 % în cadrul OT3).

Întregul teritoriu al României, cu excepția regiunii capitalei București-Ilfov, intră în categoria regiunilor mai puțin dezvoltate. Având în vedere nevoile puternice de dezvoltare ale Bucureștiului și, în special, importanța acestei regiuni mai ales în ceea ce privește activitățile de cercetare și dezvoltare, România a decis să majoreze alocarea pentru București-Ilfov a 839 milioane € prin transferul cotei maxime de 3 % dinspre regiunile mai puțin dezvoltate.

Inițiativa privind ocuparea forței de muncă pentru tineret (YEI), care este programată în cadrul obiectivului tematic de 8 "Promovarea ocupării forței de muncă durabile și de calitate și sprijinirea mobilității forței de muncă", are o alocare specială la nivel național, respectiv:

Alocare specifică YEI	105.994.315,00
Finațare corelare FSE	105.994.315,00
<b>Total resurse YEI</b>	<b>211.988.630,00</b>

Sursa: Acordul de Parteneriat pentru România, aprobat de CE la data de 6 august 2014

Informații privind alocarea asistenței tehnice, pe fonduri și pe categorii de regiuni, acolo unde este cazul:

Fond	Categorie de regiune	Alocarea asistenței tehnice (în Euro)	Ponderea asistență tehnică din alocarea totală (pe tipuri de Fond și pe categorii de regiuni, după caz)
FSE	Mai puțin dezvoltată	279.628.722,80	0,00
FSE	De tranziție	0,00	0,00
FSE	Mai dezvoltată	8.456.383,20	0,00
FEDR	Mai puțin dezvoltată	308.659.574,43	0,00
FEDR	De tranziție	0,00	0,00
FEDR	Mai dezvoltată	14.744.680,57	0,00
FC		0,00	0,00

Sursa: Acordul de Parteneriat pentru România, aprobat de CE la data de 6 august 2014



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

**Alocările FESI, la nivel de program, pe tipuri de fond (suport total la UE, inclusiv rezerva de performanță de 6%), sunt reflectate în tabelul de mai jos:**

<b>Program</b>	<b>Fondurile ESI (FEDR, FSE, FC, FEADR, FEPAM)</b>	<b>Total</b>
PO CU	FSE	4.220.844.429,00
PO CA	FSE	553.191.489,00
POIM	FEDR	2.483.527.507,00
POC	FEDR	1.329.787.234,00
POR	FEDR	6.700.000.000,00
PO AT	FEDR	212.765.958,00
POIM	FC	6.934.996.977,00
POP	FEPAM	168.421.371,00
PNDR	FEADR	8.015.663.402,00
PO CU	YEI	105.994.315,00
<b>TOTAL</b>		<b>30.725.192.682,00</b>



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### **3. NOTIUNI SI CONCEPTE DE BAZA PRIVIND PROIECTELE**

**Conceptul de proiect** - Cuvântul „*Proiect*” a devenit unul dintre cele mai utilizate în vocabularul de afaceri, în general, cât și în vocabularul actual al limbii române, deoarece ne confruntăm cu o explozie de proiecte la nivelul economiei mondiale. Tendința există pregnantă și la nivelul Uniunii Europene. Comisia Europeană este cea care promovează conceptul de proiect din ce în ce mai mult, având în vedere că finanțările pe care le oferă sunt acordate strict pe baza unor proiecte. Mai mult decât atât, folosește orice prilej pentru a promova concepte legate de managementul de proiect.

#### **3.1. Caracteristicile proiectelor**

Proiectele de orice tip, mari sau mici, de anvergură sau la scară mai redusă reprezintă modalitatea prin care organizațiile supraviețuiesc în mediul economic actual. Cuvântul proiect vine din cuvântul latin *projectum* derivat la rândul său din verbul latin *proicere* însemnând "înaintea unei acțiuni". Când limba engleză a adoptat cuvântul, acesta se referea la a planifica ceva, nu la acțiunea de a desfășura efectiv acea acțiune. Ceea ce se petrecea în conformitate cu un proiect a devenit cunoscut ca "*obiect*". Acum prin proiect înțelegem atât planificarea cât și desfășurarea unei acțiuni. În prezent, dezvoltarea organizațională se bazează pe proiecte, varietatea acestora depinzând de experiența și competențele membrilor organizației care le propun, de interesele strategice ale organizației/instituei, precum și de prioritățile finanțatorilor.

Proiectele au devenit atât de complicate, de diversificate și de complexe, încât s-a creat percepția potrivit căreia derularea unui proiect reprezintă o performanță aproape ieșită din comun, care poate fi realizată doar de un număr restrâns de „inițiați”. Ca și în cazul altor domenii, teama provine de multe ori din neștiință.

Toate proiectele încep de la un concept sau de la o idee, dar unica rațiune pentru existența unui *proiect* este să *satisfacă o nevoie* sau să *rezolve o problemă*. Odată cu conștientizarea nevoii/problemei încep căutările pentru o idee de proiect și o sursă de finanțare.

Există în literatura de specialitate mai multe definiții pentru un proiect :



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- *proiectul reprezintă un efort temporar depus pentru a crea, cu resurse limitate, un produs unic sau un serviciu unic<sup>6</sup>.*
- *o serie de activități interdependente, care se derulează potrivit unui plan pentru a atinge un anumit obiectiv/pentru a obține anumite rezultate într-o perioadă de timp bine delimitată; activitățile din cadrul proiectului încetează în momentul în care obiectivul respectiv a fost atins<sup>7</sup>.*
- *o serie de activități care urmăresc atingerea unor obiective specifice, într-o perioadă limitată de timp, utilizând un buget stabilit (PCM Guidelines, 2004)*
- *set unic de procese constând din activități coordonate și controlate, cu date de început și sfârșit, desfășurat pentru a îndeplini un obiectiv, îndeplinirea obiectivului necesită livrabile în conformitate cu cerințe specifice, incluzând multiple constrângeri precum timpul, costurile și resursele. (ISO 21500)*
- *efort clar, în limitele unei date de început și a unei date de final, realizat pentru a crea un bun sau serviciu care aduce o schimbare benefică sau valoarea adăugată (Project Management Guide, 2005)*
- *un grup de activități pentru realizarea unui scop într-un cadru de timp stabilit (Manual PCM, www.ier.ro)*
- *un complex de activități interdependente care sunt realizate într-un mod coordonat, într-o perioadă de timp determinată, pentru obținerea rezultatelor angajate, proiectul reprezintă o succesiune logică de activități componente coordonate și controlate, de natură diferită, realizată într-o manieră organizată metodic și progresiv, având constrângeri de timp, resurse și cost, destinat obținerii de noi rezultate, necesare pentru îndeplinirea unor obiective clar definite.*
- *Un proiect ar trebui să aibă următoarele trăsături (Standardul britanic BS6079):*
  - *să fie nerepetitiv*
  - *să aibă o noutate din punct de vedere managerial*
  - *să implice risc și incertitudine*
  - *să aibă rezultate impuse, o calitate determinată, parametrii de*
  - *siguranță*

<sup>6</sup> A Guide to the Project Management Body of Knowledge, 2000 Edition, Project Management Institute, p.

<sup>7</sup> Project Management Manual, Government of Romania, Department of Integration, www.projectmanagement.ro



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- *costurile sunt clar menționate*
- *iar resursele impuse*
- *realizarea se face printr-o echipă constituită în mod special.*

De cele mai multe ori, caracteristicile specifice ale unui proiect ies în evidență prin compararea acestuia cu caracteristicile activităților curente. Câteva dintre cele mai importante se regăsesc în tabelul de mai jos:

Proiecte	Activități curente
Implică schimbări semnificative	Eventualele schimbări sunt mici și treptate
Sunt limitate ca amploare și ca durată	Nu se sfârșesc niciodată
Sunt unice	Au un caracter repetitiv
Folosesc resurse temporare	Folosesc resurse stabile
Sunt temporare	Sunt permanente
Managementul este orientat spre atingerea unor obiective	Managementul este orientat spre îndeplinirea unui rol
Sunt caracterizate de risc și incertitudine	Sunt caracterizate printr-un sentiment de stabilitate

Un **proiect** se caracterizează **prin unicitate**, prin **obiective specifice** care trebuie atinse conform unui **plan**, în **limita resurselor** și a unui **buget disponibil**. '**UNICITATEA**' constă în faptul ca produsul sau serviciul este diferit într-un mod distinct de alte produse sau servicii, pentru multe organizații proiectele fiind mijlocul de răspuns la cerințele/solicitările care nu se pot adresa în cadrul limitelor operaționale normale ale organizației.

Proiectul este o **investiție de resurse** pe o **perioadă determinată**, având ca scop **realizarea unui obiectiv** sau unui **set de obiective precise**.

În alți termeni, un proiect este o idee de îmbunătățire a unei stări de lucruri. Astfel, proiectul **nu este sinonim** nici **cu planul de afaceri** (care trebuie să evidențieze situația unei organizații și a mediului său economic concurențial la un moment dat), nici **cu studiul de fezabilitate** (care trebuie să evidențieze necesitatea și avantajele implementării ideii unui proiect).

*Proiectul se caracterizează ca o acțiune unică, specifică, compusă dintr-o succesiune logică de activități componente coordonate și controlate, cu caracter inovațional de natură diferită, realizat într-*





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

*o manieră organizată metodic și progresiv, având constrângeri de timp, resurse și cost, destinat obținerii cu succes de noi rezultate complexe, necesare pentru satisfacerea de obiective clar definite.*

Un proiect individual poate face parte dintr-o structură de program mult mai amplă.

### **3.2 Tipurile de proiecte în funcție de obiectivele strategice și obiectivele specifice**

Varietatea tipologică a proiectelor este impresionantă și de aceea se utilizează criterii de clasificare :

- ***Sursa preponderentă de finanțare a proiectului***

- Finanțare externă – *proiectele susținute din fondurile europene, fie pre - fie post-aderare și proiectele sociale sau culturale susținute de alți donori;*
- Finanțare internă – *proiectele organizaționale, inițiate și implementate de chiar organizația care beneficiază de rezultatele acestora și-sau PIN ) Proiect de Interes National*

- ***Natura obiectivelor proiectului***

- Socială
- Culturală
- Economică
- Infrastructură (în cazul celor finanțate extern) sau investiții (interne), astfel de proiecte de infrastructură, ca și cele de investiții derulate în cadrul organizațiilor sunt mai complexe și implică o gamă de competențe tehnice specifice și un mix de tehnici de management al proiectelor, atât în faza de planificare (e.g. metoda drumului critic), cât și în cea de implementare (caiete de sarcini, evaluări de parametri tehnici, relații cu furnizorii, etc).

O dată stabilită încadrarea, se pot realiza următoarele lucruri, în funcție de caracteristicile dominante ale proiectului:

- o planificare adecvată a activităților;
- o alocare de resurse cât mai judicioasă (în cazul unui proiect de tip infrastructură, are o cu totul altă preeminență decât un proiect de upgradare a unui program informatic; prin urmare, resursele – de timp, de bani, umane alocate diferă).

În funcție de tipul de activități proiectele se mai pot clasifica și astfel :

- *Proiecte sociale* – vizează ameliorarea unei situații de risc în care se afla grupurile sociale marginalizate (ex: persoane aflate în situații de risc )



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- *Proiecte de investitii* – vizeaza dezvoltarea de infrastructura fizica ( parc industrial, constructia unei autostrazi, constructia unui centru social, etc).
- *Proiecte de cercetare* – demers stiintific care urmareste validarea unor ipoteze de cercetare prin realizarea de cercetari secundare si primare.
- *Proiecte de informare* -proiecte care raspund unor strategii naționale sau comunitare de informare asupra unor acțiuni, politici, etc (de exemplu proiectele de informare „Europe Direct”, menite sa informeze publicul larg asupra funcționarii politicilor si masurilor Uniunii Europene destinate direct cetățenilor).
- *Proiect de buget* – vizeaza planificarea veniturilor și cheltuielilor pentru un anumit scop
- *Proiect de lege* – document supus aprobarii factorilor de decizie, care reglementeaza un anumit subiect, domeniu
- *Proiect IT* – vizeaza obținerea unei soluții IT (un program de evidența contabila, un program de evaluare a angajaților, etc.)
- *Proiect tehnic* – documentație tehnică reglementată prin lege, care descrie în amanunt proiectarea unui obiectiv de investiții (construcție civila, drum, etc)
- *Proiect de resurse umane* – realizarea unui set de activități de resurse umane, la nivelul unei companii (proiect de recrutare, proiect de dezvoltare profesională, proiect de evaluarea posturilor, etc).

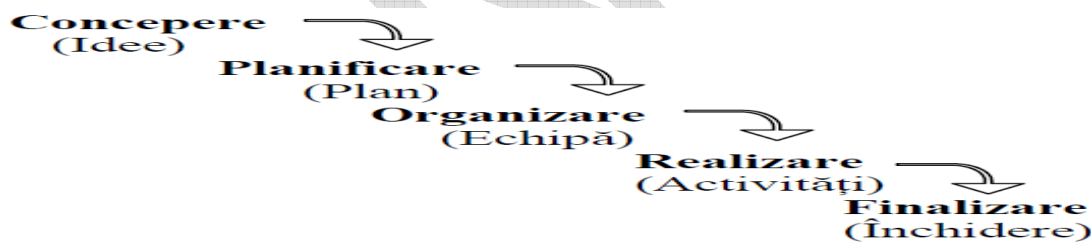
### **3.3 Ciclul de viață al unui proiect**

**ORICE PROIECT INCEPE CU O IDEE** - Inițierea proiectului presupune în primul rând analiza situației și generarea de idei de proiect, pornind de la identificarea nevoilor existente sau a oportunității de piață, identificarea nivelului corect la care se poate interveni (identificarea justa a problemei căreia i se va adresa proiectul), definirea contextului, a factorilor interesați și schițarea în linii mari a proiectului (elementele de bază, contextul instituțional, etc). În această etapă, multe idei de proiecte rămân doar la nivelul unei schițe sau a unei discuții. Inițierea unui proiect, chiar dacă se materializează printr-o schiță de câteva pagini, este un proces în general îndelungat, pentru că presupune cunoașterea contextului, datele de intrare pentru analiza problemelor, creativitate pentru generarea de idei de proiecte, comunicare, consultari, întâlniri, etc. Succesul proiectului necesită o abordare flexibilă, adaptată situației reale și din acest motiv trebuie să întocmim planul proiectului

(în faza de definire) înainte de a ne pregăti de lucrul efectiv. Chiar și în situația în care SF este apreciat corect și planurile sunt detaliate, elaborarea proiectului necesită atenție și minuțiozitate.

Conform PCM evoluția proiectului : 6 faze distincte	Conform PMBOK® etapele din viața unui proiect
<b>I. Programarea</b> <b>II. Identificarea</b> <b>III. Formularea</b> <b>IV. Finanțarea</b> <b>V. Implementarea</b> <b>VI. Evaluarea</b>	<b>I. Inițierea</b> <b>II. Planificare</b> <b>III. Execuția</b> <b>IV. Monitorizarea și controlul</b> <b>V. Încheierea</b>

O posibilă imagine a ciclului de viață a unui proiect :



Uneori faza de concepere este parcursă în mod informal; pentru un proiect mic ea constă doar într-o discuție sau un acord verbal; în proiectele mari, dezbaterile legate de lansarea proiectului necesită mai multe întâlniri, dezbateri și adoptarea deciziei finale.

Pentru a face un proiect fezabil și de dorit se pun întrebări diverse :

- trebuie să fie realizat?
- beneficiile la care se ajunge sunt mai mari decât costurile estimate să fie plătite?
- merită?



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- se poate realiza proiectul?
- proiectul este fezabil din punct de vedere tehnic?
- dar financiar?
- sunt disponibile resursele necesare?
- se poate?

Designul și planificarea proiectului reprezintă etapa următoare, după ce s-a luat decizia dezvoltării proiectului. Proiectul se detaliază – se fixează obiectivele, activitățile, se evaluează resursele, bugetul, etc. Aici se stabilește echipa definitivă, iar tot în această etapă se ajustează proiectul cerințelor specifice ale finanțatorului, dacă este cazul. Implementarea și organizarea proiectului reprezintă de fapt transpunerea în practică a proiectului planificat în etapa anterioară.

#### **4. DE LA IDEE LA PROIECT ETAPA DE ANALIZĂ**

Etapa de identificare a proiectelor se bazează în mare măsură pe analiza situației existente, respectiv pe analiza nevoilor, a problemelor și a resurselor disponibile. Rezultatul acestui proces conferă o imagine coerentă a realității existente, de tip “negativ” (deficiente, probleme).

##### **4.1. Analiza de nevoi și a factorilor emergenți ai proiectelor** ***(SWOT, Arbore Problemă)***

**Analiza nevoilor** în planificarea proiectelor trebuie să ia în calcul cel puțin următoarele elemente :

- A. analiza socială – a grupului țintă
- B. analiza instituțională – priorități și valori
- C. analiza motivațiilor personale

Identificarea nevoilor este un instrument de cercetare care presupune culegerea de informații și procesarea acestora pentru a determina problemele și ordinea priorităților acestora. Altfel spus, prin analiza nevoilor se va determina **ce este necesar sau de dorit** pentru persoanele din grupul țintă, în ce



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

măsură problema este prioritară pentru grup, dacă proiectul este dorit de comunitate, dacă există complementaritate (coerență) cu alte proiecte implementate la nivelul comunității.

Complementar identificării nevoilor, analiza problemelor reprezintă una dintre cele mai importante și relevante faze în etapa de identificare a proiectelor. În acest context, corecta identificare a problemelor este esențială în vederea elaborării unui proiect eligibil/ finanțabil.

Modul în care *problema este identificată și enunțată* are un impact deosebit asupra șanselor de a primi finanțarea – pentru acest motiv este bine să fie sigur ca :

- ✓ problema este a oamenilor și nu a resurselor solicitantului
- ✓ este concretă și rezolvabilă
- ✓ are efecte negative serioase asupra unei comunitati, grup, mediu...
- ✓ este urgentă

Pentru a aprofunda problema reală se recomandă și alte întrebări de clarificare :

- de ce este această situație o problemă?
- cine este afectat de această problemă?
- a cui este problema?
- care este impactul problemei asupra comunității?
- cât de urgentă este rezolvarea problemei și de ce?
- este rezolvabilă această problemă cu resursele disponibile?
- ce se poate întâmpla dacă nu este rezolvată această problemă?

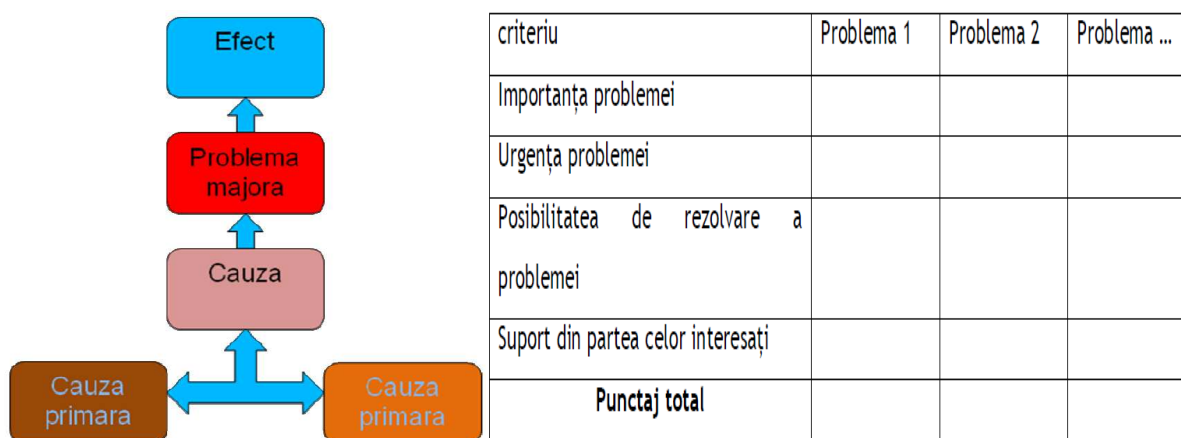
Enunțarea problemei trebuie să fie clară și argumentată prin orice documente, statistici, rapoarte care atestă existența problemei sau a efectelor sale – aceste documente justifică, în esență, ideea de proiect și se utilizează ca bază de pornire în scrierea cererii de finanțare. Situația de la sfârșitul proiectului poate reprezenta fie soluția finală dorită pentru problemă, fie soluția parțială, dar realistă, care se poate realiza în timpul și cu resursele avute la dispoziție.

***Analiza problemelor*** are în vedere **ilustrarea relațiilor cauză-efect și se materializează printr-o diagramă numită Arbore Problemă**

1. analiza situației existente (analiza nevoilor reprezintă un reper important)
2. identificarea problemelor cheie în contextul situației existente
3. vizualizarea problemelor în forma unei diagrame

### Metodologia de realizare a analizei problemelor:

1. identificarea problemelor majore într-o situație dată
2. selectarea problemei principale
3. selectarea problemelor înrudite cu problema principal
4. stabilirea ierarhiei (arborele problemelor) cauze – efect negative/nedorit



Analiza și corecta identificare a problemelor reprezintă practic faza ZERO în ciclul de viață a unui proiect. În această fază se stabilesc relațiile cauză-efect între aspectele negative ale unei situații existente. Utilizarea datelor disponibile, a analizei de tip *SWOT - Analiza punctelor tari (S) și a punctelor slabe (W) ale unei organizații, a oportunităților (O) și amenințărilor (T) cu care aceasta se confruntă*, reprezintă elemente esențiale în această fază :

	<b>Pozitiv</b>	<b>Negativ</b>
<b>Factori interni</b>	<b>PUNCTE TARI (STRENGTH)</b>	<b>PUNCTE SLABE (WEAKNESSES)</b>
<b>Factori externi</b>	<b>OPORTUNITĂȚI (OPPORTUNITĂȚI)</b>	<b>AMENINTARI (THREATS)</b>

Rezultatele acestei faze sunt:

- identificarea problemelor, stabilirea unei ierarhii și ilustrarea relațiilor cauză – efect





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- definirea domeniului de interes al proiectului
- selectarea din întreaga panoplie a problemelor/nevoilor, ai acelor factori emergenti in functie de specificitatea proiectului

#### **4.2. Identificarea, definirea și prioritizarea ideilor de proiect**

Toate proiectele au la bază o idee, sunt inițiate în urma conștientizării unei nevoi practice, a unei probleme importante care pretinde dezlegare. Inițierea este procesul prin care se autorizează în mod formal un proiect sau faza următoare dintr-un proiect aflat deja în desfășurare.

Aceasta inițiere formală leagă proiectul de activitatea desfășurată în mod curent de organizație. În unele cazuri, proiectele nu sunt inițiate până când nu se realizează o analiză a necesităților de afaceri ale organizației, a unui studiu de fezabilitate ori a oricărei alte forme de analiză care a fost la rândul ei inițiată formal.

În procesul de inițiere sunt considerate ca intrări

- descrierea *produsului/serviciului/soluției* ca finalitate în urma realizării proiectului
- aspecte legate de strategia organizației solicitante
- criteriile de eligibilitate ale proiectelor

Ideea de proiect precede căutarea/identificarea sursei de finanțare, iar în aceasta fază apar câteva întrebări cheie:

- nevoia/ problema căreia i se adresează proiectul este una reală (sau artificială) ?
- rezolvarea acestei probleme reprezintă o prioritate?
- se încadrează în planul strategic de dezvoltare a organizației pentru care se scrie propunerea de proiect?
- ideea de proiect și obiectivele acestuia reprezintă soluția optimă ?
- organizația care urmează să deruleze proiectul deține ***capacitate și expertiză internă***, respectiv - capacitatea tehnică, managerială și financiară de a implementa proiectul ?

**IMPORTANT** – un singur răspuns neclar obligă la regândirea ideii de proiect, iar două răspunsuri neclare pot conduce la abandonarea ideii de proiect.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

În momentul în care se răspunde la aceste întrebări se recomandă evitarea ipotezelor, presupunerile – răspunsurile se bazează pe fapte, informații, date, experiențe cu proiecte anterioare, rapoarte, evaluări, rezultate ale monitorizărilor anterioare.

### **4.3. Stabilirea scopului și obiectivelor proiectului – Arbore Obiective**

După ce s-au adunat suficiente informații despre problemele care vor genera un proiect pentru a le rezolva, se face următorul pas – acesta este stabilirea scopului și a obiectivelor strategiei de proiect: ce anume urmează a fi schimbat în situația actuală astfel încât problemele să se rezolve sau să se diminueze considerabil.

Scopul unui proiect răspunde la întrebarea: „unde dorim să ajungem prin realizarea proiectului respectiv?” În anumite situații scopul înseamnă rezolvarea unor probleme, iar în alte situații doar ameliorarea problemei într-o anumită măsură.

#### **Exemple de scopuri:**

- **SCOPUL** unui program social privind copii și tineri în situații de risc este acela de a opri abuzurile împotriva acelor cu vârste prea mici pentru a se putea apăra
- **SCOPUL** unei părți a Programului de Securitate Socială - *Old Age and Survivors Insurance* (OASI) este acela de a asigura condițiile necesare pentru ca cetățenii să aibă venituri suficiente atunci când nu mai pot munci sau se pensionează.

#### **Exemple de obiective :**

- construirea a 2 adăposturi pentru femeile victime ale violenței domestice până în 2015
- creșterea exportului de grâu cu 10% până în 2014

#### **Tipuri de obiective**

**Obiective generale (strategice)** = *impactul final* al strategiei sub forma unui țel de atins („capăt de drum”), obiectivele generale nu intră în detalii cu privire la modul în care acesta va fi atins sau rezultatele concrete care conduc la îndeplinirea acestuia. Unui obiectiv general îi corespund unul sau mai multe obiective specifice.

**Obiective specifice** = *direcții specifice de acțiune* care vor conduce la rezultatele necesare atingerii obiectivelor generale (strategice).



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

( descrierea programelor menite să ducă la atingerea obiectivelor strategice cuprinde și informații cu privire la obiectivele operaționale; obiectivele specifice ajută la stabilirea ratei de succes, realizare livrabile sau cand se rateaza un rezultat partial)

Cerintele specific sunt ,uneori, dificil de obtinut : solicitantul nu poate specifica ce dorește să realizeze proiectul său ! Motivele invocate pentru lipsa de specificitate și contra-argumentele posibile:

- **specificitatea sugrumă creativitatea** : creativitatea trebuie încurajată pentru a trasa drumul catre obiective, nu la momentul determinrii obiectivelor
- **proiectul necesită studii noi, nu se poate spune acum ce anume se va realize** : este esențial să se stabilească din start ce se dorește a se realiza chiar dacă obiectivele parțiale ( de etapa) pot evolua pe măsură ce progresează proiectul.
- **dacă se schimbă interesele sau nevoile?** : obiectivele sunt bazate pe ceea ce se știe și se așteaptă acum.
- **obiective operaționale** = rezultatele acțiunilor întreprinse pentru asigurarea atingerii obiectivelor specifice.

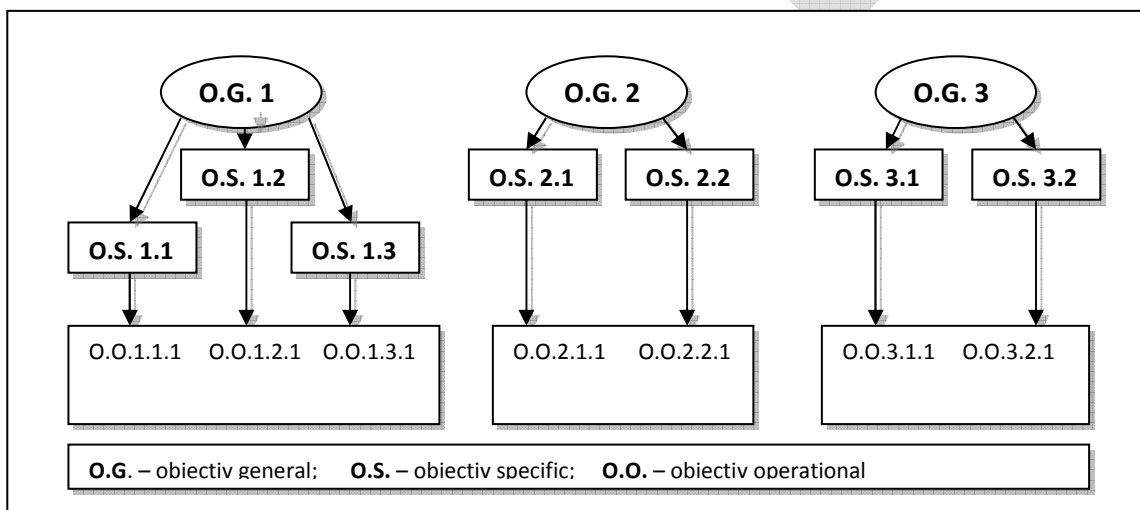
### Ierarhia obiectivelor

Nivelul obiectivului	Descriere
Obiective generale	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Aceste obiective trebuie să determine factorii de decizie să ia în considerare întreaga gamă de proiecte cu obiective similare sau identice.</li> <li>• Sunt legate de indicatorii de impact.</li> </ul>
Obiective specifice	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Acestea se referă la domeniul specific și natura particulară a intervenției programului/proiectului</li> <li>• Definirea acestor obiective este un pas esențial în analiza de impact, deoarece acestea stabilesc ce urmărește în mod concret intervenția proiectului</li> <li>• Corespund indicatorilor de rezultat final.</li> </ul>
Obiective operaționale	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Acestea sunt obiectivele definite din punct de vedere al livrabilelor sau obiectelor acțiunilor.</li> <li>• Obiectivele operaționale variază considerabil în funcție de tipul problemelor si nevoilor analizate</li> <li>• Trebuie exprimate în așa fel încât să fie strâns legate de indicatorii de rezultat imediat.</li> </ul>

## **IMPORTANT** Diferența dintre scopuri și obiective

scopurile	obiectivele
<ul style="list-style-type: none"> <li>sunt generale si abstracte</li> <li>unde dorim sa ajungem</li> <li>scopul nu se poate schimba pe parcursul proiectului</li> <li>fara un scop , un proiect nu ar putea exista</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>sunt specifice si concrete</li> <li>sunt modalitatea prin care atingem scopul</li> <li>stabilesc rezultatul operational</li> <li>privesc deciziile si detaliile</li> <li>ajuta evaluarea si monitorizarea (obiective SMART)</li> <li>asigura livrabilele (tangibile sau nu)</li> </ul>

## Arborele obiectivelor



Obiectivele trebuie sa fie **SMART** pentru a putea fi monitorizate cantitativ si calitativ

**Specific:** sa fie precise și concrete, pentru a nu fi supuse unor interpretări diferite.

**Măsurabil:** să definească o stare viitoare dezirabilă într-un mod care să permită măsurarea

**Abordabil (realizabil):** cei care sunt responsabili pentru aceste obiective trebuie să aibă capacitatea de le îndeplini.

**Realist:** realiste și tangibile în mod concret de cei care sunt responsabili cu îndeplinirea lor și în strânsa legatura cu *internal capability*

**Timp (incadrat) :** obiectivele și țintele pot fi măsurate dacă sunt încadrate într-o perioadă fixă de timp sau dacă se raportează la o dată explicită



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### **IMPORTANT** Formularea obiectivelor

- transformarea unei situații negative (problema, necesitate) într-o situație pozitivă (sau profitabilă prin exploatarea oportunității existente).
- obiectivele vor fi în general formulate în spirit pozitiv, ca evoluții sau creșteri cuantificabile : creșterea numărului de ..... , dezvoltarea de X noi afaceri, etc- sau, când este vorba de fenomene sociale mai ales, formulări precum reducerea delincvenței juvenile cu X %; reducerea numărului de victime ale traficului de persoane cu cel puțin.....etc.

Pentru a ajunge la obiective, instrumentul de pornire este cel utilizat pentru analiza problemelor - **arborele de probleme**. Astfel, pornindu-se de la arborele problemelor, se poate ajunge, prin pozitivare, la un arbore de obiective. Efectele problemei majore identificate vor deveni obiective generale (adică obiective care includ, dar nu se rezumă la rezolvarea problemei noastre identificate), care vizează de obicei un sector mai mare, un grup țintă mai mare, o acoperire geografică mai mare, o problemă mai complexă. Astfel :

- problema majoră identificată va deveni, prin pozitivare, scopul (sau obiectivul specific) proiectului.
- cauzele problemei majore (sau o parte din ele), pot deveni obiective operationale, realizabile prin îndeplinirea unei activități

### **IMPORTANT**

- transformarea **arborelui de probleme în arbore de obiective** “**reaseaza**” ierarhia problemelor din perspectiva proiectului.
- definirea scopului și obiectivelor operaționale trebuie să răspundă unor nevoi reale (sociale, de cercetare, de infrastructură, în funcție de natura proiectului), nevoi care pot fi soluționate prin proiectul propus. **JUSTIFICAREA** proiectului va explica această legătură.

#### **4.4. Stabilirea grupului țintă , a rezultatelor așteptate și a indicatorilor**

Un element de important majoră este reprezentat de **identificarea corectă a grupului țintă** – acesta trebuie identificat de către organizația care inițiază proiectul, procesul presupunând o consultare exhaustivă a câtor mai mulți operatori socio-economici și/sau instituționali locali, regionali și naționali. Identificarea corectă a grupului țintă este cu atât mai importantă cu cât, în cadrul proiectelor finanțate



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

prin intermediul fondurilor structurale și de coeziune, impactul implementării proiectelor este unul larg (chiar și la nivel național) și cu efecte directe și indirecte asupra acestor categorii socio-economice.

**Grupul țintă** al proiectului este alcătuit din persoanele direct implicate în proiect. Beneficiarii proiectului reprezintă persoanele sau categoria de persoane care vor avea de câștigat de pe urma proiectului în viziunea inițiatorilor acestuia. Există două categorii de beneficiari: direcți și indirecti.

**Grupuri sau grupurile tinta** – reprezintă acel grup (acele grupuri) de persoane care vor fi afectate imediat și într-o manieră pozitivă de către proiect, la nivelul scopului proiectului și beneficiază în mod direct de rezultatele proiectului și este implicat în activitățile acestuia. Îmbunătățirea situației membrilor grupului țintă constituie de fapt esența proiectului.

**Beneficiari** – sunt aceia care beneficiază în orice fel de pe urma implementării proiectului; beneficiarii direcți sunt cei care pot fi clar stabiliți și definiți (ca număr, vârstă, sex, poziționare geografică etc.) de care inițiatorii proiectului, în vreme ce beneficiarii indirecti reprezintă toate acele persoane care nu pot fi clar identificate de la începutul proiectului dar care, intrând la un anumit moment -dat în contact cu beneficiarii direcți, cu rezultatele la care au ajuns proiectul și care pot avea, la rândul lor, de câștigat.

**IMPORTANT**- Există posibilitatea ca cele două categorii grup țintă și beneficiari să se suprapună, respectiv grupul țintă să reprezinte, parțial sau total, beneficiarii proiectului.

La selecția membrilor grupului țintă se vor avea în vedere acele criterii care să permită identificarea clară a acestora, se pot utiliza modele de esanșion socio-economic de tip public-poll :

- numărul
- sexul
- vârsta
- structura (ex. statut social și pe piața muncii)
- localizarea
- caracteristici și nevoi comune

**Rezultate și indicatori** - Rezultatele (output) reprezintă produsele directe și măsurabile ale activităților unui proiect. Rezultatele reprezintă consecința directă a desfășurării activităților și obținerea unor produse și servicii tangibile livrate în urma implementării activităților.

**IMPORTANT** - sunt necesare mai multe outputuri pentru a produce un **rezultat/outcome** final.





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Indicatorii verifica finalitatea activităților și sunt modalități de măsurare a rezultatelor obținute, inclusiv a caracteristicilor lor. Aceștia pot fi **indicatori de rezultat**, care se referă la ceea ce a rezultat din activități și **indicatori de impact**, care măsoară gradul de îndeplinire a obiectivelor.

- indicatorii sunt instrumente analitice de bază pentru evaluarea unei anumite activități sau pentru compararea unor activități similare
- un indicator reprezintă o variabilă care măsoară un aspect al programului sau proiectului și care este direct legat de obiectivele acestuia.
- Indicatorul este o variabilă a cărei valoare variază de la nivelul de bază, în momentul în care proiectul a început, la o valoare nouă, după ce proiectul s-a încheiat.
- reprezintă o măsură, de obicei este exprimat ca procent sau număr;
- concentrează pe un singur aspect al unui proiect sau program, care poate fi o intrare (input), un obiectiv general, o ieșire (output) și definit cât mai precis posibil.

Pentru a putea monitoriza implementarea unui proiect și pentru a-i putea analiza performanța în raport cu obiectivele stabilite este nevoie de elaborarea unui set de indicatori.. Sistemelor de indicatori măsoară rezultatele intermediare și finale în raport cu țintele stabilite inițial.

**IMPORTANT** Indicatorii trebuie stabiliți în momentul elaborării cererii de finanțare

Comisia Europeană sugerează 4 categorii de indicatori:

1. indicatorii referitori la resurse ca intrări (inputuri) financiare, umane, materiale, folosite pentru realizarea unui proiect
2. indicatorii referitori la resurse ca ieșiri (outputuri) măsoară ce anume s-a realizat cu resursele alocate
3. indicatorii de rezultat vizează efectele obținute de proiect/program și furnizează informații asupra schimbărilor aduse de către proiect
4. indicatorii de impact au în vedere consecințele pe termen lung ale proiectului, dincolo de efectele imediate asupra beneficiarilor direcți

Caracteristicile indicatorilor cf. DFID, Banca Mondială

- **SMART**- specific, măsurabil, realizabil, centrat pe rezultate, limitat în timp
- **Valizi** - să măsoare ceea ce s-a stabilit ca trebuie măsurat
- **Fideli** - să producă rezultate similare atunci când sunt utilizați de persoane diferite



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- **Sensibili**- la aspect de gen, dezagregați pe genuri
- **Senzitivi** - sa masoare schimbarile importante în orizontul de timp stabilit
- **Cost-eficienți** - ceea ce se obține sa merite costul și timpul consumat
- **Actuali** - sa fie la zi
- **Adecvați** - la resursele si capabilitatea interna a solicitantului finantarii

Distincția dintre **abordarea calitativa și abordarea cantitativa** nu este întotdeauna foarte clară. Pentru o analiza completa este recomandata utilizarea combinata a cercetarii calitative și cantitative. Indicatorii calitativi prezinta un dezavantaj major prin prisma faptului ca sunt dificil de verificat. Odata cu formularea indicatorilor trebuie formulate și sursele de date (rapoarte de activitate, rapoarte financiare, statistici, baze de date, documente oficiale etc.).

#### **4.5 Integrarea strategică a inițiativelor ideii de proiect – justificarea și relevanța proiectului**

##### ***Justificarea unui proiect***

La acest capitol din cererea de finanțare se descriu nevoile cărora li se adresează proiectul și se motivează alegerea abordării proiectului față de nevoile identificate. Se recomandă prezentarea de date specifice, cu referiri la statistici, obiective identificabile, sondaje, rapoarte, știri, analize socio-economice, culturale sau industriale în funcție de programul vizat spre accesare și tipologia proiectului.

##### **Exemplificări și formulări argumentative**

- *“implementarea acestui proiect este necesară deoarece activitățile propuse în vederea atingerii obiectivului general al proiectului și anume, creșterea calității, eficienței și transparenței serviciilor de ...”*
- *“dinamica semnificativă și rapiditatea schimbărilor de pe piața muncii din Romania necesită atât identificarea cât și implementarea de noi măsuri de ocupare”*
- *“dezvoltarea și extinderea celor existente, ca răspuns la noile cerințe ale pieței muncii, precum și dezvoltarea și modernizarea”*
- *“activitățile din cadrul acestui proiect vor sprijini întărirea capacității administrative”*
- *“proiectul propus, prin implementarea soluției aduse reprezintă o activitate inovatoare”*



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- *crearea și utilizarea unui nou program informatic de preluare și prelucrare a documentațiilor lunare*
- *“decongestionarea activității funcționarului de la ghișeu”...*
- *“necesitatea de a investi în capacitatea instituțională “*
- *“eficiența serviciilor publice duce la o productivitate crescută în economie, de exemplu prin proceduri mai rapide, servicii îmbunătățite pentru clienți, valoarea banilor utilizați etc.”*
- *“ instituțiile administrației publice care funcționează bine sunt o precondiție pentru formularea și implementarea eficientă a politicilor de creare de locuri de muncă”*
- *“capacitatea instituțională și administrativă eficientă este factorul cheie pentru buna guvernare un element esențial al tematicii politicii de coeziune 2014-2020”*

### *Relevanța unui proiect*

- **Față de principiile transversale și temele orizontale ale programului de finanțare**
  - a. Buna guvernare
  - b. Dezvoltarea durabilă (economică, socială, protecția mediului)
  - c. Egalitatea de gen
  - d. Teme orizontale

**IMPORTANT Relevanța este acel criteriu care urmărește în ce măsură un proiect poate răspunde domeniului și ariei de interes ale finanțatorului <sup>8</sup>**

Aici predomină trei elemente care trebuie acoperite de către propunerea de proiect

- raportarea integrală la programul de finanțare accesat
- adaptarea la prioritățile și nevoile regiunii sau sectorului economic/socio-profesional cărui i se adresează proiectul
- definirea clară și specifică a grupului țintă sau a beneficiarilor și a nevoilor acestora

O bună prezentare a relevanței va face obligatoriu trimitere la documentele de strategie locală, regională sau sectorială și acestea corelate cu analiza nevoilor proprii.

Relevanța reprezintă un prag important în evaluare și aici cresc sau scad șansele de finanțare ale unui proiect.

---

<sup>8</sup> Sursa [www.adrcentru.ro](http://www.adrcentru.ro)





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- În prima coloană sunt specificate grupurile care vor fi afectate de politica publică
- În cea de-a doua coloană sunt trecute interese ale grupului care vor fi afectate. Întrebarea cheie este *care sunt interesele specifice ale grupului în ceea ce privește proiectul ?*
- A treia coloană cuprinde resursele deținute de grup pentru susținerea deciziei. Întrebările sunt: *este grupul în măsură să ofere informații specifice? Prezența grupului poate fi importantă pentru implementarea sau blocarea proiectului?*
- A patra coloană conține resursele ce pot fi aduse pentru susținere. Mobilizare rapidă este importantă dacă problema este urgentă.
- Ultima coloană surprinde poziția grupului în ceea ce privește problemele evidențiate

### Tipologia stakeholder

- persoane cu un grad mare de influență și extrem de interesate de proiect
- persoane cu puțină putere în a influența evoluția proiectului, însă extrem de interesați de statusul și impactul acestuia
- persoane cu influență și interes reduse, se recomandă ca acest grup să fie monitorizat ocazional pentru a putea capta eventualele schimbări

### Resurse pe care stakeholderii le pot deține:

- financiare și materiale- este util de știut dacă grupurile au resurse financiare pentru mobiliza o campanie de lobby sau advocacy în favoarea sau împotriva unui anumit proiect
- acces la sau control asupra unor informații importante- cunoștințe sau informații relevante?
- status sau poziție socială - prestigiul poate fi o garanție că proiectul va primi sprijinul necesar să își poată atinge obiectivele.
- coerciția - sindicatele se manifestă în mod tipic prin încetarea activității dacă revendicările nu le sunt satisfăcute.

## 4.7 Identificarea schemei de finanțare

Identificarea programului operațional, a axei, linia de finanțare în cadrul căreia se încadrează ideea de proiect.

**IMPORTANT** Întotdeauna tipul instituției/beneficiarului de finanțare va dicta domeniile sau liniile disponibile de finanțare. Nu toate ideile de proiect găsesc linii de finanțare.

Imediat ce am găsit linia de finanțare pentru ideea de proiect trebuie să ne asigurăm că:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- este deschisă sau se va deschide în curând
- avem suficient timp pentru a pregăti documentația și a o depune
- știm care sunt regulile la depunere (ex. cu perioadă limitată sau în ordinea depunerii până la epuizarea fondurilor)

#### **4.8 Identificare principalelor limitări și obstacole ale proiectului**

Definirea restricțiilor servește planificării și clarificării așteptărilor.

*Limitări:* restricții impuse de ghidul liniei de finanțare sau de alți factori față de resursele folosite, căile prin care se pot aborda activitățile.

*Nevoi:* cerințe care trebuie satisfăcute pentru succesul proiectului.

Identificarea restricțiilor - se analizează ce gândesc cei care vor influența sau vor fi afectați de proiect ; se identifică doar restricțiile nu și încadrarea în ele.

**Tipurile de restricții se referă la :**

*Rezultate:* produsele și impactul proiectului.

*Încadrarea în timp:* când se obțin rezultate

*Resurse:* tipul, cantitatea și când vor fi disponibile

*Realizarea activităților:* strategiile și abordările pentru a îndeplini diferite activități și sub-activități

***Determinarea restricțiilor proiectului*** este o constatare ce necesită examinarea tuturor surselor de informații .

***Consultarea audienței.*** Verificarea împreună cu finanțatorii (Ghidul) restricțiile privind rezultatele și cu suporterii (stakeholderii) cele privind abordarea activităților și resursele.

***Revizuirea materialelor scrise.*** Asemenea materiale pot include planuri pe termen lung, bugete anuale și planul de dotare, analiza cost-beneficiu, studii de fezabilitate, rapoarte privind proiectul, procesele verbale ale reuniunilor.

***Când se identifică o restricție, se notează sursa.*** Confirmarea unei restricții din surse diferite crește încrederea privind acuratețea sa, este necesară și identificarea riscurilor datorate fiecărei restricții.





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **5. ANALIZA GHIDULUI SOLICITANTULUI SI STABILIREA ELEMENTELOR CHEIE DE URMARIT**

**Ghidul solicitantului** reprezintă un îndrumar pentru completarea corectă a unei cereri de finanțare în vederea obținerii unei finanțari nerambursabilă . Toate informațiile legate de linia de finanțare, condiții de eligibilitate, obligații, formulare, declarații etc. se regăsesc în **Ghidul Solicitantului** care se obtine in varia formate de la finantator ( de obicei se descarcă în format electronic de pe site-ul programului de finantare) .

### **5.1 Criteriile de eligibilitate (solicitant, activități, grup tinta-beneficiar)**

Interpretarea corecta si atentă a ghidului este extrem de importantă întrucât arata dacă solicitantul este eligibil să ceara finanțare, dacă ideea de proiect este în concordanță cu prioritățile, activitățile și rezultatele preconizate de programul de finanțare, dacă solicitantul isi poate asuma instituțional obligațiile impuse prin contractul de finanțare și în final decizia dacă este rentabil/fezabil/posibil să se elaboreze un proiect.

În această etapă începe efectiv scrierea proiectului și a cererii de finanțare cu toate anexele acesteia. Criteriile de eligibilitate a proiectelor sunt prezentate în Ghidul Solicitantului și sunt aprobate de catre Comitetul de Monitorizare.

- Evaluarea tehnică și financiară a proiectului.
- Selectarea proiectului conform criteriilor aprobate de Comitetul de Monitorizare.
- Aprobarea proiectului și semnarea contractului de finanțare

#### ***Termeni relevanți***

- „program operațional”: un document prezentat de un stat membru UE și adoptat de Comisie care definește o strategie de dezvoltare în conformitate cu un ansamblu coerent de priorități, pentru a cărui realizare se face apel la un Fond sau în cadrul obiectivului de convergență, la Fondul de Coeziune
- „axă prioritară”: una dintre prioritățile selecționate de autoritatea de gestionare a programului operational în cauza sau în cadrul responsabilității sale în conformitate cu criterii stabilite de



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Comitetul de monitorizare și aplicate de unul sau mai mulți beneficiari în vederea realizării obiectivelor axei prioritare de care aparține;

- „operațiune”: un proiect sau un grup de proiecte selecționate de autoritatea de gestiune a programului operațional în cauză sau sub supravegherea acesteia din urmă în conformitate cu criteriile stabilite de Comitetul de monitorizare și aplicată de unul sau mai mulți beneficiari în vederea realizării obiectivelor axei prioritare de care aparține;
- „beneficiar”: un operator, un organism sau o întreprindere, publici sau privati, însarcinați cu lansarea sau cu lansarea și aplicarea operațiunilor. În cadrul regimurilor de ajutor în temeiul articolului 87 din Tratat, beneficiarii sunt întreprinderile publice sau private care realizează un proiect individual și primesc ajutor public;
- „cheltuială publică”: orice participare publică la finanțarea unor operațiuni, provenită din bugetul statului, al autorităților regionale sau locale, din bugetul general al Comunităților Europene privind Fondurile structurale și Fondurile de coeziune și orice altă cheltuială similară. Orice participare la finanțarea unor operațiuni, provenită din bugetul organismelor de drept public sau al asociațiilor formate de una sau mai multe autorități regionale sau locale sau de organisme de drept public care acționează în conformitate cu Directiva 2004/18/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 31 martie 2004 privind coordonarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice de lucrări, de bunuri și de servicii este considerată cheltuială similară.
- „organism intermediar”: orice organism sau serviciu public sau privat care acționează sub supravegherea unei autorități de gestionare sau de certificare și care îndeplinește atribuțiile pentru aceasta din urmă față de beneficiarii care aplică operațiunile;
- „neregularitate”: orice încălcare a unei dispoziții a dreptului comunitar care rezultă dintr-un act sau dintr-o omisiune a unui operator economic care are sau ar putea avea ca efect un prejudiciu la adresa bugetului general al Uniunii Europene printr-o cheltuială necorespunzătoare



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **5.2. Condițiile de finanțare prevăzute de ghid (cheltuieli eligibile, co-finanțare)**

Ghidul Solicitantului clarifică în secțiuni separate cheltuielile eligibile și cele neeligibile. În principiu există un numitor comun al cheltuielilor eligibile, dincolo de specificul domeniului finanțat de un anumit program și dincolo de specificațiile unui anumit ghid.<sup>9</sup>

### ***1. Cheltuieli cu personalul afectat proiectului – echipa și consultanți (salarii și onorarii)***

- cheltuieli cu personalul alocat proiectului :
- salariile și contribuțiile sociale aferente și alte costuri legale, cu condiția ca acestea să corespundă politicii uzuale a promotorului de proiect și partenerului de proiect cu privire la remunerații; costurile cu salariile personalului din administrația publică sunt eligibile în măsura în care acestea sunt legate de costurile activităților pe care autoritatea publică în cauză nu le-ar fi suportat dacă proiectul nu ar fi fost executat;

- onorarii experți pentru elaborarea de rapoarte, strategii, ghiduri, metodologii, inventare, studii, analize , expertise
- cheltuieli traducere și interpretariat;
- cheltuieli pentru expert evaluare și audit.

### ***2. Alte cheltuieli***

- transport, cazare și diurnă
- consumabile și rechizite, cu condiția ca acestea să fie identificabile
- expertiza : tehnică, administrativă, financiară, contabilă, fiscală, juridică

### ***3. Cheltuieli specifice***

- proiectare, inginerie, asistență tehnică ,organizarea de șantier
- avize și autorizații
- asigurare utilități și instalații
- montajul utilajului tehnologic, echipamentelor tehnologice și funcționale
- amortizarea utilajelor, echipamentelor tehnologice și funcționale
- costul integral al activelor necorporale

<sup>9</sup> Exemple surse ghid SEE PA16/RO12; PA17/RO13; POS Mediu: Axa 2, 3



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- amortizarea activelor necorporale
- comisioane, taxe, cote
- cheltuieli privind digitizare activități și inventar proiect

#### 4. *Costuri vizibilitate, publicitate, comunicare*

- elaborarea, prelucrarea și tipărirea materialelor de vizibilitate;
- website
- organizare evenimente promovare

#### 5. *Costuri indirecte*

Cheltuielile indirect - costuri eligibile care nu pot fi identificate de către solicitant și/sau partenerii de proiect ca fiind direct atribuite proiectului, dar justificate prin sistemul contabil ca au legătură directă cu costurile directe eligibile atribuite proiectului.

*Promotorul de proiect și/sau partenerii de proiect trebuie să aplice următoarea metodologie de calcul a costurilor indirect.:*

Pentru a fi considerată eligibilă în contextul proiectului, orice cheltuială trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) sunt suportate efectiv de către Promotorul de proiect și/sau de Partenerii de proiect;
- b) sunt efectuate după semnarea contractului de finanțare și interiorul perioadei în care este determinat proiectul ca implementare cf diagramei Gantt din cererea de finanțare inițială
- c) în conformitate cu obiectul contractului de finanțare
- d) justificate pentru implementarea proiectului;
- e) folosite exclusiv în scopul realizării obiectivului proiectului
- f) identificabile și verificabile
- g) conforme cu cerințele legislației fiscale și naționale aplicabile

**IMPORTANT** – dacă programul prevede și corecții bugetare, atunci - costurile- care nu sunt conforme cu bugetul previzionat și acceptat , se pot ameliora în procentul stipulat în Ghidul Solicitantului

Specificațiile particulare ale unui ghid pot expune o serie mult mai largă de categorii de cheltuieli neeligibile:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- orice costuri efectuate înainte de semnarea contractului de finanțare între solicitant și finanțator
- penalități, dobânzi , comisioane nejustificabile
- provizioane
- pierderi datorate cursului valutare
- costuri excesive și imprudente

### **5.3** **Formatul cererii de finanțare (template)**

**IMPORTANT** Etapa preliminară elaborării cererii de finanțare are un rol deosebit de important! Aceste operațiuni se estimează din perspectiva costurilor și a timpului necesar elaborării lor, pentru a evita întârzieri și/sau alte consecințe negative!

Pașii pentru accesarea fondurilor structurale în general sunt aceiași indiferent de Programele Operaționale Sectoriale, cu excepția unor diferențe dintre care amintim pe cele mai importante:

- Depunerea proiectelor prin poștă sau personal/delegat sau redactarea și depunerea online
- Diferențe în formatul Cererii de finanțare și anexe, inclusiv categorii bugetare
- Documente suplimentare ce necesită consultanță de specialitate/investiție inițială încă de la depunere în funcție de scopul proiectului (ex. Studiu de fezabilitate, plan de afaceri, etc)
- Condiții de co-finanțare, nivelul pre-finanțării

Astfel, înainte de a începe elaborarea proiectului trebuie să ne asigurăm de cunoașterea temeinică a condițiilor de finanțare stipulate în Ghidul Solicitantului elaborat în cadrul fiecărui POS/axă prioritară.

**Pasul 1** completarea cererii de finanțare și respectiv a anexelor solicitate de programul în cadrul căruia se aplica pentru obținerea finanțării.

**Pasul 2:** Cererea de finanțare este transmisă către entitatea care evaluează conform cu instrucțiunile din Ghidul respectiv

**Pasul 3:** Se verifică conformitatea administrativă a cererii de finanțare, în conformitate cu procedurile arătate în Ghidul Solicitantului

**Pasul 4:** După verificarea conformității administrative urmează verificarea eligibilității proiectului, conform criteriilor de eligibilitate.

**Pasul 5:** Evaluarea tehnică și financiară a proiectului.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

**Pasul 6:** Selectarea proiectului, conform criteriilor aprobate și descrise în Ghidul Solicitantului

**Pasul 7:** Aprobarea proiectului și semnarea contractului de finanțare.

Componentele unui dosar de finanțare sunt definite de fiecare Autoritate de Management în Ghidurile Solicitantului, pentru o anumită finanțare, program. În acest sens, în cadrul ghidului este inclus formatul de cerere de finanțare pentru tipul respectiv de proiect, în care sunt precizate informațiile și documentele care trebuie furnizate de către solicitanții finanțării. În principal, dosarul de finanțare trebuie să cuprindă:

1. formularul cererii de finanțare completat

2. documente anexe cererii de finanțare, conform cu Ghidul Solicitantului pentru axa prioritară sau domeniul respectiv.

3. scrisoare de înaintare

Componentele principale ale cererii de finanțare, conform formatului-cadru, sunt :

- informații privind solicitantul;
- date despre proiect;
- concordanța cu politicile UE și legislația națională;
- bugetul proiectului / Surse de Finanțare;
- lista de anexe;
- alte documente legate de investiții (după caz, ex. Autorizația de construire)
- documente de confirmare a contribuției solicitantului etc.

## **6 ETAPA DE PLANIFICARE SI DEZVOLTARE A IDEII DE PROIECT**

Cunoșterea situației și procesului care au dus la propunerea proiectului ajută proiectul să răspundă unor nevoi reale.

### **6.1 Schema generală a proiectului**

Declarația de intenție a proiectului trebuie să includă următoarele informații:

- **Fundamentul:** de ce a fost autorizat proiectul de către organizația solicitantă?
- **Obiective:** ce activități se vor îndeplini?





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### ***Identificarea inițiatorului***

- cine a avut ideea care a condus la crearea proiectului.
- succesul proiectului presupune satisfacerea așteptărilor și nevoilor solicitantului
- originea ideii
- oamenii care pot fi potențial afectați de sau e nevoie să sprijine proiectul
- persoane care știu că proiectul există exprimându-și interesul față de proiect
- persoane care știu că există proiectul nerealizând încă că pot beneficia de el
- persoane care nu sunt la curent cu proiectul

Înțelegând clar nevoile pentru care a fost inițiat proiectul, sunt posibile:

- schițarea activităților proiectului pentru a ajunge la rezultatele dorite;
- monitorizarea îndeplinirii activităților pentru ca nevoile reale să fie acoperite;
- aflăm dacă proiectul este cea mai bună cale de a răspunde nevoilor reale

La repartizarea sarcinilor, vorbim atât despre rezultatele specifice cât și de nevoile de acoperit. Uzual se vorbește despre **CE** se va face (rezultate) și nu **DE CE** se face (nevoi).

Schema generală a proiectului identifică, la început, doar speranțele și așteptările care au dus la acest proiect. Este necesar să se verifice dacă organizația a întocmit analiza cost-beneficiu pentru a determina accesarea unei finanțări pentru a realiza acest tip de proiect. O analiză cost-beneficiu este o identificare formală și o estimare a tuturor costurilor și beneficiilor anticipate pentru proiect la care se adaugă toate costurile pentru realizarea proiectului, folosirea și sprijinirea produselor sau serviciilor realizate de proiect.

**IMPORTANT** se recomandă utilizarea rapoartelor ca sursă directă și primară de informații, se recomandă hărți de flux între prioritățile organizației și elementele componente ale primei scheme de proiect. Harta de flux poate conține : evenimente, oameni, relații, informații, resurse cu sursele de proveniență, termene, interese de grup etc. ...

**IMPORTANT** Schema proiectului trebuie să spună UNDE INCEPE și UNDE se TERMINA proiectul



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **6.2 Estimarea realistă a necesarului de resurse**

### *Considerarea caracteristicilor resurselor*

Realizarea activităților proiectelor necesită diferite tipuri de resurse: personal, echipament, facilități, materii prime, informații, fonduri. Pentru fiecare resursă necesară pentru sprijinirea sau îndeplinirea lucrărilor sau sarcinilor activităților se determină:

- capacitatea: productivitatea pe unitate de timp;
- disponibilitatea: când anume va fi disponibilă resursa.

### *Utilizarea surselor suplimentare de informare*

Când se descriu activitățile, se consultă următoarele surse de informații pentru a estima mai corect durata:

- persoane care au îndeplinit astfel de activități în trecut;
- persoane ce vor lucra la aceste activități;
- experți familiarizați cu acest tip de activități, chiar dacă nu au mai lucrat pe aceeași problemă mai înainte.

**IMPORTANT** – sub-activitățile, mai mult decât activitățile vor dicata necesarul resursei umane din punctul de vedere al competențelor necesare în implementarea proiectului; aceste resurse umane trebuie prevăzute la momentul inițierii proiectului.

- **Resurse materiale:** se pot evalua pentru fiecare activitate, apoi se corelează necesarul de resurse materiale pentru a se identifica necesarul total
- Evaluarea **resurselor umane** necesare proiectului necesită o atenție deosebită și mai ales realism și pragmatism, în special în termeni de:
  - competente (se evaluează necesarul de competente);
  - disponibilitate (pentru a se evita situația în care o persoană este implicată –teoretic – cu normă întreagă în patru proiecte, ceea ce va duce practic la indisponibilitatea acelei persoane pentru un proiect sau altul);
  - motivația membrilor echipei de a lucra în proiect – probabil va fi direct proporțională cu performanța;
  - coeziunea, disponibilitatea, interesul sau experiența membrilor echipei de a lucra împreună - va putea influența viitoarea eficiență a echipei.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

**IMPORTANT** - Dincolo de o idee inovatoare, dincolo de un design interesant și o structură logică, proiectele sunt rezultatul muncii de echipă, proiectele sunt pentru oameni și se realizează împreună cu ei.

### **6.3 Documentație de fundamentare a planificării proiectului**

#### **– SF, Plan de afaceri**

Studiile de fezabilitate (SF) sunt elaborate în conformitate cu:

- *Hotărârea Guvernului Nr. 28 din 9 ianuarie 2008 privind aprobarea conținutului-cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții;*
- *Ordinului ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și locuințelor nr. 863/2008, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Hotărârea organelor statutare ale societății, autorității publice de aprobare a studiului de fezabilitate.*

**Definiție:** Studiul de fezabilitate reprezintă documentația în care sunt prezentate principalele caracteristici tehnico-economice ale investiției, prin care se asigură utilizarea rațională și eficientă a capitalului precum și acoperirea cheltuielilor materiale într-un mod ce satisface cerințele economice și sociale. Studiile se elaborează atât pentru obiectivele de investiții noi cât și pentru extinderea celor existente.

Studiul de fezabilitate, în conformitate cu legislația în vigoare trebuie să conțină următoarele certificate/avize:

- avize de principiu privind asigurarea utilităților (de exemplu energie termică și electrică, gaz metan, apă și canal);
- certificatul de urbanism;
- acordul de mediu;
- alte avize și acorduri de principiu specifice.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

De asemenea, SF-urile pentru investițiile de capital în infrastructura publică (construirea unui drum, reabilitatea unei infrastructuri spitalicești) și nu numai, trebuie să demonstreze **viabilitatea tehnică, financiară și economică luând în considerare diferite opțiuni de atingere a obiectivelor**, inclusiv **analizele cost/beneficiu**. Mai mult, în mod normal, studiul trebuie să ia în considerare procedurile de achiziții publice, mijloacele de implementare, capacitatea de management și pe cea operațională a beneficiarului.

- a) studiu de fezabilitate;
- b) studiul de fezabilitate;
- c) documentație de avizare a lucrărilor de intervenții.

**Expertiza cu caracter general** necesară elaborării studiului de fezabilitate cuprinde:

- *Arhitecți/ personal tehnic* - pentru elaborarea pieselor desenate, pentru elaborarea documentației necesare pentru obținerea avizelor (certificat de urbanism, aviz de mediu, autorizație de construcție etc.)
- *Expertiză economică (economisti)* – pentru elaborarea analizei economico-financiare și a analizei cost-beneficiu;
- *Auditori energetici*- elaborarea auditului energetic (în special pentru proiectele de eficiență energetică);
- *Experți tehnici* – în domeniul proiectului –

### Conținutul SF

Nr. crt.	Conținutul cadru al studiului de fezabilitate
	Studiul de Fezabilitate este documentul prin care principalii indicatori tehnico-economici aferenți obiectivului de investiții sunt stabiliți pe baza de necesitate și viabilitate, și care conține soluții funcționale, tehnice, de construcție și economice care urmează să fie supuse aprobării.
	<b>A. Piese scrise</b>
<b>1</b>	<b>1. Informații generale</b>
2	1.1 Denumirea obiectivului de investiții
3	1.2. Amplasament (județ, municipiu, etc)
4	1.3. Titularul investiției
5	1.4. Beneficiarul investiției
6	1.5. Elaboratorul studiului.
<b>7</b>	<b>2. Informații generale despre proiect</b>
8	2.1. Situația actuală și informații despre entitatea responsabilă cu implementarea proiectului
9	2.2. Descrierea investiției
10	2.2.1. Concluziile studiului de fezabilitate sau ale planului detaliat de investiții pe termen lung (în cazul în care au fost elaborate în



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

	prealabil) privind situația actuală, necesitatea și oportunitatea investiției, precum și scenariile tehnico-economice selectate.
11	2.2.2. Scenariile tehnico-economice prin care obiectivele proiectului de investiții pot fi atinse (în cazul în care anterior studiului de fezabilitate nu a fost elaborat un studiu de fezabilitate sau un plan detaliat de investiții pe termen lung): - scenarii propuse (minimum două); - scenariul recomandat de către elaborator; - beneficiile scenariului recomandat.
12	2.2.3. Descriere constructivă, funcțională și tehnologică, după caz.
13	2.3. Date tehnice ale investiției
14	2.3.1. Zonă și amplasament.
15	2.3.2. Statutul juridic al terenului care urmează să fie ocupat;
16	2.3.3. Situația ocupărilor definitive de teren: suprafața totală reprezentând terenuri din intravilan/extravilan.
17	2.3.4. Studii de teren: - planuri topografice cu amplasamentele reperelor și liste cu repere în sistem de referință național. - studii geotehnice cuprinzând planuri cu amplasamentul forajelor, fișelor complexe cu rezultatele determinărilor de laborator, analiza apei subterane, și raportul geotehnic interpretativ cu recomandări pentru fundații. - alte studii necesare, după caz.
18	2.3.5. Principalele caracteristici ale construcțiilor din cadrul obiectivului de investiții specifice domeniului de activitate și variantele constructive de realizare a investițiilor, oferind recomandarea variantei optime pentru aprobare.
19	2.3.6. Situația existentă a utilităților și analiza de consum: - necesarul de utilități pentru varianta propusă; - soluții tehnice de asigurare cu utilități;
20	2.3.7. Concluziile evaluării impactului asupra mediului;
21	2.4. Durata de realizare și etapele principale; graficul de realizare a investiției
22	<b>3. Costurile estimative ale investiției</b>
23	3.1. Valoarea totală cu detalierea pe structura devizului general; 3.2. Eșalonarea costurilor coroborate cu graficul de realizare a investiției.
24	<b>4. Analiza cost-beneficiu</b> <b>Identificare proiectului</b>
25	4.1. Descrierea investiției și definirea obiectivelor, specificând perioada de referință.
26	4.2. Analiza opțiunilor
27	4.3. Analiza financiară inclusiv calcularea indicatorilor de performanță financiară, fluxul cumulat, valoarea actuală netă, rata internă de rentabilitate, raportul cost-beneficiu.
28	4.4. Analiza economică (obligatorie numai în cazul investițiilor publice majore) - inclusiv calcularea indicatorilor de performanță economică: valoarea actuală netă, rata internă de rentabilitate, raport cost-beneficii
29	4.5. Analiza de sensibilitate
30	4.6. Analiză de risc
31	<b>5. Surse de finanțare</b>
32	Sursele de finanțare cuprinzând: fonduri proprii, credite bancare, fonduri de la bugetul de stat/bugetul local, credite externe garantate sau contractate de Guvern și alte surse legal constituite, fonduri nerambursabile.
33	<b>6. Evaluările privind forța de muncă ocupată prin realizarea investiției:</b>
34	6.1 Număr de locuri de muncă create în faza de execuție 6.2. Număr de locuri de muncă create în faza de operare
35	<b>7. Principalii indicatori tehnico-economici ai investiției:</b>



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

36	7.1. Valoarea totală, inclusiv TVA, din care: - construcție + montaj (C + M)
37	7.2. Eșalonarea investiției - Anul I; - Anul II; .....;
38	7.3. Durata de realizare (luni)
39	7.4. Capacități (în unități fizice și valorice)
40	7.5. Alți indicatori specifici domeniului de activitate în care este realizată investiția, după caz.
<b>41</b>	<b>8. Avize și acorduri în principiu:</b>
42	8.1. Avizul Beneficiarului de investiție privind necesitatea și oportunitatea investiției
43	8.2. Certificatul de urbanism;
44	8.3. Avize de principiu privind asigurarea utilităților (energie termică și electrică, gaz metan, apă-canal, telecomunicații, etc);
45	8.4. Acordul de mediu;
46	8.5. Alte avize și acorduri de principiu specifice.
<b>47</b>	<b>B. Piese desenate</b>
48	1. Planuri de amplasare în zonă (1:25000 - 1:5000); 2. Plan general (1: 2000 - 1:500); 3. Planuri și secțiuni generale de arhitectură, rezistență, instalații, inclusiv planuri de coordonare a tuturor specialităților ce concură la executarea proiectului. 4. Planuri speciale, profile longitudinale, profile transversale, după caz.

**Plan de afaceri-** Planul de afaceri reprezintă un instrument prin care o idee de afaceri se transpune într-o structură care să reprezinte :

- descrierea afacerii propuse
- ofera informații de detaliu
- argumentează oportunitatea unei afaceri
- analiza afacerii propuse

Planul de afaceri poate să reprezinte și :

- o strategie organizațională
- o strategie de business
  - extinderea afacerii prezente
  - inițierea unei noi afaceri
  - obținerea finanțării pentru un proiect





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## NECESITATE PLAN DE AFACERI

Redactarea planului de afaceri este necesară și în următoarele situații :

- finanțatorul solicită plan de afaceri
- planul de afaceri arată *status quo* cât și soluțiile, oportunitățile pentru tema sau domeniul afacerii
- planul de afaceri evidențiază circuitul financiar în cadrul afacerii
- evidențiază punctele slabe și tari ale conceptului.
- descrie măsurile care urmează să fie adoptate
- planul de afaceri este atașat unei strategii organizatorice
- un plan de afaceri bun poate conduce la reabilitarea unei afaceri care nu mai este prosperă

### *Realizarea planului de afaceri presupune descrierea:*

- drumului parcurs până în momentul elaborării planului de afaceri,
- informațiilor despre management și piață
- ideii și propunerea de afaceri
- Necesității de resurse pentru implementarea ideii de afaceri

### *Structura unui plan de afaceri – varianta 1.*

#### 1. Date generale

- informații despre: organizație, denumire, formă juridică (cod CAEN) ,aspecte financiare, informații despre asociați.

#### 2. Viziune, strategie :

- natura afacerii, elementele care vor genera flux financiar și profit, oportunități, activități care urmează să fie implementate și durata implementării,
- obiectivele pentru următoarea perioadă : ce parametri trebuie să atingă în intervalul stabilit în planul de afaceri, activitățile care urmează să fie dezvoltate și activitățile care vor fi reduse, întrerupte;
- indicatorii de performanță
- alte schimbări necesare schimbările esențiale care trebuie realizate pentru atingerea obiectivelor afacerii.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### 3. Management, resurse umane

- structura organizatorică a firmei, repartiția personalului pe funcții, atribuțiile și responsabilitățile fiecăruia.
- ansamblul activităților de asigurare, dezvoltare, stimulare și menținere a resursei umane pentru asigurarea succesului unei afaceri.

### 4. Prezentarea proiectului

- toți factorii pe care îi implică proiectul: oamenii și toate celelalte resurse, tehnologia, locație și funcționare, valoarea investiției și planul de finanțare, graficul de implementare.

### 5. Contextul oportunității afacerii : analiza în “piața” de domeniu

- Configurația pieții în care va figura afacerea de tip proiect propusă: geografică, relațională, economică, financiară, psihografică, industrială
- vizarea unui segment de nișă sau segment macro, se poate avea în vedere un grup țintă de mari dimensiuni ( comunitate nivel regional sau național)
- comunicarea de tip *awareness* față de noua afacere care urmează a fi introdusă pe piață
- cui se va adresa noua afacere

### 6. Analiza operațională

- organizarea și funcționarea afacerii
- organizarea fluxului și procesului tehnologic
- regimul de lucru,
- materiile prime și piața de furnizare
- impactul mediu

### 7. Proiecții financiare

- ROI / *return on investment/ recuperare investiție*
- cash-flow - rata
- cheltuieli și provizioane : de la personal la infrastructura
- P&L



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## Structura unui plan de afaceri varianta 2

Iată mai jos o altă variantă de cuprins a unui plan de afaceri. De reținut este că acestea sunt componente generale care trebuie să se regăsească într-un plan de afaceri, ordinea poate varia. De aceea, în cazul în care aplicăm pentru o finanțare europeană pentru afacerea noastră, va trebui să verificăm care sunt cerințele finanțatorului, existând cazuri în care acesta pune la dispoziția solicitanților o structură care nu trebuie completată.

### **SINTEZA PLANULUI**

*Istoricul firmei și activitatea sa*

*Descrierea serviciilor*

*Piața*

*Echipa managerială*

*Solicitărilor financiare*

*Alte informații*

### **CAPITOLUL I DESCRIEREA AFACERII**

*Descrierea ideii de afaceri*

*Descrierea societății*

*Descrierea produselor și serviciilor*

*Localizarea afacerii*

*Descrierea mediului în care evoluează afacerea*

### **CAPITOLUL II PLANUL DE MARKETING**

*Descrierea pieței*

*Segmentul de piață urmărit*

*Trendul pieței*

*Concurența și alte influențe*

*Strategia de marketing*

*Identificarea și analiza riscurilor*

*Analiza SWOT*

**CAPITOLUL III PLANUL OPERAȚIONAL** (etapele care vor fi urmate în implementarea efectivă a planului de afaceri)



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **CAPITOLUL IV MANAGEMENT ȘI ORGANIZAREA AFACERII**

*Proprietarii afacerii*

*Descrierea echipei manageriale*

*Consultații-cheie*

*Organizarea afacerii*

*Politica de management a resurselor umane*

## **CAPITOLUL V NECESARUL DE FINANȚARE**

*Destinația fondurilor*

*Mod de finanțare*

*Momentul finanțării*

*Beneficiul finanțatorului*

## **CAPITOLUL VI PLANUL FINANCIAR**

*Ipotezele previziunilor*

*Volumul vânzărilor*

*Elementele de cost*

*Actiunile fixe și amortizarea lor*

*Stocurile*

*Creanțele*

*Diagnosticul financiar al perioadei anterioare prin sistemul ratelor*

*Pragul de rentabilitate și analiza de sensibilitate*

*Indicatori de evaluare a proiectului de investiții*

*Determinarea ratei interne de rentabilitate financiară*

*Determinarea valorii actualizate nete a proiectului*

*Termenul de recuperare a investiției*

**ANEXE** (bilanț, bilanță, conturi de profit și pierdere, cash-flow etc.)

### **IMPORTANT**

- Potrivit Ghidului privind elaborarea unui plan de afaceri elaborate de AIPPIMM, proiecțiile financiare reprezintă anticipări sau planificări ale situației financiare a unei afaceri.

- Proiecțiile financiare sunt modele matematice viitoare ale bilanțului, contului de profit și pierdere și a calculului de lichidități (cash-flow) pe baza cărora se calculează eventual și anumite rate de profitabilitate a afacerii.

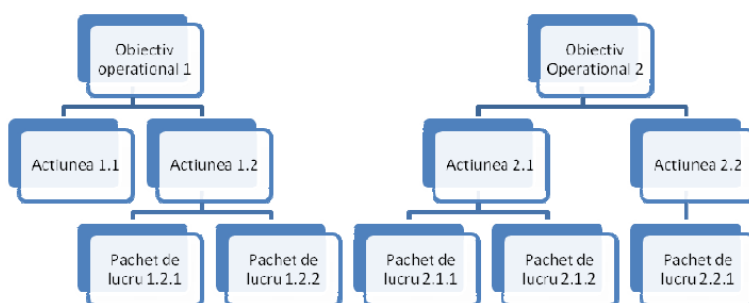
#### 6.4 Planificarea activităților din cadrul proiectului în raport cu obiectivele stabilite (diagrama Gantt, drumul critic –diagrama Pert)

Implementarea proiectului este monitorizată și administrată pe baza Reperelor (Milestones – lb. engl.). Acestea sunt evenimente cheie/majore care furnizează o măsură a progresului și o tinta spre care se îndreaptă echipa de proiect. Reperele reprezintă finalizarea unei etape in implementarea proiectului. Ele se planifică pentru o anumită zi și constau in marcarea evenimentului, existența planului de afaceri, existența unor aprobări importante, etc.

	Activitatea / Sub-activitatea	Data de începere	Procent realizat la ½ proiect	Data sfârșit	L1	L2	L3	L4	L5	L6	L7	.....	L <sub>n</sub>
<b>3.2.</b>	<b>Dezvoltarea personalului</b>		<b>100%</b>		_____								
3.2.1.	Evaluarea aptitudinilor personalului existent	01 L1		15 L1									
3.2.2.	Angajare personal suplimentar	30 L1		15 L2	—								
3.2.3.	Instruirea profesorilor care vor preda cursurile	20 L2		15 L3	—	—							
3.2.4.	Dezvoltarea procesului de evaluare a performanțelor	01 L4		01 L7 apoi periodic la 6 luni				_____					
	<b>REPER 3. Ceremonia de deschidere a cursurilor</b>			01 L4				<input checked="" type="checkbox"/>					

În general, orice obiectiv operational poate fi realizat prin desfășurarea unor sarcini sau activități. La rândul lor, activitățile pot fi organizate în subactivități, si asa mai departe. Astfel, se naste structura “Work Breakdown Structure”(WBS)

#### **Exemplu**





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Cea mai importantă fază a designului de proiect este identificarea principalelor pachete de lucru și defalcarea acestora în subactivități. Pentru realizarea WBS se poate pleca de la arborele de obiective și matricea logică sau se pot grupa activitățile în funcție de tipurile principale.

Diagramele cu bare sau **diagramele Gantt** (autor Henry Gantt) reprezintă o modalitate uzuală de reprezentare a unui program de activități și presupun enumerarea activităților de sus în jos, utilizând o scară temporală. Axa orizontală a diagramei este scala timpului, exprimată fie în timp absolut (ex. decembrie, ianuarie etc.), fie în timp relativ - raportat la momentul începerii proiectului (ex. luna 1, luna 2). Unitatea de timp poate fi de asemenea ziua, săptămâna, luna, semestrul sau chiar anul. Axa verticală este cea a activităților care pot scrise fie „Activitatea A”, „Activitatea 1” sau cu denumirea ei (ex. „formarea echipei de proiect”).

Avantajul digramelor Gantt constă în simplitatea și claritatea în transmiterea informațiilor referitoare la programarea activităților către persoanele implicate într-un proiect. Totuși, conținutul mesajului pe care îl dă o diagramă Gantt simplă este destul de limitat. Există și alte variante ale diagramei Gantt simple, care pot transmite mai multă informație. De exemplu, ca să se arate care sunt activitățile aflate în responsabilitatea fiecărui departament sau ca să se indice starea curentă a fiecărei activități se pot utiliza culori și nuanțe. Se pot insera și altfel de simboluri, pentru evidențierea mai bună a unor evenimente cheie. Principalul dezavantaj al diagramei Gantt este că dependențele dintre două activități nu pot fi lesne stabilite; ele pot fi doar deduse. Într-un proiect mai mic, acestea pot fi evidente, dar pentru proiectele mari deducerea dependențelor 'reale' poate fi imposibilă. Se poate depăși acest neajuns dacă se trasează linii care să unească activitățile ce depind una de cealaltă.

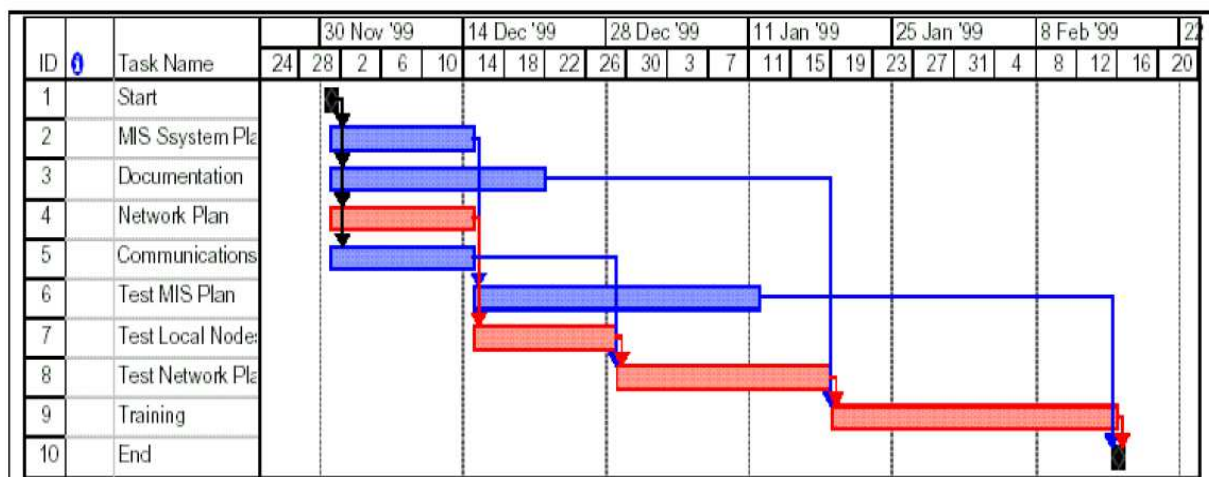
O altă problemă a digramelor Gantt pentru proiectele mari este numărul mare de iterații care pot fi necesare la trasarea lor. Ori de câte ori o activitate se schimbă, barele respective trebuie șterse și redesenate. Pentru a depăși această problemă, planificatorii utilizează de obicei pachete soft care le permit să actualizeze orice program de activități fără a mai fi nevoie de trasarea manuală repetată a diagramei. Pachetele soft pentru întocmirea programelor de activități țin cont de dependențele dintre activități (de exemplu Microsoft Project sau Primavera Project Planner).



„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

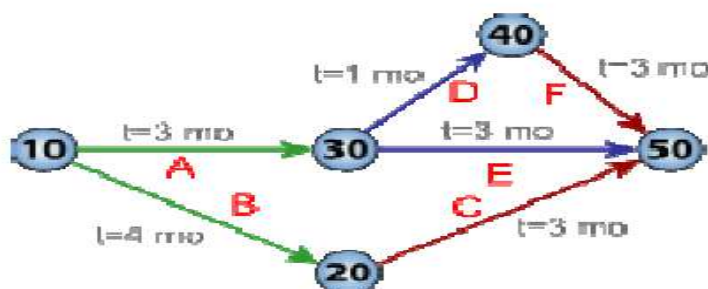
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Obiective	Activități	Sub-activități	Durata (zile)	Săptămâna													
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
O1	A1	sA1		■	■												
		sA2		■	■	■	■										
	A2	sA3		■	■	■											
		sA4		■	■	■	■					■					
O2	A3	sA5		■													
		sA6		■	■	■		■						■			
	A4	sA7			■	■	■		■	■	■						
		sA8				■	■		■	■							



### Metoda (Analiza) drumului critic (Critical Path Method)

Această metodă se bazează pe stabilirea corelărilor și condițiilor între activități, cu scopul de a se obține cel mai scurt “drum” posibil al activităților, obținându-se practic cea mai mare eficiență a planificării activităților - se stabilesc activitățile și sunt listate și caracterizate după condiționalități, durata (eventual date de începere/sfârșit)





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **6.5 Întocmirea bugetului proiectului (analiza cost/beneficiu, P&L)**

Bugetul general al unui proiect va reprezenta suma bugetelor pe fiecare activitate. Este important ca bugetarea să cuprindă și costuri care nu sunt directe (adică nu finanțează direct activitatea, ci o sprijină indirect), cum ar fi: costurile de management de proiect (coordonarea, management financiar, achiziții, audit etc), costurile administrative (costul locației necesare pentru desfășurarea proiectului, a personalului administrativ și de întreținere, a utilităților, etc), costurile de regie (unde este cazul). Se bugetează și taxele și impozitele aferente diferitelor cheltuieli:

- cheltuielile angajatului și angajatorului pentru salarii
- TVA-ul
- taxe bancare, etc.

De asemenea este utilă estimarea cheltuielilor ținându-se cont de o marjă care să acopere eventuale riscuri valutare, inflația etc. în special în cazul în care întregul buget sau o parte a cheltuielilor vor fi calculate în altă monedă.

Toate proiectele care consumă resurse, consumă și bani. Într-o lume cu resurse limitate, căutăm să obținem profitul maxim din investiția făcută. Estimarea costului unui proiect este importantă din următoarele motive:

1. posibilitatea de previziune asupra profitului în funcție de costurile anticipate și a rentabilității în general;
2. se vede dacă se obțin banii necesari pentru a realiza proiectul;
3. oferă un criteriu de monitorizare a îndeplinirii proiectului pentru a asigura că sunt suficiente fonduri pentru a termina proiectul.

*Bugetul proiectului* este o estimare detaliată pe etape a costurilor tuturor resurselor necesare pentru realizarea proiectului. Bugetul este în mod normal dezvoltat pe etape, de la o estimare inițială mai generală (de ansamblu) spre o estimare detaliată a bugetului cu ajutorul unui buget complet și aprobat.

S-ar putea ca bugetul -în timp ce proiectul se desfășoară, să reflecte schimbări și să fie necesare corectii bugetare; acestea sunt admise și reglementate de către Ghidul finanțatorului de program .

*Costurile directe* sunt cheltuielile cu resursele ce sunt utilizate numai pentru derularea activităților proiectului și includ:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- salariile plătite celor ce lucrează la proiect;
- materiale, aprovizionarea și echipamentul cumpărat pentru proiect;
- cheltuielile cu călătoriile făcute pentru proiect;
- subcontractanții, terții, serviciile la care se apelează și care sunt necesare pentru derularea proiectului.

*Costurile indirecte* sunt cheltuielile făcute pentru a susține proiectul dar care nu pot fi asociate în mod direct proiectului.

- *Costuri de regie*: cheltuieli cu resursele utilizate pentru proiect dar care sunt dificil de divizat și alocat direct. Exemple: primele salariaților, concediile, chiria birourilor, închirierea sau cumpărarea de mobilă, aprovizionarea, echipament;

- *Costuri generale și administrative*: cheltuieli făcute pentru a menține organizația în funcționare. Exemple: salariile celor ce lucrează în administrație, departamentul financiar și cel de conducere precum și salariile celor de la serviciul contabil și a altor servicii comune tuturor subdiviziunilor organizației.

Se recomandă dezvoltarea bugetului proiectului pe etape, astfel:

*Estimare de ansamblu*: estimarea inițială a costurilor bazată pe aprecierea activităților probabil necesare proiectului. Uneori această estimare este mai degrabă ce se dorește să se cheltuiască decât costurile reale ale proiectului. Nu se detaliază la cel mai mic detaliu, deoarece estimarea se face de regulă într-un interval de timp scurt și înainte de a fi identificat activitățile necesare proiectului. Indiferent dacă oamenii acceptă sau nu, bugetele inițial estimate incluse în planul anual și în planurile pe termen lung sunt de regulă estimări de ansamblu;

*Estimarea detaliată a bugetului*: detalierea costurilor estimate pentru fiecare activitate din proiect. Această estimare se face prin analiza fiecărei componente și estimarea costurilor la cel mai mic nivel al activităților;

*Definitivarea și aprobarea proiectului bugetului*: Un proiect de buget detaliat pe care conducerea îl aprobă și este de acord să-l susțină.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

### Activitatea de bugetare desfășurată pe fazele proiectului

Faza proiectului	Activitatea de bugetare
<i>Conceperea</i>	estimarea de ansamblu (generală);
<i>Definirea</i>	elaborarea bugetului detaliat; terminarea și aprobarea bugetului proiectului;
<i>Început</i>	revederea (ultima analiză) bugetului, după repartizarea persoanelor și a resurselor necesare proiectului;
<i>Îndeplinire</i>	identificarea situațiilor ce ar necesita modificări ale bugetului proiectului adoptat; revizuirea bugetului după necesități;
<i>Finalizare</i>	identificarea situațiilor ce ar necesita modificări ale bugetului proiectului adoptat; revizuirea bugetului după necesități;

### P&L - ANALIZA COST- BENEFICIU

Analiza Cost - Beneficiu este un instrument analitic, utilizat pentru a estima impactul socio-economic datorat implementării anumitor acțiuni și/sau proiecte. Impactul trebuie să fie evaluat în comparație cu obiective predeterminate, analiza realizându-se în mod uzual prin luarea în considerare a tuturor indivizilor afectați de acțiune, în mod direct sau indirect.

În general, **ACB** trebuie să stabilească dacă analiza se realizează adoptând o perspectivă locală, regională, națională, la nivelul UE sau globală. Nivelul de analiză potrivit trebuie determinat în relație cu mărimea și scopul proiectului, adică în relație cu grupul/zona în care proiectul are un impact relevant.

**Obiectivul Analizei Cost - Beneficiu** este de a da o valoare monetară proiectului luat în discuție, în vederea determinării costurilor și beneficiilor corespunzătoare. În principiu se evaluează impactul : financiar, economic, social, de mediu, etc. În mod tradițional, costurile și beneficiile sunt evaluate prin



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

analizarea diferenței dintre scenariul „cu proiect” și alternativa acestui scenariu: scenariul „fără proiect” (așa numita “abordare incrementală”). În continuare, rezultatele sunt cumulate pentru a identifica beneficiile nete și a stabili dacă proiectul este oportun și merită să fie implementat. Astfel, ACB poate fi utilizată ca instrument de decizie pentru evaluarea utilității investițiilor ce urmează a fi finanțate din resurse publice.

### **IMPORTANT Comisia Europeană solicită realizarea Analizei Cost - Beneficiu:**

#### *1. Pentru a stabili dacă proiectul **merită** să fie cofinanțat*

- Proiectul contribuie la îndeplinirea obiectivelor politicii regionale a Uniunii Europene?
- Încurajează creșterea economică și stimulează ocuparea forței de muncă?

Cand beneficiile pentru societate, aduse de catre proiect , depasesc costurile , proiectul ar trebui să primească asistență din Fonduri și să fie cofinanțat. Această decizie este luată utilizând **analiză economică** a analizei cost-beneficiu.

#### *2. Pentru a stabili dacă proiectul **necesită** cofinanțare*

Pentru a verifica dacă un proiect *ar trebui* să fie cofinanțat, se utilizează **analiză financiară** a analizei cost-beneficiu: dacă valoarea financiară a investiției (veniturile proiectului minus costurile proiectului), fără contribuția fondurilor europene, este negativă, atunci proiectul poate fi cofinanțat.

Analiza Cost - Beneficiu este necesară pentru a justifica că un proiect care se integrează în contextul obiectivelor politicii regionale a UE, este oportun din punct de vedere economic și necesită contribuția Fondurilor pentru a deveni fezabil din punct de vedere financiar.

### **6.6 Planificarea achizițiilor estimate**

În etapa de elaborare a cererii de finanțare, se estimează, de asemenea, necesarul de resurse ce va fi contractat în vederea implementării proiectului. În acest sens, se va consulta:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- **Cadrul legislativ**

- Legislația din Uniunea Europeană
- Legislația națională privind achizițiile publice (O.U.G. nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare)  
( [www.anrmap.ro](http://www.anrmap.ro) )
- Legislatia specifica
- *Practica ANRMAP (notificari, modele, newsletter etc.)*
- *Instructiuni Autoritate de Management*

În procesul de aplicare a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, orice situație pentru care nu există o reglementare explicită se interpretează prin prisma principiilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din ordonanța de urgență (*art.2 alin.1 din HG nr.925/2006*) . În cazul contractelor a căror atribuire nu intră sub incidența prevederilor ordonantei de urgență, autoritatea contractantă are obligația de a asigura o utilizare eficientă a fondurilor în procesul de atribuire, de a promova concurența dintre operatorii economici, precum și de a garanta nediscriminarea, recunoașterea reciprocă și tratamentul egal al operatorilor economici care participă la atribuirea contractului (*art.2 alin.2 din HG nr.925/2006*)

**ÎNCADRARE** Autoritatea contractantă în sensul ordonantei de urgență 34/2006, art.8 litera a) este :

- oricare organism al statului - autoritate publică sau instituție publică – care acționează la nivel central ori la nivel regional sau local

**Contract de achiziție publică** - act administrativ, încheiat în scris între una sau mai multe autorități contractante, pe de o parte, și unul ori mai mulți operatori economici, pe de altă parte, având ca obiect executia de lucrări, furnizarea de produse sau prestarea de servicii;

**Achiziția directă** - autoritățile contractante pot să atribuie, prin achiziție directă, contracte de până la **30.000 de euro (echivalent în lei)**, atunci când achiziționează **servicii sau produse**. Pragul valoric este chiar mai mare în ceea ce privește achizițiile de lucrări. Mai exact, autoritățile publice au voie să achiziționeze direct, fără licitație, **lucrări în valoare de maxim 100.000 de euro (echivalent în lei)**.





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## Proceduri de achiziție publică

Autoritatea contractantă poate să atribuie contractul de achiziție publică prin aplicarea uneia dintre procedurile de mai jos.

- a) **licitația deschisă**, respectiv procedura la care orice operator economic interesat are dreptul de a depune oferta;
- b) **licitația restransă**, respectiv procedura la care orice operator economic are dreptul de a-si depune candidatura, urmand ca numai candidatii selectati sa aiba dreptul de a depune oferta;
- c) **dialogul competitiv**, respectiv procedura la care orice operator economic are dreptul de a-si depune candidatura si prin care autoritatea contractanta conduce un dialog cu candidatii admisi, in scopul identificarii uneia sau mai multor solutii apte sa raspunda necesitatilor sale, urmand ca, pe baza solutiei/solutiilor, candidatii selectati sa elaboreze oferta finala;
- d) **negocierea**, respectiv procedura prin care autoritatea contractanta deruleaza consultari cu candidatii selectati si negociaza clauzele contractuale, inclusiv pretul, cu unul sau mai multi dintre acestia. Negocierea poate fi: cu publicarea prealabila a unui anunt de participare SAU fara publicarea prealabila a unui anunt de participare;
- e) **cererea de oferte**, respectiv procedura simplificata prin care autoritatea contractanta solicita oferte de la mai multi operatori economici.

**IMPORTANT** În data de 13 decembrie 2013 a fost adoptat Regulamentul Comisiei Europene nr. 1.336/2013 care modifică Directivele 2004/17/EC, 2004/18/EC și 2009/81/EC privitor la cuantumul noilor praguri valorice aplicabile în cadrul procedurilor de achiziție publică la nivel național.

Noile valori sunt următoarele:

- **134.000** de euro, înlocuind valoarea de 130.000 de euro prevăzută la **art. 55 alin. (2) lit. a** și la **art. 57** din O.U.G. nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- **207.000** de euro, înlocuind valoarea de 200.000 de euro prevăzută la **art. 9 lit. c1)** din O.U.G. nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- **414.000** de euro, înlocuind valoarea de 400.000 de euro prevăzută la **art. 55 alin. (2) lit. b** și la **art. 57** din O.U.G. nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- **5.186.000** de euro, înlocuind valoarea de 5.000.000 de euro prevăzută la **art. 9 lit. c** și la **art. 51 alin. (1) lit. c**, la **art. 55 alin. (2) lit. c** și la **art. 57** din O.U.G. nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- **414.000** de euro, înlocuind valoarea de 400.000 de euro prevăzută la **art. 134 alin. (2) lit. a)** și la **art. 136** din O.U.G. nr. 114/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- **5.186.000** de euro, înlocuind valoarea de 5.000.000 de euro prevăzută la **art. 134 alin. (2) lit. b)** și la **art. 136** din O.U.G. nr. 114/2011, cu modificările și completările ulterioare;

Aceste modificări ale Directivelor au intrat în vigoare de la 1 ianuarie 2014 și sunt valabile și aplicabile tuturor procedurilor lansate după acest moment. Regulamentul este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre. Aceste modificări sunt operate de către Comisia Europeană și au un caracter regulat.

### **6.7 Recunoașterea și identificarea riscurilor - planul de contingență**

Riscul poate interveni fie ca urmare a faptului că intervine un lucru neplanificat sau un lucru planificat nu se desfășoară potrivit planificării. Din moment ce este imposibil să anticipăm cu toată certitudinea viitorul, toate proiectele includ o notă de risc. Cu toate acestea, se apreciază că riscul este cu atât mai mare cu cât:

- proiectul durează mai mult;
- intervalul de timp dintre faza de planificare și faza de execuție este mai extins;
- experiența managerului de proiect, a echipei de proiect și a organizației este mai restrânsă;
- metodologia și tehnologia la care se face apel pentru derularea proiectului este mai nouă și mai puțin cunoscută.

Riscul reprezintă o măsură a cantității de incertitudine, incertitudinea fiind definită ca absența informațiilor, cunoștințelor sau înțelegerii referitor la rezultatul unei acțiuni, decizii sau unui eveniment. Riscul mai poate fi definit ca un eveniment nedorit, neprevăzut care are șanse să apară pe parcursul derulării proiectului și care nu este planificat. Managementul riscurilor reprezintă unul dintre domeniile cele mai importante ale managementului proiectelor, presupunând identificarea și gestionarea riscurilor.

#### **• Etape în gestionarea riscurilor**

- fixarea/descrierea contextului;
- identificarea riscurilor;
- evaluarea/analiza și ierarhizarea riscurilor;
- elaborarea planului de management al riscului;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- adjudecarea și implementarea planului de management al riscului;
- monitorizarea rezultatelor și corectarea/îmbunătățirea planului inițial.

### **IMPORTANT Eliminarea completă a riscului reprezintă o utopie !**

Managementul riscului nu elimină în totalitate riscul, dar aceasta nu echivalează cu a spune că este un proces de care ne putem dispensa. În plus, analiza riscului trebuie să preceadă declanșarea proiectului și, în cazul în care verdictul acestei analize este că riscul este inacceptabil, proiectul poate fi abandonat în întregime.

Managementul performant al riscului sporește șansele ca proiectul să constituie un succes, în ciuda incertitudinilor care există în mediul exterior.

Strategiile cele mai utilizate de reducere a riscurilor sunt:

- acceptarea riscurilor;
- evitarea riscurilor;
- monitorizarea riscurilor și pregătirea planului pentru situațiile imprevizibile;
- transferul riscurilor;
- reducerea sistematică a riscurilor.

- **Riscul redefinit în termeni de oportunitate**

Analizele actuale dedicate managementului riscului evidențiază faptul că, spre deosebire de abordările tradiționale – axate cu preponderență pe acțiuni de contracarare –, cele moderne se focalizează pe acțiuni de anticipare, simulare, predicție a riscului, realizând tranziția de la „a reacționa”, „a contracara” la „a acționa”, „a întâmpina”. În plus, astfel de analize subliniază următorul aspect: „riscul” nu reprezintă un lucru în totalitate negativ, reunește atât aspecte pozitive, cât și negative; riscul este un concept care nu se referă atât de mult la evenimente cu impact potențial negativ, cât la „consecințele incertitudinii” și la schimbările/devierile care pot interveni de la ceea ce a fost inițial planificat.

„Riscul nu reprezintă un lucru negativ în sine; riscul joacă un rol esențial pentru progres, iar eșecul face deseori parte din procesul de învățare”

Risc / factor de risc	Impact	Probabilitate	Importanță	Ciclul de viață al proiectului

Tabelul de mai sus reprezintă o modalitate de listare a riscurilor identificate.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

**Impactul** – se referă la acele elemente care afectează costurile, programul sau domeniul de acțiune al proiectului. Impactul se poate manifesta la nivelul efortului necesar, costului legat de resursele umane din cadrul proiectului, durata proiectului, echipamente necesare, disponibilitatea echipamentelor etc. Cu alte cuvinte, impactul se referă la cât de mult afectează apariția unui eveniment neprevăzut (risc) derularea proiectului. În funcție de impact, riscurile sunt împărțite în două categorii: cele care au un impact major și cele care au un impact mai mic. O altă clasificare din punctul de vedere al impactului împarte riscurile în riscuri cu impact mare, mic și redus.

**Probabilitatea** – se referă la șansele de apariție a unui risc. Riscurile au o probabilitate de apariție cuprinsă între 0 și 100%, astfel, în vederea evaluării unui risc probabilitatea are o importanță foarte mare. Orice eveniment riscant care are o probabilitate zero nu poate să apară și nu trebuie luat în considerare ca risc. Un eveniment riscant cu probabilitate 100% nu este un risc. Este ceva ce va apărea cu siguranță și care trebuie inclus în planificarea proiectului.

Corelate cele două elemente reprezintă punctul de plecare în elaborarea unei strategii de răspuns la risc. Astfel, dacă de exemplu ați identificat un risc cu impact mare dar cu probabilitate mică de apariție (de exemplu calamități naturale în zona de implementare a proiectului), cel mai adesea veți alege să îl acceptați și, eventual, să pregătiți o variantă de rezervă pentru locație.

Identificarea riscurilor se face în faza de concepere / planificare a unui proiect, existând chiar finanțatori care includ în cererea de finanțare care trebuie completată în vederea accesării fondurilor existente un item special dedicat identificării posibilelor riscuri și modalităților de răspuns la risc.

- **Modalități de identificare a riscurilor**

Există mai multe modalități de identificare a riscurilor:

**Brainstorming** – în cadrul unei sesiuni de brainstorming participă cât mai multe persoane care au legătură cu proiectul, acestora fiindu-le solicitat să numească riscurile la care se gândesc în legătură cu proiectul în care sunt implicați. Este etapa în care nu se fac niciun felde evaluări ale elementelor enumerate, în care nu se discută nimic, ci doar se listează de către moderator pe o cola de flipchart. Pe măsură ce participanții văd ideile listate se vor gândi la alte idei; fiecare idee nouă va stimula alta din partea altcuiva, fiind, în final înșirate multe idei legate de riscurile posibile.

**Tehnica Delphi** – este asemănătoare cu brainstorming-ul diferența fiind că participanții nu se cunosc, participanții la exercițiu fiind anonimi, ceea ce stimulează fluxul de idei. Procesul începe cu un chestionar prezentat de către moderator, chestionar care solicită ideile participanților cu privire la



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

riscurile legate de proiect. Răspunsurile participanților sunt clasificate și lămurite de către mediator. Lista clasificată și clarificată va circula printre participanți pentru comentarii sau adăugiri. Participanții își pot schimba părerea, dar trebuie să motiveze acest lucru. După câteva cicluri se obține consensul și se ajunge la o lista detaliată a posibilelor riscuri.

**Metoda bilețelor Crawford** – nu presupune un mediator la fel de puternic ca tehnicile prezentate anterior, avantajul major fiind acela că poate duce la un număr mare de idei într-un timp foarte scurt. Mediatorul va repeta aceeași întrebare de zece ori, fiecare participant trebuind să treacă pe bilețele diferite răspunsuri diferite de fiecare dată. De exemplu se repetă de zece ori întrebarea: „Care credeți că este cel mai mare risc pentru proiect?”, fiecare participant va avea la final zece răspunsuri diferite.

**Analogii** – metoda este foarte simplă, putându-se forma o analogie din lecțiile învățate și din planul de management al riscurilor din cadrul altor proiecte asemănătoare. Prin compararea a două sau mai multe proiecte, se pot observa caracteristici asemănătoare care vor face mai ușoară identificarea riscurilor în cadrul noului proiect.

**Revizuirea documentației** – acesta cuprinde revizuirea tuturor materialelor proiectului care au fost generate până în momentul analizei riscurilor. Include, de asemenea, revizuirea lecțiilor învățate și a planurilor de management al riscurilor din proiecte anterioare, obligațiilor contractuale, elementelor de referință pentru domeniul de acțiune, program și buget, disponibilității resurselor, planurilor pentru personal, furnizori, precum și a listelor de presupuneri.

**Discuții cu experți** – sunt solicitați experți sau persoane cu experiență în tipul de proiecte vizat sau în probleme deja întâlnite și rezolvate, discuțiile cu aceștia putând fi de mare ajutor pentru a evita rezolvarea aceluiași probleme din nou

Odată identificate riscurile, acestea trebuie **documentate**. Având în vedere faptul că managementul riscurilor se desfășoară pe toată perioada de viață a unui proiect, trebuie să existe o modalitate de organizare și documentare a riscurilor, pe parcursul înaintării proiectului putând fi adăugate informații suplimentare cu privire la evenimentele riscante identificate. În cadrul echipei de proiect poate exista chiar o persoană a cărei sarcină este exclusiv legată de managementul riscurilor sau această sarcină poate fi îndeplinită de un alt membru al echipei (de cele mai multe ori chiar managerul de proiect).

Având în vedere că este vorba despre evenimente neprevăzute acestea vor consuma resurse (timp, bani, etc.). Tocmai de aceea în momentul în care este conceput bugetul trebuie să se aloce sume de bani care



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

să acopere asemenea situații. În majoritatea bugetelor, finanțatorii au alocat un item special **cheltuielilor neprevăzute**, care includ tocmai asemenea evenimente.

## 6.8 Planul de comunicare

**Comunicarea.** Este esențială pe parcursul întregului proiect, de la începerea elaborării până la prezentarea rezultatelor finale, contribuind la motivarea echipei, înțelegerea clară a sarcinilor de lucru, vizibilitatea proiectului, a eforturilor și a rezultatelor sale atât la nivelul organizației, cât și în mediul extern acesteia.

### **Sugestii pentru comunicarea eficientă în cadrul proiectului:**

- mesaje scurte, clare, cu date reale și relevante;
- mesajul se transmite tuturor persoanelor interesate într-un fișier dedicat
- format standard al comunicărilor și documentelor oficiale cu elementele vizuale ale proiectului
- atenție la natura informațiilor

### Table plan de comunicare VIZIBILITATE proiect

ATL	Data	Lansare	Indicatori de impact/Locul evenimentului
		<ul style="list-style-type: none"> <li>• Conferința - scop proiect, W/shop</li> <li>Talk-show Tv local, Interviu</li> </ul>	
ATL	Data	Panotaj - promo proiect și sigle finanțator, solicitant, parteneri	
ATL	Data	Audio- local/ promo proiect – scop finanțator, solicitant, parteneri	
BTL	Data	Caiete program/ Leaflet/ Lobby comunitatea de domeniu	
BTL/ATL	Data	Presa locală – lobby proiect	
BTL	Data	Site : Status quo proiect- stiri bilingve, expo foto-voce on-line	

**ATL – above the line** ( linia imaginară de demarcație față de BTL- below the line)– termen utilizat în publicitatea promoțională și se referă la reclama platită; **BTL – below the line** termen utilizat în publicitatea promoțională și se referă la reclama de lobby, cea care nu este platită în mod direct





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## 6.9 Principii transversale si sustenabilitate

Principiile transversale trebuie luate în considerare în cadrul proiectelor: buna guvernare, dezvoltarea durabilă și egalitatea de gen

**A. Buna guvernare** - este caracterizată de șase principii fundamentale: este participativă și incluzivă, responsabilă, transparentă, receptivă, eficientă și eficientă, și respectă principiul statului de drept. Implicit în acest sens este o toleranță zero față de corupție, faptul că punctele de vedere ale minorităților sunt luate în considerare, precum și faptul că vocile părților celor mai vulnerabile din societate sunt ascultate în procesul decizional.

**B. Dezvoltarea durabilă** este definită ca "dezvoltarea care satisface nevoile prezentului, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a îndeplini nevoile lor." Astfel, dezvoltarea durabilă este un concept integrat care include întotdeauna o perspectivă pe termen lung și care implică toate acțiunile umane până la nivel local. Dezvoltarea durabilă trebuie privită integrat, din toate cele trei perspective: **de mediu, economică și socială.**

**C. Egalitatea de gen** este una dintre valorile fundamentale ale societății și presupune egalitatea de drepturi și șanse între femei și bărbați în toate sectoarele societății și economiei, cum ar fi reprezentare și participare, acces la resurse, drepturi, norme și valori. Proiectele finanțate în cadrul acestui Program trebuie să respecte prevederile legislației în vigoare cu privire la egalitatea de gen și de tratament egal între femei și bărbați în domeniul muncii, egalității de șanse și nediscriminare.

**IMPORTANT** - Elementele privind dezvoltarea durabilă, buna guvernare și egalitatea de gen trebuie să fie parte integrantă a proiectului de la finanțare. Proiectul poate fi respins în etapa de verificare a conformității administrative și a eligibilității pentru neincluderea acestor elemente. Simpla asumare a principiilor transversale **nu este suficientă**. În cadrul procesului de evaluare a proiectelor, la acordarea punctajului se va ține seama de **contribuția** proiectului la promovarea dezvoltării durabile, a bunei guvernări și a egalității de gen. Solicitanții vor detalia în cererea de finanțare modul în care proiectul contribuie la respectarea temelor orizontale și cum vor fi acestea abordate.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

**Sustenabilitate** : orice proiect trebuie sa prevada necesitatea de a fi continuat, abordat multidimensional (transferabilitate , voința politică și instituțională , identificare surse și cuantificarea resurse financiare)

## **7.DE LA IDEEA DE PROIECT LA CEREREA DE FINANTARE (completarea cererii de finanțare și a anexelor aferente)**

### **CERERE DE FINANȚARE – un model posibil**

#### **7.1 Dosarul de finanțare conform cu cerințele finanțatorului**

##### **SECȚIUNI**

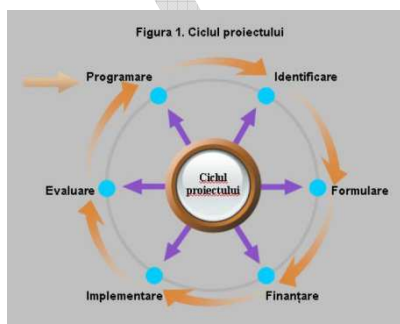
- **Titlul** – scurt, concis, de impact.
- **Informații privind solicitantul și partenerul**

Această secțiune este destinată descrierii solicitantului și a partenerilor în proiecte. Se solicită pentru fiecare datele de identificare și experiența în implementarea proiectelor (minimum 3 proiecte în ultimii 5 ani).

- **Date despre proiect**

Aceasta este secțiunea în care practic elaborați/descrieți proiectul. Toate datele sunt obligatorii și fac obiectul evaluării. Atenție la numărul de pagini indicat pentru fiecare parte componentă a proiectului.

Pentru definirea obiectivelor, scopului, rezultatelor, activităților și indicatorilor se recomandă utilizarea metodologiei „Managementul ciclului de proiect” (PCM – Project Cycle Management).





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- **Obiectiv general**

Obiective generale: creșterea veniturilor, îmbunătățirea standardului de viață, reducerea sărăciei, protecția resurselor naturale etc.

Obiectivele specifice derivă din scop și sunt formulări scurte, o singură propoziție, care reprezintă baza rezultatelor pe care proiectul le va avea în final. Pentru îndeplinirea fiecărui obiectiv trebuie implementate activități conexe. Cu cât avem mai puține obiective cu atât arborele activităților va fi mai puțin complex.

Atenție când se enunță obiectivele pentru a nu se confunda cu metodele. Acestea din urmă descriu cum se îndeplinesc obiectivele. Obiectivele reprezintă un sfârșit, în timp ce metodele reprezintă un drum.

O altă metodă de a verifica dacă ceea ce se enunță este un obiectiv sau nu este folosirea inițialelor care, una lângă alta, compun în limba engleză cuvântul SMART

- **Scop**

Scopul proiectului reprezintă punctul în care se dorește a fi adusă, la finalul proiectului, situația descrisă de problema\nevoia identificată. Scopul trebuie să fie clar și concis, de așa natură încât să poată fi enunțat într-o singură propoziție. Scopul nu trebuie să menționeze date specifice sau activități. El nu trebuie schimbat pe parcursul derulării proiectului, întrucât acest fapt ar determina schimbări drastice ale proiectului în ansamblu.

- **Justificarea necesității implementării proiectului**

Aduceți argumente solide în favoarea necesității implementării unui astfel de proiect. Susțineți argumentele cu date statistice oficiale, documente de specialitate din domeniu, experiența

Se explica modul în care contribuie proiectul la realizarea strategiilor Guvernului în domeniu.

Se includ detalii privind:

-modul în care proiectul se încadrează în strategia instituției, în strategiile locale, regionale sau naționale;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

-modalitățile în care contribuie la realizarea obiectivului finanțarea programului în care se încadrează proiectul  
-modul în care interacționează cu alte programe sau modul în care prezentul proiect continuă sau va fi continuat de alte proiecte

- **Relevanță**

Explicați modul în care contribuie proiectul la realizarea strategiilor Guvernului în domeniu. Includeți detalii privind:

- modul în care proiectul se încadrează în strategia instituției, în strategiile locale, regionale sau naționale;
- modalitățile în care contribuie la realizarea obiectivului domeniului major de intervenție al programului finanțator în care se încadrează.
- modul în care interacționează cu alte programe sau modul în care prezentul proiect continuă sau va fi continuat de alte proiecte

Se descriu grupul/entitățile care sunt vizate direct sau indirect de implementarea și rezultatele proiectului, implicarea acestora în elaborarea/implementarea proiectului, și unde este posibil, exprimați numeric.

- **Grup țintă**

Descrieți grupul/entitățile care sunt vizate direct sau indirect de implementarea și rezultatele proiectului, implicarea acestora în elaborarea/implementarea proiectului, și unde este posibil, exprimați numeric.

- **Activități și graficul de implementare**

Se descriu , în ordine cronologică, activitățile, care au avut loc până la momentul depunerii cererii de finanțare (dacă este cazul) precum și cele previzionate a se realiza în vederea implementării proiectului.

- Activitățile reprezintă acțiunile ( și mijloacele) specifice care trebuie întreprinse pentru a produce rezultate. Ele rezumă ce se va face efectiv în proiect.

- **Rezultate**



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Rezultatele - sunt “ produse ” obținute ca urmare a desfășurării activităților, a căror combinație va conduce la realizarea scopului proiectului.

#### • **Indicatori**

Indicatorii permit verificarea și măsurarea gradului în care proiectul a fost realizat sau și-a atins scopul.

Exemple de indicatori ( ex. proiecte sociale ) :

- Număr de persoane instruite ( sau % /din);
- Număr de persoane angajate ( sau % din)
- Număr de noi locuri de muncă identificate;
- Rata șomajului;
- Rata ocupării; etc.

Indicatori de „output” - măsoară rezultatele proiectului

Indicatori de „result” - măsoară îndeplinirea scopului proiectului

#### • **Riscuri**

Se identifica riscurile care ar putea afecta îndeplinirea rezultatelor proiectului și prezentați măsurile de prevenire și/sau gestionare a lor.

Clasificarea generală a riscurilor ce intervin în proiectele cu finanțare externă

Riscuri din cauza ideilor de pornire eronate:

- Obiectivele proiectului nu se armonizează cu cele ale programului pentru care se realizează cererea de finanțare.
- Grupurile țintă descrise drept beneficiare finale ale proiectului nu se regasesc printre cele formulate în mod expres ca fiind eligibile în programul de finanțare UE sau internațional.
- Programul care se dorește a fi dezvoltat în cadrul proiectului nu corespunde standardelor internaționale în vigoare
- Activitățile prevazute în cadrul proiectului se întind pe o perioadă de timp mai mare decât cea prevazută în mod expres de finanțator pentru tipul respectiv de proiecte



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Pentru cel de-al doilea aspect semnalat, referitor la riscul asupra prognozei financiare, din multitudinea de motive ce ar putea conduce la respingerea cererii de finanțare, am putea menționa:

- Construcția eronată a unui buget ( prea mare sau prea mic) față de plafonul maxim admis de catre instituția finanțatoare
- Distribuția neechilibrată a fondurilor alocate în cadrul capitolelor bugetare, ceea ce ar putea conduce la compromiterea întregului buget.
- Prognoza financiară defectuoasă asupra proiectului (estimări subevaluate asupra activităților ce urmează a se desfășura în cadrul proiectului), ce conduc chiar în situația aprobării proiectului, la imposibilitatea derulării sale datorită resurselor insuficiente.
- Proiectul aduce beneficii pe termen lung care sunt însă greu de prevăzut sau evaluat, generând astfel o imagine incertă asupra finalității sale. A treia categorie de riscuri majore asumate la nivel general de către managerul de proiect, în ceea ce privește colectivul proiectului, printre motivele frecvent întâlnite putem evidenția:
  - Imposibilitatea realizării activităților prevăzute în proiect pentru fiecare dintre parteneri, datorită insuficienței calificării acestuia (daca implicarea este la nivel individual) sau a instituției partenere în executarea obiectivelor prevăzute (daca implicarea este la nivel colectiv)
  - Nerespectarea atribuțiilor stabilite de către managerul de proiect pentru fiecare din instituțiile partenere în cadrul Consorțiului.
  - Colectivul de implementare prezintă un înalt grad de neomogenitate, generând situații conflictuale frecvente, fiind în general greu de gestionat.

A patra categorie de riscuri, se referă la implementarea defectuoasă a programului la beneficiar, ca principale motive “generatoare de probleme” în cadrul proiectului, ar putea fi:

- Nerespectarea condițiilor de ordin tehnic asupra achiziției de servicii, materiale sau echipamente (acolo unde este cazul în cadrul unui proiect de finanțare), în general acreditarea ideii “nu asta am dorit să cumpăr eu”
- Introducerea noului program în activitatea zilnică ar impune costuri enorme, sau ar conduce către reorganizarea masivă a sectorului respectiv, provocând dezechilibrarea economică a instituției





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Calitatea produselor finale, obținute cu sprijinul tehnologiei/serviciilor achizitionate nu este aceeași cu cea prognozată în cadrul proiectului.

Ultimul factor de risc este cel al managementului defectuos în cadrul proiectului, care în condițiile aprobării acestuia poate constitui chiar unul dintre cei mai importanți și în același timp periculoși factori de risc. Principale motive întâlnite în derularea proiectelor în cadrul acestui capitol ar fi legate de:

- Managerul de proiect nu are competențe profesionale suficiente pentru a gestiona în optime condiții întreaga desfășurare a etapelor proiectului.
- Managerul de proiect nu respectă întru totul obiectivele proiectului sau activitățile preconizate în cererea de finanțare
- Managerul de proiect este incapabil să gestioneze în mod eficient situațiile conflictuale în cadrul

Consortiului de parteneri sau a situațiilor de criză survenite în cadrul derulării proiectului.

- Managerul de proiect își asumă unele riscuri inacceptabile în derularea proiectului ce pot conduce la falimentarea acestuia sau a companiei pe care o conduce.

- **Sustenabilitate**

Se precizează modul în care rezultatele proiectului vor fi utilizate/menținute după finalizarea implementării proiectului. În cazul în care proiectul este doar o etapă în rezolvarea problemei identificate și va fi continuat de un alt proiect, precizați acest lucru.

- **Informare și publicitate**

Asigurarea unei vizibilități potrivite și o promovare adecvată a proiectului, incluzând obiectivele, rezultatele obținute, în conformitate cu instrucțiunile cuprinse în Manualul de identitate vizuală pentru instrumentele structurale 2007-2013 în România (obiectivul convergență). Pentru a fi îndeplinite cerințele de informare și publicitate, veți putea beneficia de sprijinul Unității de Comunicare din cadrul AM (de exemplu, în vederea elaborării diferitelor materiale).

În timpul implementării proiectului se transmit Autorității de management, spre aprobare, modelele de bannere, afișe, etichete sau orice alte elemente de identitate vizuală, înainte ca acestea să fie utilizate în cadrul proiectului. AM va verifica acuratețea informațiilor legate de UE



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

(finanțare, politici etc.) și respectarea regulilor cu privire la identitatea vizuală. Materialul va putea fi tipărit doar dacă primește acceptul de la AM.

Proiectul propus trebuie să conțină cel puțin următoarele măsuri de publicitate, reflectate în buget:

- comunicat de presă într-un ziar regional și/sau local privind începerea proiectului și comunicat de presă la închiderea proiectului cu menționarea rezultatelor obținute;
- bannere sau afișe la locul de desfășurare a proiectului;
- includerea pe materialele-suport pentru activitățile de training, inclusiv a certificatelor de orice tip, a elementelor obligatorii de identitate vizuală;
- etichete pentru mijloacele fixe și obiectele de inventar achiziționate în timpul desfășurării proiectului;
- cel puțin un eveniment de promovare a proiectului.

#### • **Management**

În această secțiune se prezintă

- a). locul de desfășurare a activităților de management a proiectului: țara, regiunea, județul, localitatea.
- b). persoanele implicate în implementarea proiectului prin prisma rolurilor (atribuțiilor) pe care le vor avea. Pentru persoanele deja angajate anexați CV-uri. Pentru persoanele care urmează a fi angajate, prezentați pe scurt atribuțiile pe care le vor îndeplini și cerințele minime privind pregătirea profesională și experiența. Totodată, în cazul în care intenționați contractarea managementului precizați activitățile și cerințele minime pentru organizația care va presta acest serviciu. Sunt programe de finanțare care solicita și fișe de post pentru echipa de proiect.
- c) Resursele materiale deținute și cele care urmează a fi achiziționate pentru implementarea și managementul proiectului.
- d). Metodologia de implementare a proiectului, inclusiv sistemele de monitorizare și evaluare. La acest punct trebuie se descrie narativ CUM se implementează proiectul, cum se monitorizează/evaluează.

#### **EXEMPLU**

Echipa de control verifică următoarele aspecte:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- îndeplinirea condițiilor privind capacitatea dumneavoastră (a echipei de management a proiectului) de a implementa acțiunile prevăzute în proiect;
- legalitatea, regularitatea și realitatea operațiunilor financiare desfășurate până la acel moment;
- înregistrarea corectă în contabilitate a tuturor operațiunilor aferente proiectului;
- modalitatea de atribuire a contractelor de achiziții în sensul respectării prevederilor legale în materie de achiziții publice;
- îndeplinirea obligațiilor privind asigurarea vizibilității și publicității proiectului;
- stadiul tehnic de realizare a activităților proiectului în conformitate cu obligațiile asumate prin contractul de finanțare / ordinul de finanțare.

În concluzie dacă echipade audit monitorizează aspectele de mai sus, si solicitantul ar trebui să propuna în proiect măcar pe acestea

- **Parteneri**

Modalitatea de implicare a partenerilor în activitățile proiectului (elaborare proiect, implementare, financiar etc.)

- **Taxa pe valoarea adăugată**

Se precizeaza daca solicitantul este sau nu plătitor de TVA.

## CONCORDANȚA CU POLITICILE UE ȘI LEGISLAȚIA NAȚIONALĂ

- **Dezvoltarea durabilă**

Cum va contribui proiectul la dezvoltarea durabilă.

Dezvoltarea durabilă este un concept foarte complex, care a pornit de la preocuparea față de mediu, ideea fiind îmbogățită în timp cu o dimensiune economică și una socială.

Deși inițial dezvoltarea durabilă s-a vrut a fi o soluție la criza ecologică determinată de intensa exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului și caută în primul rând prezervarea calității mediului înconjurător, în prezent conceptul s-a extins asupra calității vieții în complexitatea sa, atât sub aspect economic cât și social. Conceptul de dezvoltare durabilă desemnează astfel totalitatea formelor și metodelor de dezvoltare socio-economică, nu numai pe termen scurt sau mediu, ci și pe termen lung, al cărui fundament îl reprezintă în primul rând asigurarea unui echilibru între aceste sisteme socio-economice și elementele capitalului natural.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## Principii și obiective

Dezvoltarea durabilă se derulează pe fondul unor principii majore ce o caracterizează:

- preocuparea pentru echitate și corectitudine între țări și între generații;
- viziunea de lungă durată asupra procesului dezvoltării;
- gândirea sistemică, interconexiunea între economie, societate și mediu.

În acest scop, sunt identificate patru obiective-cheie:

- Protecția mediului prin măsuri care să permită disocierea creșterii economice de impactul negativ asupra mediului;
- Echitatea și coeziunea socială prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale, egalității de șanse și prin combaterea discriminării de orice fel;
- Prosperitatea economică prin promovarea cunoașterii, inovării, competitivității pentru asigurarea unor standarde de viață ridicate și a unor locuri de muncă abundente și bine plătite;
- Îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății și a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume.

Exemple de abordări ale conceptului dezvoltării durabile: utilizarea rațională a resurselor, alegerea unei logistici adecvate, inserarea unui mesaj special pe materialele de curs și/sau în corespondența electronică care să atragă atenția asupra problemelor de mediu și să îndemne la protecția acestuia, logo-uri/sloganuri pe materialele furnizate, etc.

## Măsuri minime privind dezvoltarea durabilă

Totodată în elaborarea cererilor de finanțare trebuie să abordați conceptul dezvoltării durabile în cadrul activităților proiectului, urmărind atât conștientizarea importanței acestui concept cât și instruirea în domeniul problemelor de mediu. Astfel, trebuie să includeți în activitățile proiectului, în funcție de specificul acestora cel puțin una din următoarele modalități de promovare a dezvoltării durabile:

- un modul
- un curs
- un seminar
- o secțiune în cadrul unui modul, sau
- o conferință



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- **Egalitatea de șanse**

Modul în care principiul privind egalitatea de șanse a fost integrat în elaborarea și implementarea proiectului, fie în activitățile, fie în managementul proiectului, menționând orice componentă specifică care arată acest lucru. Solicitantul trebuie să respecte prevederile legislației în vigoare cu privire la egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați în domeniul muncii și nediscriminare , iar în implementarea proiectului să luăți în considerare toate politicile și practicile prin care să nu se realizeze nicio deosebire, excludere, restricție sau preferință, indiferent de: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Măsuri minime privind egalitatea de șanse

Cererile de finanța trebuie să abordeze, în funcție de specificul activităților, cel puțin una din următoarele modalități de promovare a egalității de șanse:

- un modul
- un curs
- un seminar
- o secțiune în cadrul unui modul, sau
- o conferință

care să urmărească conștientizarea importanței și promovarea conceptului de egalitate de șanse.

- **Achiziții publice**

În această secțiune trebuie se previzioneaza achizițiile publice care se vor face în proiect

Obiectul contractului / Acordului-cadru pentru realizarea proiectului	Valoarea estimată (Lei)*	Procedura aplicată	Data estimată pentru începerea procedurii	Data estimată pentru finalizarea procedurii



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Achizițiile publice reprezintă suma tuturor proceselor de planificare, stabilire a priorităților, organizare, publicitate și de proceduri, în vederea realizării de cumpărări de către organizațiile care sunt finanțate total sau parțial de bugete publice (europene, naționale centrale sau locale, donori internaționali).

În România achizițiile publice sunt reglementate Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii cu modificările și completările ulterioare.

Autoritatea contractantă (cel care cumpără) are obligația de a atribui contractul de achiziție publică prin aplicarea uneia dintre următoarele proceduri:

- a. cumpărare directă
- b. cerere de ofertă
- c. licitație publică deschisă (cu sau fără preselecție)
- d. licitație publică restransă
- e. dialog competitiv
- f. negocierea (cu sau fără publicare prealabilă a anunțului de participare)

Produsele, serviciile și lucrările care fac obiectul contractelor de achiziție publică se pun în corespondență cu sistemul de grupare și codificare utilizat în Vocabularul comun al achizițiilor publice (CPV).

#### PACHETUL DE FINANȚARE A PROIECTULUI

Este un formular, de regulă Microsoft Excel cu mai multe pagini, în care se elaborează bugetul proiectului și alte detalii financiare.

#### ANEXE ȘI DECLARAȚII

Cuprinde toate anexele și declarațiile care au legătură cu eligibilitatea și conformitatea.

Un instrument foarte util pentru solicitanți este Check-listul din Cererea de Finanțare. Parcurgerea lui și asigurarea că am depus/explicat/descriș toate elementele ne va garanta că proiectul va trece de prima etapă a evaluării cea de verificare a conformității și eligibilității.

#### Exemplu de Check-list

- **Conformitate administrativă**

Criteria	Da	Nu	Explicații
0	1	2	3





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

criterii	Da	Nu	Explicații
0	1	2	3
Cererea de finanțare este tehnoredactată în limba română și în formatul cerut?			Formatul cerut se regăsește în anexa nr. 3 din Ghidul solicitantului. Verificați dacă cererea de finanțare este în formatul din Ghidul solicitantului și dacă este completată în limba română. Nu se acceptă cereri de finanțare completate de mână.
Sunt completate toate câmpurile din cererea de finanțare?			Verificați fiecare secțiune și fiecare câmp al cererii de finanțare. La fiecare din ele solicitantul trebuie să fi completat câmpul aferent, chiar și cu sintagma „nu este cazul/nu se aplică”. Nu se acceptă doar „-”.
Cererea de finanțare este semnată și ștampilată de către reprezentantul legal?			Verificați dacă persoana care a semnat cererea de finanțare este aceeași cu persoana numită la cap. 1.3. – Reprezentantul legal. Verificați existența actului administrativ de desemnare/ delegare atașat cererii de finanțare, dacă aceasta nu a fost semnată și ștampilată de către reprezentantul legal.
Cererea de finanțare este depusă în două exemplare (original și copie)?			Verificați existența cererii în original și a copiei sale.
Exemplarul prezentat în copie are înscris pe fiecare pagina „conform cu originalul” și ștampila instituției?			Verificați pe fiecare pagina existența înscrisului „conform cu originalul” și a ștampilei.
Cererea de finanțare este însoțită de forma electronică (CD)?			Verificați existența documentelor în format electronic: cererea de finanțare în format Word, pachetul financiar în format Excel, anexele de la pct. 5.1 și documentele justificative de la pct. 5.2 scanate.
Detalierea costurilor pe fiecare categorie de cheltuieli și pe activități și pachetul financiar sunt prezentate în LEI?			Verificați existența bugetului, pe categorii de cheltuieli și pe activități. Verificați moneda în care sunt exprimate cheltuielile, atât la cap 4, cât și în documentul solicitat la pct. 5.2.3 din cererea de finanțare.
Acordul de parteneriat este anexat cererii de finanțare (dacă proiectul se realizează în parteneriat)?			Verificați dacă cererea de finanțare are atașat un acord de parteneriat, în original. Verificați ca acordul să fie semnat de toți partenerii specificați la pct. 1.6. din cererea de finanțare. Totodată, verificați ca documentul să fi fost semnat și ștampilat de reprezentanții legali ai partenerilor.
Sunt prezentate CV-urile echipei de management, dacă este cazul?			Verificați dacă cererea de finanțare are CV-urile persoanelor amintite la pct. 2.11 (b), în formatul solicitat.
Există declarația solicitantului privind asigurarea resurselor financiare necesare implementării proiectului?			Verificați acest criteriu numai pentru solicitanți ai administrației publice centrale și pentru ONG-uri universități etc.. Verificați dacă există declarația, dacă e semnată și datată de către reprezentantul legal.
Există documentele justificative solicitate, în funcție de tipul solicitantului sau a partenerului (dacă proiectul se implementează în parteneriat )?			Verificați existența documentelor justificative prezentate la pct. 5.2, în funcție de tipul solicitanților sau a partenerilor (dacă proiectul se realizează în parteneriat), verificați existența lor în forma solicitată, durata de valabilitate a lor, existența tuturor ștampilelor și semnăturilor necesare.
Există declarațiile solicitate partenerului (dacă proiectul se realizează în parteneriat)?			Verificați, pentru proiectele implementate în parteneriat, existența declarațiilor solicitate, existența tuturor ștampilelor și semnăturilor



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Criteria	Da	Nu	Explicații
0	1	2	3
			necesare.

## Eligibilitate

Criteria	Da	Nu	Explicații
0	1	2	3
<i>A. Eligibilitatea solicitantului și a partenerilor</i>			
Solicitantul face parte din categoria de beneficiari menționată în Ghidul solicitantului*			Verificați dacă solicitantul se află în vreuna din categoriile de beneficiari eligibili enumerate în ghidul solicitantului la capitolul 2.2.1
Solicitantul și partenerii săi (dacă este cazul) îndeplinesc condițiile stabilite în Ghidul solicitantului*			Verificați dacă solicitantul îndeplinește condițiile stabilite în cap 2.2.1 (ex. sediul în România) din Ghidul solicitantului. Totodată, verificați dacă partenerul se află în vreuna din categoriile de parteneri eligibili și dacă îndeplinește condițiile stabilite în cap. 2.2.2
Sumele prevăzute în declarația solicitantului privind asigurarea resurselor financiare necesare implementării proiectului sau în Hotărârea CL/CJ etc. sunt cel puțin egale cu sumele declarate în cererea de finanțare, pct. 4.3, „Contribuția solicitantului” (III.2).			Verificați ca sumele prevăzute în declarație/hotărârea CL/CJ etc. să fie mai mari sau cel puțin egale cu suma prevăzută la pct. 4.3 „Contribuția solicitantului” (III.2).
Solicitantul nu se află în una din situațiile incompatibile cu acordarea finanțării din fonduri publice.			Verificați dacă solicitantul a declarat pe proprie răspundere că nu se află în una din situațiile incompatibile cu acordarea finanțării din fonduri publice și dacă declarația este în formatul solicitat (cap. 5.4.2 din cererea de finanțare).
<i>B. Eligibilitatea proiectului</i>			
Proiectul se încadrează în operațiunile prevăzute în Ghidul solicitantului.*			Verificați încadrarea corectă a proiectului în operațiunea pentru care este deschisă cererea de proiecte.
Activitățile cuprinse în proiect corespund cel puțin unei activități eligibile prezentate în Ghidul solicitantului.*			Verificați ca activitățile cuprinse în proiect să corespundă cel puțin unei activități eligibile prezentate în Ghidul solicitantului.
Grupul țintă este cel vizat de prezenta cerere de proiecte, conform Ghidului solicitantului.*			Verificați că grupul țintă căruia i se adresează proiectul este cel vizat de cererea de proiecte, conform ghidului solicitantului.
Valoarea proiectului și contribuția financiară solicitată se încadrează în limitele stabilite în Ghidul solicitantului.			Verificați valoarea totală a proiectului și valoarea asistenței financiare solicitată (pct. 4.3 din cererea de finanțare) și încadrarea lor în limitele stabilite în Ghidul solicitantului, cap 2.2.6. Efectuați calculele necesare.
Durata proiectului se încadrează în termenele specificate în Ghidul solicitantului.*			Verificați durata de implementare a proiectului (pct. 2.5 din cererea de finanțare) și încadrarea ei în limitele stabilite în Ghidul solicitantului, cap 2.2.5.
Proiectul cuprinde măsurile minime privitoare la publicitate, conform Ghidului solicitantului.*			Verificați dacă solicitantul a prevăzut măsurile minime de publicitate cerute în Ghidul solicitantului și dacă acestea sunt cuprinse în buget. Verificați secțiunea 2.10 din cererea de finanțare.
Proiectul cuprinde măsurile minime privitoare la dezvoltarea durabilă, conform Ghidului solicitantului.*			Verificați dacă proiectul cuprinde măsurile minime privitoare la dezvoltarea durabilă, cerute în Ghidul solicitantului (pct. 2.2.4), secțiunea 3.1 din cererea de finanțare și dacă acestea sunt cuprinse în buget (unde este cazul).
Proiectul cuprinde măsurile minime privitoare la egalitatea de șanse, conform Ghidului solicitantului.*			Verificați dacă proiectul cuprinde măsurile minime privitoare la egalitatea de șanse, cerute în Ghidul solicitantului (pct 2.2.4), secțiunea 3.2 din cererea de finanțare și dacă acestea sunt cuprinse în buget (unde este cazul).



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Criteria	Da	Nu	Explicații
0	1	2	3
Proiectul sau activități din proiectul pentru care se solicită finanțare nu au mai beneficiat de finanțare din fonduri publice, inclusiv din fonduri UE, în ultimii 5 ani.*			Marcați cu DA sau NU în funcție de declarația solicitantului de la punctul 5.4.1 din cererea de finanțare.
Proiectul respectă legislația națională și comunitară.			Verificați dacă solicitantul a declarat pe proprie răspundere că proiectul care face obiectul cererii de finanțare respectă legislația națională și comunitară (cap. 5.4.1 din cererea de finanțare).

\* Dacă răspunsul pentru acest criteriu este negativ („Nu”) cererea de finanțare este considerată respinsă fără a se mai solicita documente și informații suplimentare!

După ce avem Cererea de Finanțare completată 100%, avem toate anexele și declarațiile și am parcurs check-listul, ne asigurăm că forma de prezentare este conform instrucțiunilor (tehoredactare, îndosariere, numerotare, stampilare, semnare), și avem copiile pregătite atât printat cât și în format electronic. În momentul în care avem pachetul cererii de finanțare pregătit îl depunem în termenul anunțat la adresa menționată în ghid fie prin poștă, fie prin delegat.

## **7.2 Asigurarea logicii intervenției pentru întregul proiect prin corelarea secțiunilor din cererea de finanțare**

### **Matricea cadru logic**

Este unul din instrumentele de baza aplicate in elaborarea unui proiect. Elaborarea și citirea Matricei Cadrul Logic este un exercitiu util și foarte important pentru scrierea unui proiect. Matricea este o reprezentarea tabelara a rezultatelor analizei problemelor intr-un anumit domeniu pentru un proiect concret formata din 16 cadrane, impartite pe **patru coloane**:



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Descrierea proiectului	Indicatori	Surse de Verificare	Ipoteze
Obiective Generale			
Scopul Proiectului			
Rezultate			
Activitati	Mijloace	Cost	
			Pre-condiții

Descrierea proiectului, Indicatorii de verificare, Sursele de Verificare, Ipotezele, Obiectiv general, Scopul proiectului, Rezultatele, Activitățile

În fiecare din cadranele Matricei Cadrul Logic se înserează un anumit tip de informație astfel încât din aceasta să reiasă, într-o manieră sistematică și logică legătura dintre situația problema și obiectivele, rezultatele, activitățile, mijloacele și costurile proiectului. Aceasta abordare reflectă relațiile „cauza-efect” și „mijloace-scop” ale proiectului, identificând totodată modul în care se verifică realizarea acestora și situațiile care pot să influențeze succesul sau insuccesul proiectului.

**Prima coloană** a Matricei Cadrul Logic este numită “Descrierea proiectului” sau “Logica intervenției” și cuprinde de jos în sus:

- **Activitățile** se implementează cu ajutorul mijloacelor materiale, umane și financiare;
- Urmare a desfășurării integrale a Activităților, se obțin **Rezultatele**
- Rezultatele îndeplinite conduc la îndeplinirea **Scopului**
- Scopul îndeplinit al proiectului contribuie la îndeplinirea (parțială a Obiectivelor **Generale**

**În coloana a doua** se includ indicatorii de verificare.

- Obiectivele Generale ale proiectului
- Scopul Proiectului
- Rezultatele proiectului

**În coloana a treia** se indică Sursele de verificare pentru indicatorii stabiliți în coloana a doua. Sursele de verificare indică unde și sub ce formă pot fi găsite informațiile despre îndeplinirea Obiectivelor generale, Scopului și Rezultatelor proiectului. De exemplu: rapoarte statistice, articole mass-media,



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

rapoarte ale proiectului etc. „Activitati” nu se stabilesc surse de verificare dar se indica costurile și sursele de finanțare ale activitatilor conform bugetului proiectului.

**In coloana a patra** sunt prezentate **Ipotezele** și **Preconditiile** proiectului. De unde reies ele și cum sunt identificate ? Ipotezele se stabilesc pentru scopul proiectului, rezultate și activitati. **Preconditiile** desfășurării proiectului. Preconditiile reprezintă acele condiții inițiale care trebuie să fie deja îndeplinite înainte ca proiectul să înceapă și fără de care implementarea activitatilor proiectului nu este posibilă. Identificarea **precondițiilor** se poate face răspunzând la întrebarea „*Ce condiții trebuie să existe, astfel ca proiectul să poată începe?*”.

În Matricea Cadrul Logic se evidențiază două tipuri de legături logice:

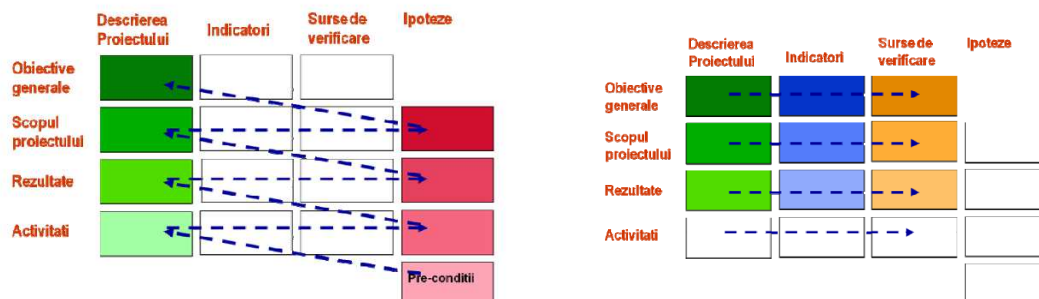
**Logica verticală** - evidențiază ceea ce urmează să se realizeze prin proiect, clarifică relațiile cauză-efect și scoate în evidență ipotezele în calitate de aspecte exterioare proiectului care nu pot fi controlate de echipa de implementare. **Logica verticală** din Matricea Cadrul Logic se citește în zigzag de la sfârșit (Precondiții) spre început (Obiectivele generale) în felul următor:

- dacă Precondițiile sunt îndeplinite, Activitățile pot începe;
- dacă Activitățile au fost desfășurate integral și dacă Ipotezele de la acest nivel (al activităților) sunt îndeplinite, Rezultatele propuse sunt obținute;
- dacă Rezultatele propuse prin proiect au fost obținute integral și dacă Ipotezele de la acest nivel (al Rezultatelor) sunt îndeplinite, Scopul proiectului este îndeplinit;
- dacă Scopul proiectului a fost îndeplinit și Ipotezele de la acest nivel (al Scopului) sunt îndeplinite, proiectul a contribuit la îndeplinirea parțială a Obiectivelor generale propuse în proiect.

**Logica orizontală** - urmărește măsurarea efectelor proiectului și a resurselor utilizate în perioada de implementare, prin precizarea indicatorilor de verificare a obiectivelor, scopului și rezultatelor și a surselor care permit identificarea acestor indicatori. **Logica orizontală** se citește pe liniile Matricei Cadrul Logic și vizează răspunsurile la întrebările:

- Care sunt indicatorii de verificare care vor măsura atingerea Obiectivelor generale, Scopului proiectului și a Rezultatelor lui?
- De unde și sub ce formă voi prelua acești indicatori?
- Care sunt mijloacele tehnice și umane alocate pentru realizarea activităților proiectului?
- Care sunt costurile de implementare a activităților proiectului și care sunt sursele de finanțare?

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013



### 7.3 Metoda autoevaluării proiectelor - succesul predefinit

Evaluarea se concentrează asupra 4 aspecte principale:

- resurse investite;
- activități desfășurate;
- rezultate obținute;
- beneficii realizate.

În funcție de momentul în care intervine, evaluarea poate fi:

1. Evaluarea în momentul propunerii unui proiect – după finalizarea conceperii proiectului, în vederea aprobării finanțării și implementării ulterioare

**(evaluarea ex-ante).**

Evaluarea efectelor proiectelor, a rezultatelor **(evaluarea ex-post).**

Logica de analiză a matricii – analiza matricii porneste de la preconditii și presupune formularea următoarelor întrebări:

1. Dacă aceste preconditii sunt îndeplinite pot fi realizate în condițiile proiectate activitățile proiectului?
2. Dacă activitățile proiectului se realizează conform metodologiei proiectate, în limita costurilor proiectate și asumțiile estimate sunt reale se ating rezultatele proiectului?
3. Dacă rezultatele proiectului – obținute de calitatea, în cantitatea și în intervalul de timp proiectat, verificabile, sunt obținute în condițiile în care asumțiile estimate sunt reale se atinge scopul proiectului?
4. Dacă scopul proiectului – realizat de calitatea, în cantitatea și în intervalul de timp proiectat, verificabil, este atins în condițiile în care asumțiile estimate sunt reale proiectul contribuie la obiectivele generale identificate?





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **8. SELECTIA PROIECTELOR**

### **8.1.Principalele criterii de evaluare tehnică și financiară**

Evaluarea tehnică și financiară a cererilor de finanțare se realizează pe baza criteriilor de evaluare și selecție aprobate de organismul care gestionează programul/programele.

Fiecare cerere de finanțare care îndeplinește criteriile administrative și de eligibilitate va fi evaluat de către doi sau chiar trei evaluatori independenți. Experții vor evalua proiectul separat și independent, în conformitate cu criteriile de evaluare tehnică . Pentru a se stabili scorul final, va fi utilizată media punctajelor acordate de către experți. În cazul în care diferența dintre punctajele acordate de către experți este prea mare , un al doilea expert va fi numit pentru a evalua cererea. În principiu, punctajul final va fi media dintre cele mai apropiate două punctaje

#### **Evaluare tehnică:**

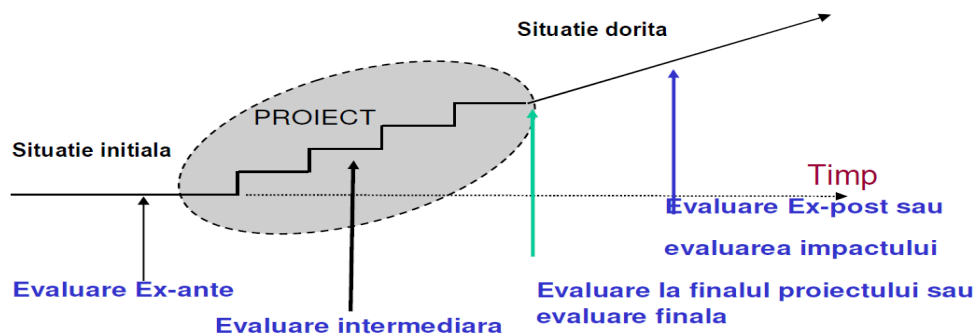
- aspecte pur tehnice :
  - planuri,
  - SF,
  - avize urbanistice,
  - plan de situatie, etc.
- aspecte tehnice de redactare si respectarea cerintelor din Ghidul programului pus la dispozitia solicitantului
  - **relevanta** - Proiectul se ocupă de problemele reale ale beneficiarilor vizati contribuie semnificativ la obiectivele de dezvoltare pe termen lung
  - **eficientă** - Rezultatele sunt realizate la un cost rezonabil
  - **eficacitate** - Contributia rezultatelor la realizarea scopului proiectului\
  - **impact** - Efectul proiectului asupra obiectivelor sale mai largi (generale)
  - **durabilitate(sustenabilitate)** - Posibilitatea ca beneficiile produse de proiect să continue după încetarea finanțării.

#### **Evaluarea financiară**

Analiza deciziei apelează la metode matematice complexe care sunt aplicate la structura/ *template* formularului de buget și la cheltuieli previzionate pe structura proiectului.

Procesul de evaluare și selecție a proiectului se derulează uneori și în 3 etape:

1. Verificarea conformității administrative și a eligibilității cererii de finanțare
2. Evaluarea tehnică și financiară a proiectului (selecția proiectelor)
3. Procedura de selecție a proiectelor de către Comitetul de Selecție.



### Principii majore de evaluare:

- Imparțialitatea și independența procesului de evaluare de procesul privind elaborarea politicilor, furnizarea asistenței și managementul acestora (separarea între evaluare și responsabilitate a proiectului/ programului/ politicii) ;
- Credibilitatea depinzând de expertiza și independența evaluatorilor și transparența unui proces deschis, disponibilitate mare de acces la rezultate, distincție între rezultatele evaluării și recomandări.
- Participarea factorilor interesați (donator, recipient...) expertiza grupurilor afectate ar trebui să formeze o parte integrantă a evaluării.

**Tipuri de evaluare** (evaluările proiectelor pot avea loc la următoarele termene) :

- când proiectul este elaborat, dar nu a fost finanțat încă (ex-ante evaluation);
- când proiectul este încă în derulare: evaluările intermediare sunt efectuate de obicei la mijlocul proiectului (mid-term evaluation), pentru a verifica progresul și a propune alternative pentru perioada rămasă de implementare;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- la sfârșitul proiectului („final or end-of-project evaluation”), pentru a verifica resursele folosite, rezultatele și progresul făcut în atingerea obiectivelor. Scopul este acela de a genera învățăminte care pot fi folosite în proiecte viitoare;
- la un număr de ani după terminare (ex-post evaluation) adesea concentrându-se asupra impactului.

Evaluarea tehnică și financiară a proiectelor depuse se realizează conform unei grile de evaluare.

#### EXEMPLU GRILA (SEE PA16/RO12)

I. CONFORMITATEA ADMINISTRATIVĂ	DA	NU
<b>DOSARUL ȘI CEREREA DE FINANȚARE</b>		
Dosarul de finanțare a fost depus într-un colet inscripționat cu datele solicitate, înainte de data limită de depunere		
Dosarul de finanțare conține scrisoare de înaintare și OPIS-ul dosarului		
Dosarul cererii de finanțare a fost depus în 2 exemplare: 1 original + 1 copie conformă cu originalul + o copie electronică (CD/DVD/stick USB)		
Dosarul cererii de finanțare este numerotat, semnat și ștampilat conform cerințelor din Ghidul Solicitantului		
Toate rubricile din Formularul cererii de finanțare sunt completate cu datele și informațiile solicitate, respectă modelul anexat Ghidului Solicitantului, este semnat și ștampilat		
<b>ANEXE ȘI DOCUMENTE GENERALE</b>		
Bugetul proiectului (paginile Bugetul detaliat și Surse de finanțare) este completat corect, respectă modelul prezentat în Anexa 2 și este semnat și ștampilat (original)		
Scrisoarea de intenție privind parteneriatul (dacă este cazul) este completată conform modelului prezentat în Anexa 3, redactată în limba română și, după caz, în limba engleză, semnată și ștampilată (original)		
Declarația de eligibilitate a solicitantului este completată conform modelului prezentat în Anexa 4, semnată și ștampilată (original)		
Declarația de eligibilitate a fiecărui partener este completată conform modelului prezentat în Anexa 5, semnată și ștampilată (original)		
Declarația de angajament a solicitantului este completată conform modelului prezentat în Anexa 6, semnată și ștampilată (original)		
Declarația de conformitate a solicitantului este completată conform modelului prezentat în Anexa 7, semnată și ștampilată (original)		
Documentele statutare ale solicitantului și ale fiecărui partener (în cazul partenerilor din alte țări, traducerea în română/engleză a acelei părți din statut sau a documentului echivalent care certifică activitatea organizației în domeniul culturii este atașată) sunt atașate (copie)		
Certificatele care să ateste lipsa datoriilor restante fiscale și sociale în luna precedentă depunerii cererii de finanțare, emise de Direcția Generală a Finanțelor Publice și de primăriile pe raza cărora își au sediul social și puncte de lucru și, dacă este cazul, graficul de reșalonare a datoriilor către bugetul consolidat pentru solicitant și fiecare partener sunt atașate și corespund cerințelor (original);		
Situațiile financiare ale solicitantului – bilanțul aprobat pe anul 2012 și ultima balanță sunt atașate și		



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

certifică rezultatul operațional (rezultatul de exploatare din bilanț) pozitiv (inclusiv 0)(copie)		
Raportul de activitate al solicitantului și al fiecărui partener pe ultimii 2 anisunt atașate(copie)		
Hotărârea de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect emisă de entitatea competentă, în funcție de regimul juridic al solicitantului este atașată, semnată și stampilată și corespunde cerințelor (original)		
Fișele de post aferente pozițiilor care formează echipa de proiect,aprobrate de reprezentantul legal al solicitantului sunt atașate și corespund cerințelor (copie)		
Alte documente pe care solicitantul le consideră relevante (ex. studii, cercetări, fotografii, etc.) sunt atașate		
<b>DOCUMENTE SPECIFICE</b> <i>(se vor verifica în funcție de tipul de proiect bifat de solicitant în cererea de finanțare)</i>		
<b>- pentru proiecte care vizează restaurarea, conservarea și punerea în valoare amonumentelor istorice sau proiecte care vizează protejarea sau revitalizarea patrimoniului natural cu valoare istorică și culturală:</b>		
Documentul care să ateste dreptul de proprietate/administrare/concesiune pentru monument al solicitantului autoritate publică, respectiv dreptul de proprietate/concesiune al solicitantului de drept privat sau dreptul de folosință cu titlu gratuit al organizațiilor de utilitate publică, valabil din momentul depunerii proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani după aprobarea raportului final al proiectului este atașat și corespunde cerințelor (copie)		
Acordul proprietarului cu privire la realizarea proiectului, în toate cazurile în care solicitantul nu este titularul dreptului de proprietate este atașat și corespunde cerințelor (original)		
Încheiere de intabulare (copie) și Extras de Carte funciară (original) sunt atașate și corespund cerințelor		
Monumentul are cod distinct atribuit în Lista Monumentelor Istorice din România 2010, actualizată la momentul depunerii proiectului		
Obligația privind folosința monumentului istoric este atașată și corespunde cerințelor (copie)		
Certificatul de urbanismeste atașat și corespunde cerințelor(copie)		
Documentația de avizare a lucrărilor de intervenții ce are la bază o expertiză tehnică realizată în ultimii 2 ani (copie), inclusiv un rezumat în limba engleză este atașat și corespunde cerințelor		
Avizul Ministerului Culturii pentru Documentația de avizare a lucrărilor de intervențieeste atașat și corespunde cerințelor(copie)		
Autorizația de construire, dacă a fost emisă (copie)		
<b>- pentru proiecte care vizează restaurarea/conservarea patrimoniului cultural mobil:</b>		
Documentele care să ateste dreptul de proprietate/administrare/folosință al solicitantului, valabil din momentul depunerii proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani după aprobarea raportului final al proiectuluieste atașat și corespunde cerințelor(copie)		
Ordinul ministrului culturii privind clasarea bunurilor culturale este atașat și corespunde cerințelor(copie)		
Metodologia de restaurare însoțită de devizul detaliat al restaurării și graficul de execuție, avizate de un specialist/expert atestat MC, pentru fiecare obiect în parte este atașată și corespunde cerințelor(original)		
<b>- pentru proiecte care vizează digitizarea bunurilor de patrimoniu și/sau a arhivelor, cataloagelor, inventarelor și crearea de baze de date</b>		
Acordul proprietarului cu privire la digitizarea materialelor incluse în proiect, dacă bunurile culturale		



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

nu sunt în domeniul public și autorizarea acestuia cu privire la digitizare și comunicare publică este atașat și corespunde cerințelor(original)		
Angajamentul solicitantului de utilizare a standardului bazei de date europeană și de introducere a materialelor digitizate în această bază de date este atașat și corespunde cerințelor(original)		
Document ce atestă cesiunea drepturilor de autor către solicitant pentru bazele de date și programele de calculator ce urmează a fi create și/sau utilizate în cadrul proiectului este atașat și corespunde cerințelor(original)		
Documentul care să ateste existența unui spațiu adecvat și atribuirea acestuia pentru scopul proiectului, valabil din momentul depunerii proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani după încheierea proiectului, după caz,este atașat și corespunde cerințelor(copie)		
<b>- pentru proiecte care vizează crearea și dezvoltarea de muzee și spații culturale:</b>		
<b>construcții noi</b>		
Documentul care să ateste dreptul de proprietate/administrare publică al solicitantului asupra terenului pe care se va realiza investiția, valabil din momentul depunerii proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani după încheierea proiectului este atașat și corespunde cerințelor(copie)		
Certificatul de urbanism este atașat și corespunde cerințelor(copie)		
Studiul de fezabilitate, realizat în ultimii 2 ani, inclusiv un rezumat în limba engleză (original), însoțit de toate avizele și acordurile legale solicitate în Certificatul de urbanism este atașat și corespunde cerințelor(copie)		
Autorizația de construire, dacă a fost emisă (copie)		
Lista bunurilor culturale ce vor constitui patrimoniul inițial al muzeului sau al colecției publice, incluzând denumirea, autorul și proveniența bunurilor este atașată și corespunde cerințelor (original)		
Acordul proprietarului cu privire la expunerea bunurilor culturale în muzeu valabil din momentul depunerii proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani după încheierea proiectului este atașat și corespunde cerințelor(original)		
Proiectul expozițional și tematica expozițională care să reflecte calitatea și abordarea inovatoare a demersului sunt atașate și corespund cerințelor(original)		
Proiectul de dezvoltare strategică pentru 5 ani după data dării în folosință este atașat și corespunde cerințelor(original)		
<b>amenajări</b>		
Documentul care să ateste dreptul de proprietate/administrare/concesiune al solicitantului/autoritate publică respectiv dreptul de proprietate/concesiune al solicitantului de drept privat sau dreptul de folosință cu titlu gratuit al organizațiilor de utilitate publică pentru spațiu, valabil din momentul depunerii proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani după încheierea proiectului este atașat și corespunde cerințelor(copie)		
Acordul proprietarului cu privire la realizarea proiectului, în toate cazurile în care solicitantul nu este titularul dreptului de proprietate (este atașat și corespunde cerințelor original)		
Încheiere de intabulare (copie) și Extras de Carte funciară (original) sunt atașate și corespund cerințelor		
Lista bunurilor culturale ce vor constitui patrimoniul inițial al muzeului sau al colecției publice, incluzând denumirea, autorul și proveniența bunurilor este atașat și corespunde cerințelor (original)		
Acordul proprietarului cu privire la expunerea bunurilor culturale în muzeu valabil din momentul depunerii proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani după încheierea proiectului este atașat și corespunde cerințelor(original)		



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Proiectul expozițional și tematica expozițională care să reflecte calitatea și abordarea inovatoare a demersului sunt atașate și corespund cerințelor(original)		
Proiectul de dezvoltare strategică pentru 5 ani după data dării în folosință este atașat și corespunde cerințelor(original)		
<b>- pentru proiecte care vizează crearea/prezentarea inventarelor colecțiilor culturale sau istorice ale minorităților</b>		
Acordul proprietarului cu privire la inventarierea și digitizarea colecțiilor incluse în proiect, dacă bunurile culturale nu sunt în domeniul public și autorizarea acestuia cu privire la digitizare și comunicare publică cu respectarea condițiilor privind protecția datelor cu caracter personal este atașat și corespunde cerințelor(original)		
Angajamentul solicitantului de utilizare a standardelor de interoperabilitate cu bazele de date dezvoltate de Ministerul Culturii (ex. DocPat), a standardului bazei de date europeana.eu și de introducere a materialelor digitizate în această bază de date este atașat și corespunde cerințelor(original)		
Document ce atestă cesiunea drepturilor de autor către solicitant pentru bazele de date și programele de calculator ce urmează a fi create și/sau utilizate în cadrul proiectului este atașat și corespunde cerințelor(original);		
Documentul care să ateste existența unui spațiu adecvat și atribuirea acestuia pentru scopul proiectului, valabil din momentul depunerii proiectului și pentru o perioadă de minimum 5 ani după încheierea proiectului este atașat și corespunde cerințelor(copie)		
<b>- pentru proiecte care vizează organizarea de expoziții și evenimente referitoare la patrimoniul cultural și etnic al minorităților</b>		
Acordul proprietarului cu privire la expunerea obiectelor de patrimoniu incluse în proiect este atașat și corespunde cerințelor(original)		
Proiectul expozițional și tematica expozițională care să reflecte calitatea și abordarea inovatoare a demersului sunt atașate și corespund cerințelor(original)		
Proiectul de asigurare a vizibilității online a expoziției/evenimentului pe o perioadă de minimum 5 ani după încheierea proiectului este atașat și corespunde cerințelor(original)		
<b>II. ELIGIBILITATEA</b>		
Solicitantul îndeplinește toate cerințelor din Ghid privind eligibilitatea solicitanților		
Fiecare partener de proiect îndeplinește toate cerințelor din Ghid privind eligibilitatea partenerilor de proiect		
Finanțarea nerambursabilă solicitată se încadrează în limitele prevăzute în Ghid, respectiv suma minimă de 200.000 euro și suma maximă 2.000.000 euro		
Rata de schimb utilizată este corectă		
Finanțarea nerambursabilă solicitată nu depășește 90% din totalul costurilor eligibile în cazul entităților de drept privat		
Contribuția în natură nu depășește 50% din contribuția proprie asumată în cazul entităților de drept privat		
Modul de calcul al costurilor de management, al costurilor indirecte și al costurilor neprevăzute respectă condițiile din Ghid		
Valoarea finanțării nerambursabile aferente solicitantului reprezintă minim 60% din totalul finanțării nerambursabile solicitate		
Activitățile cuprinse în cererea de finanțare sunt eligibile		





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Grupul/grupurile țintă vizat de proiect face parte din grupurile țintă ale prezentei cereri de proiecte		
Proiectul respectă principiile transversale și orizontale relevante pentru specificul său		
Durata de implementare a proiectului nu depășește data de 30 Aprilie 2016		

## **8.2 Formularea unei contestații, dacă este cazul**

Orice persoană / entitate care se consideră vătămată într-un drept ori într-un interes legitim printr-un act al autorității contractante, prin încălcarea dispozițiilor legale în materia achizițiilor publice, poate solicita, prin **contestatie**, anularea actului, obligarea autorității contractante de a emite un act, recunoasterea dreptului pretins sau a interesului legitim pe cale administrativ-jurisdicțională, în condițiile prezentei ordonanțe de urgență.

În termen de o zi lucrătoare de la primirea contestației, autoritatea contractantă are obligația să îi înștiințeze despre aceasta și pe ceilalți participanți încă implicați în procedura de atribuire. Înștiințarea trebuie să contină inclusiv o copie a contestației respective.

*Contestația va face întotdeauna referire la condiționalitățile Ghidului solicitantului, la respectarea întocmai a criteriilor prevăzute de cererea de finanțare și niciodată nu se evaluează evaluatorul.*

## **9. CONTRACTUL DE FINANȚARE**

Contractul de finanțare este documentul care reprezintă “legea părților” consfintind ceea ce Beneficiarul a fost de acord să întreprindă iar finanțatorul să plătească. De la finanțator la finanțator Contractul de finanțare poate îmbrăca diverse forme însă oricare dintre acestea va avea câteva elemente de bază cum ar fi:

- părțile, cu date de identificare complete
- obiectul contractului
- durata
- valoarea
- obligațiile și drepturile părților
- modul de intrare în vigoare
- modalitățile de încheiere.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Cu cât mai puțin complex este obiectul contractului cu atât mai redus în prevederi este contractual. Gradul de complexitate a contractului trebuie privit prin prisma obiectului contractului (proiectul) și prin cea a numărului și cerintelor contributorilor financiari.

Fie că privim Proiectul ca “o serie de activități” sau ca un “set unic de procese” sau ca “**realizarea unor activități finalizate cu rezultate**” este clar că vorbim despre mai multe activități pentru care se împun prevederi specifice (de ex. De monitorizare și raportare, de informare și publicitate etc.)

Finanțările nerambursabile prin instrumentele financiare ale Comisiei Europene nu fac obiectul unor contracte simple. Finanțările prin Programele operationale sunt rezultatul efortului financiar a cel puțin două entități, Comisia Europeană și Guvernul României, la care se adaugă finanțarea proprie a Beneficiarului finanțării nerambursabile. În aceste condiții contractual nu poate fi simplu deoarece trebuie să reflecte dorintele dar și condițiile și principiile de lucru a două entități cu rol de autorități publice.

*În aceste circumstanțe, Contractul de finanțare reprezintă documentul cadru în care sunt cuprinse toate cerintele (obligatii, termene, proceduri) impuse de finanțator precum și condițiile de acordare și mentinere a finanțării. O parte dintre cerintele finanțatorilor, transpuse în prevederi contractuale, sunt foarte strict legate de proiect iar o altă parte, cea mai consistentă, constă din prevederi comune, generale ca principiu sau abordare la nivel de instrument de finanțare sau finanțator.*

Prima parte a contractului include prevederile referitoare la: părți, obiectul contractului, durata, valoarea proiectului și sursele de finanțare, iar acestea sunt și datele personalizate ale proiectului. În ceea ce privește durata contractului atenția ar trebui îndreptată spre cele două precizări și mai ales spre diferența dintre acestea, respectiv durata contractului și durata de implementare. Durata de implementare este acea perioadă în care se vor desfășura activitățile prevăzute în proiect și totodată cea la care se ia în considerare atunci când se întocmesc raportările, atât cele de progres cât și cele financiare.

Valoarea proiectului este dată în lei dar una dintre prevederi se referă și la cursul de schimb euro-lei de referință. Precizarea este utilă în contextul în care aplicația de finanțare și studiul de fezabilitate, cele două documente principale a căror analiză a stat la baza deciziei de acordare a finanțării, cuprind valori exprimate în euro.

Valoarea totală a proiectului se compune din valoare eligibilă și valoare neeligibilă. Detalierea valorii contractului pe surse de finanțare este și ea o informație deosebit de utilă în contextul în care planificarea, consumarea și raportarea bugetului se fac respectând niște limite, valorice și procentuale.



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Trebuie știut că pe parcursul derulării proiectului valoarea totală poate fi majorată, însă acest lucru se întâmplă doar prin modificarea contribuției proprii, valoarea finanțării nerambursabile va rămâne neschimbată. Contractul reprezintă documentul de căpătâi care stabilește modul în care trebuie pus în practică proiectul de către toate părțile implicate. Lectura lui și a anexelor are parte integrantă din acesta, trebuie să constituie primul pas din etapa de dețut a proiectului. Este recomandat ca echipa de proiect să dedice o întâlnire special acestui scop, ocazie cu care coordonatorul / managerul de proiect să facă o prezentare a prevederilor contractului, punctând astfel responsabilitățile membrilor echipei în îndeplinirea acestor prevederi.

Contractul de finanțare este un document complex și dens, iar elemente care proiectului sunt reflectate în prevederi care trebuie corelate, ceea ce înseamnă o lectură atentă a capitolelor, secțiunilor și anexelor. Pentru a face ca implementarea proiectului să se facă în condițiile contractului este necesară prelucrarea informațiilor cuprinse în acesta din urmă și proiectarea de instrumente cât mai simple cu putință, care să permită întregii echipe să se asigure de corectitudinea și eficiența activității lor.

Atât notificările cât și actele adiționale se realizează înainte ca modificarea să fi fost operată și să producă efecte. O atenție deosebită trebuie acordată termenului, prevăzut în contract, în care se pot realiza și finaliza aceste modificări, dar și opțiunilor de modificare, este foarte probabil ca modificarea prin notificare să nu fie permisă.

Datorită circumstanțelor (economice, politice, legislative) complexe și schimbătoare în care se implementează proiectele, pe parcursul derulării contractului pot să apară situații care să producă efecte asupra tuturor proiectelor finanțate de același finanțator / instrument de finanțare. În acest caz modificarea contractului se face de către finanțator prin instrucțiuni care au puterea unui act adițional și care devin parte integrantă a contractului.

Toate modificările apărute pe parcursul derulării contractului trebuie aduse la cunoștința echipei de implementare și transpuse în instrumentele de lucru (grafice, planuri, proceduri operationale, tabel cu condiționalități etc.)

## **10.GRESELI FRECVENTE IN SCRIEREA DE PROIECTE SI FACTORII CRITICI DE SUCCES AI UNUI PROIECT**

### **10.1 Caracteristicile unei bune propuneri de finanțare**



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI

Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159

Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

**Calitatea** proiectului poate fi asigurată, astfel :

- **Specificații bine definite** – care să reprezinte funcționalitatea cerută a produsului final și a componentelor sale și standardele de proiectare pe care acesta trebuie să le realizeze, limitele de timp și de cost, etc.

- **Metode și procedee de management al configurației bine definite**

**Calitatea** poate fi controlată prin:

- **Monitorizarea** a ceea ce se realizează
- **Compararea** cu elementele planificare
- **Măsuri** pentru asigurarea la timp și de calitate a produselor

#### Cele 4 sectoare ale calității proiectului

Calitatea cui?	PRODUS	PROCES
<b>Asigurarea calității</b>	Experiența anterioară Specificație bine definită Standarde Analize de proiectare Resurse calificate Controlul schimbării	Experiența anterioară Proces bine definit Standarde Verificări de control Manageri calificați Procese stabile
<b>Controlul calității</b>	Monitorizare Comparare Corectare: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Fiecare componentă</li> <li>- Configurația lor</li> <li>- Produsul final</li> </ul>	Monitorizare Comparare Corectare: <ul style="list-style-type: none"> <li>- procesele</li> <li>- rapoartele</li> <li>- rezultatele</li> </ul>

## 10.2 Lipsa de corelare a cererii de finanțare cu cerințele ghidului

In etapa conformității **administrative**:

- aspecte neconforme cu documentația
- numerotare incorectă
- lipsa ștampila
- nerespectarea ordinii documentelor



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- format neadecvat al unor documente suport
- certificate/autorizatii expirate
- cererea de finanțare completata incorect; solicitantii nu au citit cu atenție precizările din ghidul solicitantului privind modul de completare a cererii de finanțare sau nu au solicitat catre AM/OI informații suplimentare ;
- lipsa documentelor de proprietate asupra terenului sau construcției
- confuzii privind cine semneaza documentele
- lipsa semnăturilor reprezentantului legal/ persoanelor imputernicite (prin act autentificat) de către acesta pe certificarea aplicației și pe declarații;
- Neincluderea imputernicirii pentru cel care semneaza cererea de finantare in exemplarul original al cererii de finantare;

In etapa de verificarea **eligibilitatii**:

- Neintelegere acriteriilor de eligibilitate și a faptului ca acestea sunt cumulative;
- Neincadrarea solicitantului in categoria de solicitant eligibil specific aprogramului de finantare ales;
- Neincadrarea intr-un cod CAEN eligibil ;
- Nerespectarea regulii “deminimis” (Calcularea greșita a ajutoarelor de stat primite anterior.);
- Activitatile propuse de catre solicitant spre finantare nu sunt eligibile, nu se incadreaza in categoriile de operatiuni corespunzatoare axei și domeniului major de interventie respective;
- Bugetul elaborat nu a tinu tcont de cheltuieli eligibile și neeligibile;
- Depășirea valorii maxime stabilite prin Ghidul Solicitantului la completarea valorii totale a proiectului
- Bugetul proiectului este incomplet și/ sau completat greșit; cheltuielile sunt incadrate fara respectarea Ordinului de cheltuieli eligibile pentru
- Fiecare domeniu major de interventie; supraestimari/ subestimari ale costurilor pentru anumite linii bugetare;
- Anexele depuse, in copie, la cererea de finantare nu au mentiunea «conform cu originalul»;
- Neconcordante intre informatiile incluse in cererea de finantare și cele incluse in documentele suport anexate la cererea de finantare. Astfel, sumele prevazute prin Hotarârea Consiliului Local/



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

Consiliului Județean de aprobare a proiectului și a cheltuielilor legate de proiect nu sunt în totalitate corelate cu sumele din cadrul Cererii de finanțare

- Nerespectarea prevederilor Ghidului Solicitantului în ceea ce privește anexele care sunt obligatorii la cererea de finanțare, lipsa acestor documente sau prezentarea unor documente care nu sunt valabile (ex. lipsa documentelor de proprietate, lipsa certificatului de acreditare
- pentru serviciul social furnizat, documente care nu respectă termenele de valabilitate din ghidul solicitantului etc.);
- Nerespectarea modelului din ghid în ceea ce privește declarația de eligibilitate (eliminarea nejustificată de secțiuni);

În etapa evaluării **tehnice și financiare**:

- Obiectivul general al proiectului (scopul proiectului) formulat neadecvat în raport cu politicile UE în domeniu; dificultăți în demonstrarea relevanței proiectului față de linia de finanțare și politicile UE;
- Justificarea necesității implementării proiectului – nu sunt descrise nevoile în detaliu și nici nu sunt fundamentate cu date concrete (ex. date statistice, informații existente la solicitantul de finanțare etc.);
- Potențialii beneficiari ai proiectului - nu sunt estimați pe baza unor informații concrete;
- Activitățile proiectului - nu sunt detaliate: responsabilul, resursele alocate și termenele aferente;
- Lipsa corelării informațiilor din *Calendarul activităților* cu a celor din capitolul *Achiziții Publice* și din capitolul *Bugetul proiectului*, prin prisma sumelor implicate;
- Discrepanțe între cererea de finanțare și calendarul activităților, în ceea ce privește durata de implementare;
- Nespecificarea și lipsa detalierii resurselor materiale și umane implicate în implementarea proiectului
- Planificarea nerealistă a activităților - nu se ține cont de perioadele de iarnă pentru lucrări de construcții; solicitantii își propun termene prea scurte pentru îndeplinirea activităților;
- Necorelarea secțiunii *Managementul proiectului* cu CV-urile/ fișele de post anexate;
- Necorelarea responsabilităților membrilor echipei de management cu activitățile proiectului.





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

- Includerea în cererea de finanțare a unor indicatori necuantificabili, nerealiști și/ sau a unor indicatori nefundamentați/ insuficient fundamentați;
- Nefundamentarea/ fundamentarea insuficientă a modului în care se respectă temele orizontale (dezvoltarea durabilă, egalitatea de șanse, protecția mediului) prin proiect;
- Neincluderea în cadrul calendarului achizițiilor publice a tuturor procedurilor de achiziție necesare derulării proiectului;
- În Bugetul proiectului sunt preluate, greșit sau incomplet, datele din Devizul General inclus în Studiul de Fezabilitate (SF)/ documentația pentru avizarea lucrărilor de intervenție (DALI); Buget incomplete sau necorelat cu activitățile și rezultatele;
- În cuprinsul bugetului proiectului există erori de calcul. Astfel, în privința TVA se greșește la aplicarea cotei procentuale a TVA și la însumarea coloanelor Incadrarea eronată a unor cheltuieli neeligibile la secțiunea de cheltuieli eligibile. Astfel, în bugetul proiectului se menționează la coloana de Cheltuieli eligibile și cheltuieli neeligibile
- Incadrarea incorectă a cheltuielilor pe liniile bugetare;
- Necorelarea datelor din cererea de finanțare cu cele prezentate în situațiile financiare
- Confuzie în calcularea și cuantificarea tuturor veniturilor generate de proiect;
- Analizele de risc și sensibilitate realizate superficial sau lipsesc;
- Indicatorii financiari nu au corespuns cerințelor ghidului solicitantului reflectate în grila de evaluare;
- Valorile indicate pentru indicatorii de performanță nu au fost justificate;
- Neconcordanțe între Planul de afaceri / Studiu de fezabilitate și cererea de finanțare;
- Echipa de management de proiect nu are experiență (această parte a fost deseori neglijată);
- Procentul de cofinanțare incorect calculat;
- Lipsa notelor explicative, la bilanțul contabil, care trebuie anexate obligatoriu la cererea de finanțare
- Solicitantul nu răspunde, în termen, la scrisorile de clarificări primite din partea Organismului Intermediar;



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

## **ANEXA 1 – Nomenclatorul unităților teritoriale pentru statistică**

### **Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistică (NUTS)**

-Acesta reprezintă o clasificare oficială a EUROSTAT (Oficiul de Statistică al Uniunii Europene), care să permită:

- colectarea, prelucrarea și diseminarea statisticilor regionale într-un mod uniform, comparabil și armonizat la nivelul întregii UE;
- măsurarea și analiza situației economice, regionale și fundamentarea criteriilor de intervenții ale Uniunii Europene, implicit pentru aplicarea politicilor de dezvoltare.

Acest nomenclator (aprobat prin Regulament) definește împărțirea teritorială numai pentru Statele Membre ale UE și este organizat ierarhic pe trei niveluri statistice pe baza criteriului populației:

#### **Nivel - Mărimea medie a populației - număr locuitori**

NUTS 1 - 3.000.000 – 7.000.000

NUTS 2 - 800.000 – 3.000.000

NUTS 3 - 150.000 – 800.000

- Statisticile regionale la nivelurile NUTS 2 și NUTS 3 sunt folosite pentru stabilirea eligibilității regiunilor de a primi sprijin financiar din Fondurile Structurale.

- **Nivelul teritorial – statistic NUTS 2 reprezintă cel mai important element al politicii de dezvoltare regională, cea mai mare parte a fondurilor fiind alocată regiunilor clasificate la acest nivel.**

<http://biblioteca.regielive.ro/cursuri/turism/tipologia-regiunilor-96414.html>

<b>RO</b>	<b>Romania</b>
RO1	Macroregiunea unu



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

RO11	Nord-Vest
RO111	Bihor
RO112	Bistrița-Năsăud
RO113	Cluj
RO114	Maramureș
RO115	Satu Mare
RO116	Sălaj
RO12	Centru
RO121	Alba
RO122	Brașov



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

RO123	Covasna
RO124	Harghita
RO125	Mureș
RO126	Sibiu
RO2	Macroregiunea doi
RO21	Nord-Est
RO211	Bacău
RO212	Botoșani
RO213	Iași
RO214	Neamț



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

RO215	Suceava
RO216	Vaslui
RO22	Sud-Est
RO221	Brăila
RO222	Buzău
RO223	Constanța
RO224	Galați
RO225	Tulcea
RO226	Vrancea
RO3	Macroregiunea trei



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

RO31	Sud - Muntenia
RO311	Argeș
RO312	Călărași
RO313	Dâmbovița
RO314	Giurgiu
RO315	Ialomița
RO316	Prahova
RO317	Teleorman
RO32	București - Ilfov
RO321	București





UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

RO322	Ilfov
RO4	Macroregiunea patru
RO41	Sud-Vest Oltenia
RO411	Dolj
RO412	Gorj
RO413	Mehedinți
RO414	Olt
RO415	Vâlcea
RO42	Vest
RO421	Arad



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale  
2007 - 2013

„Instruire aplicată pentru continuarea întăririi capacității instituționale a administrației publice din România pentru o gestionare eficientă a fondurilor structurale”- Cod SMIS 48159  
Proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin POAT 2007-2013

RO422	Caraș-Severin
RO423	Hunedoara
RO424	Timiș
ROZ	EXTRA-REGIO
ROZZ	Extra-Regio
ROZZZ	Extra-Regio